BONDIA ARUBA®

Diasabra 1 di November 2025 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

E

Gobierno ta keda mop…
Cu cranchi habri…?

Pagina 5

Gobierno ta intensifica medida contra parkeo ilegal den centro di ciudad

Pagina 3

- **Tensionnan creciente den Caribe ta lanta alarma**
  Pagina 4
- **Mayoria ciudadano tin confiansa den cash a pesar di un aumento den pago digital**
  Pagina 2
- **Luznan den shelo ta causa curiosidad riba red social**
  Pagina 6

Lider di PVV ta sugeri cu eleccion di diamars tabata cumpra, pero no tin prueba

Pagina 9

Colombia: Juan Manuel Galan ta oficialmente unico candidato presidencial pa partido Nuevo Liberalismo

Pagina 10

Defensornan ta acusa condicionnan ‘inhumano’ na facilidad nobo di ICE

Pagina 23

Segun encuesta di CBA

Mayoria ciudadano tin confiansa den cash a pesar di un aumento den pago digital

Un investigacion nobo di Centrale Bank van Aruba (CBA) a mustra cu mientras pago digital ta birando mas y mas popular, uso di cash ta keda un parti esencial y aparentemente confiable den bida diario na Aruba. E encuesta di Confiansa den Cash di 2024 a mustra detayadamente con Rubianonan ta usa, conoce y confia e calidad y autenticidad di nos moneda nacional. E rapport tambe ta señala, sinembargo, un caida gradual den uso di cash como cu mundo ta bayendo den direccion mas digital—y hopi respondiente a expresa cu a lo largo nan probablemente no lo keda atras.

Uso y acceso na cash

Aunke ta birando mas comun pa paga via metodonan digital, cash ta keda un parti importante di bida diario di mayoria respondiente.

E rapport di CBA ta mustra cu consumidornan ta sigui usa cash frecuentemente; 30,9% ta us'e semanalmente y 23,2% diariamente. Apenas 4,5% di respondiente a bisa cu nan no ta usa cash mas—esaki ta señala e relevancia continuo di uso di cash den e economia di nos isla.

Manera a raporta, notanan di banco mas usa ta e 25 y 100 florin, y monedanan di 1 y 5 florin ta ser usa mas frecuente pa pagonan chikito. E cifranan aki ta indica cu cash ta sirbi pa ambos transaccionnan chikito cu grandi, di productonan den supermercado pa gastonan di cas y servicionan informal.

Acceso na cash tambe ta keda importante, unda ATMs ainda ta hunga un rol relevante den bida diario di respondientenan. Casi 29% di respondiente ta saca placa tur luna—tipicamente despues di cobra (pension)—mientras cu 26% ta saca placa tur siman, manera e rapport a indica. E patronchi aki ta sugeri cu hopi hende ainda ta depende riba cash pa gastonan diario. Ta parce cu deposita y saca placa tambe ta crucial pa hende cu ta spaar nan placa.

Den e investigacion di CBA tambe a descubri cu mayoria usuario di ATM ta usa solamente esnan opera pa nan banco, cual ta refleha ambos confiansa den institucionnan bancario na Aruba y un deseo pa scapa tarifa di transaccion. E descubrimento aki tambe ta subraya cu acceso na ATMs confiable ta keda esencial pa mantene confiansa publico den cash como un manera safe pa haci pagonan.

Seguridad y confiansa

Den september Bon Dia Aruba a reporta riba varios caso di 'skimming', unda Ministerio Publico (OM) a adverti cu tin varios sitio di ATM cu a bira vulnerable pa fraude. A señala cu a detecta algun ATM di varios banco cu a ser perhudica pa estafadornan cu a instala e aparato di skimming pa horta placa di ciudadanonan inocente.

Aunke no a divulga cua ATM a ser afecta e tempo ey, algun ciudadano a provee poco mas detaye di nan mesun experencia. Un ciudadano a nota cu e ATM di Aruba Bank na e pompstacion di Sero Blanco a ser afecta, unda e mes a cay den e trampa di e estafa.

El a sigui splica cu na momento cu el a ser atraca, polis a conseh'e pa tuma contacto cu su banco. Otro a nota actividadnan sospechoso na un otro sitio. Manera e ciudadano aki a conta, na e ATM di Aruba Bank na Noord el a lucha pa pone su carchi den e ATM, y pa ora el a sak'e back, e mashin a pela su carchi di banco.

E fenomeno di skimming ta algo cu no ta hopi comun aki na Aruba, pero ta keda importante pa sigui ta cuidadoso y consciente di e tipo di riesgo cu ta existi ora ta usa ATM. Esaki ta specialmente berdad ora ta mira kico e encuesta ta indica pa loke ta trata conscientisacion relaciona cu caracteristicanan di seguridad riba placa fisico. E encuesta di CBA a evalua con familiar consumidornan ta cu e caracteristicanan di seguridad riba notanan di florin. E investigacion ta mustra cu aunke respondientenan por a identifica al menos un caracteristica, conscientisacion ta keda limita.

Mayoria ta reconoce e 'watermark' riba notanan di banco (17,3%), sigui pa e strepi 3D na banda (15,3%), pinturanan (12,8%) y e strepi iridiscente (11,8%). Banda di esey a sobresali cu tin un porcentahe chikito cu ta reconoce otro elementonan di seguridad manera e microtextonan, ink cu ta cambia color of printing cu rayo UV. E rapport ta alarma cu 6,1% di respondiente no por a identifica ningun caracteristica di seguridad mes.

E conocemento limita aki por señala un posible vulnerabilidad. Den un economia ainda basa mayormente riba cash, ta importante pa reconoce y compronde algun elemento di seguridad pa asina preveni copianan fraudulento y mantene confiansa publico den nos moneda. E rapport ta sugeri cu mas educacion y conscientisacion por yuda fortalece conocemento di usuario riba con ta verifica notanan di banco—specialmente empresanan chikito.

A pesar di e falta den suficiente conocemento di caracteristicanan di seguridad, ta parce cu mayoria usuario di cash tin confiansa den e autenticidad di notanan. Casi mita di respondiente (47,5%) a bisa cu nan no a controla nan notanan di banco den e ultimo seis luna. 25,1% a bisa cu nan a pensa pa haci esaki, pero no a hacie.

Esaki por señala un confiansa den e integridad di nos moneda. E rapport a mustra cu esnan cu si ta verifica nan notanan ta sea hacie for di habito of curiosidad, pero raramente pa via di sospecha.

Por mira un caida den uso den futuro, pero no desaparicion

Pa loke ta e futuro di uso di cash, 92,4% di respondiente a indica cu nan ta kere cu dentro di tres pa cinco aña, nan lo ta usando cash ainda. Sinembargo, 70,6% ta anticipa cu nan lo cuminsa cambia pa metodonan digital y no usa cash mesun frecuente, debi cu pagonan electronico ta mustrando mas y mas conviniente.

Apenas 4,3% di participante ta anticipa cu nan lo stop di usa cash, cual ta indica cu dentro di tres pa cinco aña, no ta probable cu lo mira un transicion completo pa pagonan digital.

Segun e rapport, pagonan digital ta birando un opcion mas preferi debi na e velocidad di transacionnan, higiena y accesibilidad, pero cash ta keda un alternativa mas confiable. Esaki ta señala un balansa y ta ilustra cu e paisahe di pago na Aruba ta evolucionando pero na un velocidad gradual.

Pa hopi Rubiano—specialmente adultonan mayor, trahadornan informal y empresanan chikito—cash ta ofrece mas control y seguridad compara cu metodonan digital.

Na mesun momento, e sistema di pago digital ta expandiendo y e generacion nobo ta birando mas comfortable cu opera den un paisahe sin cash.

Den e futuro cercano ta anticipa cu e sistema dual di pagonan den cash y digital lo sigui coexisti. E rapport a indica cu e reto cu nos ta enfrenta ta pa sigura e continuidad di acceso na cash, particularmente via ATM, y alabes e educacion di caracteristicanan di seguridad riba notanan di banco.

Gobierno ta intensifica medida contra parkeo ilegal den centro di ciudad

Recientemente durante un conferencia di prensa Minister di Husticia, Integracion, Energia y Transporte Publico, Arthur Dowers a duna un actualisacion amplio riba e situacion di trafico y parkeo den centro di ciudad. E mandatario a enfatisa cu gobierno ta traha pa restaura orden y disciplina den un area cu a sufri hopi descontrol durante e ultimo añanan.

Minister Dowers a splica cu den centro di ciudad y algun area rond di dje, tin un sistema estableci pa parkeo paga, cu ta cay bou di Aruparking, un division di Arubus. E intencion di sistema aki ta pa sigura un uso eficiente di e espacionan disponible.

Sinembargo, el a remarca, durante e ultimo añanan, e cumplimento di pago a cay dramaticamente. El a indica cu mientras un grupo di persona ta sigui paga regularmente, hopi otro ta ignora e regla y ta usa luganan sin paga, lagando esnan cu ta sigui regla sin opcion pa para nan auto.

El a enfatisa cu e falta di pago a bira un problema structural, reforsa pa un cultura di indiferencia cu a surgi durante añanan politicamente turbulento. Minister Dowers a menciona cu den pasado un figura publico, un gobernante, mes a contribui na e desobediencia generalisa, y e efecto di esey ta sigui sinti te awor. E resultado, el a señala, ta un sistema cu no ta cumpli su meta y cu ta crea frustracion tanto pa autoridadnan como pa ciudadano obediente.

E mandatario a indica cu e falta di cumplimento no ta solamente un asunto administrativo, pero e ta un riesgo pa seguridad publico tambe. El a splica cu den hopi area di ciudad, vehiculonan ta para riba acera, blokia entrada y salida di edificionan, of ta obstrui camindanan principal cu mester keda liber pa ambulance, polis y brandweer den situacion di emergencia, locual por tin consecuencia serio. “Laga nos ta alerta pa tene nos mes na reglanan,” el a enfatisa.

Minister Dowers a splica cu Aruparking y e autoridadnan di trafico ta intensifica control. DEn ultimo simannan por a tuma nota di polis y Aruparking ta ehecuta accion di control den centro di ciudad pa autonan cu ta parkeer den areanan cu no ta permiti.

El a sigui splica cu vehiculonan cu ta para sin paga of den manera ilegal por risca process verbal y hasta cu nan auto ta ser kita cu takelwagen. Aunke Aruparking no ta pone klem mas regularmente, nan tin e autoridad pa retira auto despues di un cierto periodo di tempo. El a enfatisa cu e medida aki no ta punitivo puramente, sino pa restaura respet pa regla y preveni abuso di espacio publico.

El a duna como ehempel un caso recien cu ta demostra e seriedad di e problema caminda un auto a ser kita di un espacio cu takelwagen bay tres biaha den un periodo corto, loke ta indica tambe un patron di desobediencia. El a remarca cu e suma cu e lo tin paga cu na boet, ta mas halto cu si e lo a paga un abonnement na Aruparking, loke ta demostra cu respeta regla ta no solamente legalmente corecto, sino financieramente logico tambe.

Minister Dowers a enfatisa cu e respet pa regla di trafico y parko ta fundamental pa mantene ley y orden den un sociedad civilisa. El a indica cu durante e ultimo añanan, e cumplimento di ley a debilita, den parti pa motibo politico, y esey a crea un ambiente den cual hopi hende a sinti cu nan por haci loke nan kier sin consecuencia.

E mandatario a haci un yamado na comunidad pa sigui regla, paga pa uso di e espacio di parkeo y contribui pa un sistema mas organisa. E costo ta minimo — dos florin pa parkeer den un espacio di Aruparking — y e sistema ta mas simpel pa e usuario awor. No tin mester di wak e number di vak mas, pero ta usa e nummerplaat di e auto pa paga. Esaki ta duna flexibilidad pa move di un espacio pa otro sin paga dos biaha.

Ta conoci cu e cantidad di espacio cu tin pa parkeo den centro di ciudad ta limita, y pa emotibo ey Aruparking no por garantisa un luga exacto mas cerca di trabou pa esnan cu ta traha den centro di ciudad. A pesar cu tin hende ta paga pa parkeer auto do manera legal, esnan cu no ta paga ta haci uso di e luganan lagando esnan cu si ta paga sin nada.

Pa yuda cu e presion aki, minister Dowers a menciona cu den centro di ciudad tin algun area cu tin parkeo sin costo y cu ta disponibel pa publico haci uso di dje.

Minister Dowers a enfatisa cu gobierno y Aruparking ta traha na un sistema mas riguroso pa controla abuso di e luganan di parkeo. Hende cu ta ocupa un vak tur dia sin paga of ta usa luganan destina pa persona cu discapacidad ta enfrenta sancion. Luganan cu borchi di handicap ta estrictamente pa esnan cu ta tin necesidad medico pa usa nan, y falta di respet pa esey ta un ofensa moral y legal.

E mandatario a indica cu regularmente, ora process verbal cay, mesun persona ta bolbe faya, loke ta mustra cu sin sancion mas fuerte, desobediencia ta persisti. P’esey gobierno ta analisa posibilidad pa aplica medida adicional.

Minister Dowers ta reconoce cu e situacion actual ta refleha tambe un falta di infrastructura suficiente pa e demanda di parkeo. El a indica cu tin deliberacion andando pa expande capacidad di parkeo, incluyendo e posibilidad di construccion di un parkeergarage. El a remarca cu aunke un proyecto asina no ta necesariamente genera ganashi directo, e beneficio social y funcional por hustifica e inversion. Un parkeergarage por alivia presion y facilita acceso ordena na centro di ciudad.

Un otro aspecto di e problema ta involucra e sector di turismo. E mandatario a splica cu den area banda di terminal di crucero, hopi vehiculonan di huur ta ocupa luganan di parkeo cu destina pa ciudadano cu ta si ta paga, sin paga. El a indica cu autoridadnan a manda carta formal na e companianan di huur auto, avisando cu den futuro, incumplimento por resulta den process verbal o incluso retiro di vehiculonan.

El a indica cu maneho di infraccion ta pasa pa un transicion. El a splica cu den pasado, e uso di sticker pa vehiculonan tabata un acto simbolico sin efecto real. E tabata ser usa hunto cu e uso di sistema di “klem” pa preveni daño na auto, pero e uso di sticker sin consecuencia a perde su balor. Pa motibo ey aworaki e control ta mas structura; e sticker ta solamente pa ta al tanto di e cantidad di tempo cu e auto ta para den un espacio di parkeo, y si e pasa e limite di tempo permiti, despues di cierto periodo, e vehiculo por ser retira. Un medida mas eficiente y pa evita abuso di recurso.

E costo di un takel ta significativamente mas halto cu un simpel pago di dos florin, demostrando cu cumpli cu regla ta e opcion mas racional.

Minister Dowers ta haci un yamado directo na consciencia di ciudadano. Respeta regla di parkeo y trafico no ta solamente un asunto di orden, sino di respet mutuo y civismo.

BONDIA ARUBA

Tensionnan creciente den Caribe ta lanta alarma

Kico por ta e riesgonan economico y di seguridad pa Aruba

Caribe ta un biaha mas memey di e corientenan cruza di politica di podernan grandi. E decision recien di e administracion di Trump pa realisa atakenan militar riba botonan civil den e region — segun informe matando 21 persona — a lanta indignacion internacional y a lanta miedo di un conflicto mas amplio.

Asina Stimson Center, un grupo sin fin di lucro y no partidista cu sede na Washington, D.C. cu ta enfoca riba paz y seguridad internacional a traves di analisis y alcance riguroso, ta revela den un rapport tocante e situacion den Caribe.

Segun e rapport mientras Washington ta considera accion mas agresivo, incluyendo atakenan aereo dirigi of hasta cambio di regimen na Venezuela, gobiernonan regional ta adverti cu e escalacion di e situacion por destabilisa region Caribe, pone rutanan comercial na peliger, y e pone tension riba balansa fragil di seguridad y migracion den islanan bisiña, incluyendo Aruba.

E atakenan, cu oficialnan Mericano ta indica ta dirigi riba barconan liga na cartelnan di droga, a ser denuncia pa lidernan Latino Americano como violacionnan di derecho internacional. Presidente Colombiano Gustavo Petro a condena e atakenan como un acto di guera, declarando cu “un zona di guera nobo a habri: Caribe.” Presidente Venezolano Nicolás Maduro, mientras tanto, a haci un yamado na su ciudadanonan pa “defende e patria,” activando milisia civil como contesta na loke el a describi como agresion di Merca.

Den un cumbre recien di BRICS, presidente di Brazil Luiz Inácio Lula da Silva a urgi pa tene restriccion, advertiendo cu accion militar unilateral di Merca por “cende conflicto den nos hemisferio.” Den henter e region, e rapport ta señala, tin un sentido creciente cu Washington su militarisacion renoba di Caribe ta recorda un era mas scur di intervencion — uno cu hopi hende a pensa cu a termina decadanan pasa.

E rapport ta indica cu analistanan ta identifica tres caminda potencial pa politica di Merca den e proximo lunanan: sigui cu atakenan maritimo den Caribe, realisa atakenan aereo paden di Venezuela, of sigui cambio di regimen na Caracas. Cada opcion ta carga riesgonan enorme — no solamente pa Merca pero tambe pa su bisiñanan Caribense.

Atakenan continuo riba barconan

E ronda inicial di atakenan di Merca ya a stroba actividad comercial den Caribe, particularmente transporte maritimo y pesca. Segun informe, aseguradonan di barco ta reevaluando e nivelnan di riesgo den awanan di Caribe, loke ta lanta preocupacion riba gastonan mas halto pa rutanan comercial cu ta conecta Aruba, Corsou, y Venezuela.

E rapport ta enfatisa cu economistanan local ta adverti cu e tipo di tensionnan ey por tin efectonan di fluctuacion riba economia di Aruba, cu ta depende hopi di importacion y comercio regional. Cualkier instabilidad den rutanan di barco of turismo por traduci lihe den prijsnan mas halto pa cuminda, combustibel y productonan di consumo.

E industria di turismo di e region, cu ya ta recuperando di efectonan di pandemia, tambe ta enfrenta incertidumbre. Segun e rapport, biaheronan potencial por ser distrai pa percepcionnan di instabilidad den sur di Caribe, specialmente si patruyanan naval di Merca of accionnan di represalia di Venezuela ta bira titular.

Atakenan den Venezuela

E di dos posibel escalacion, atakenan aereo dirigi dentro di Venezuela, por tin consecuencianan humanitario y politico di gran alcance. Expertonan ta señala cu atakenan asina probablemente lo fortalece e posicion domestico di Maduro door di ilustr’e como un defensor contra imperialismo Mericano.

Pa Aruba, cu ta situa solamente 25 kilometer for di costa di Venezuela, e preocupacion inmediato lo ta e potencial pa migracion masal. E isla ya caba ta hospeda un cantidad significativo di migrante y solicitantenan di asilo Venezolano cu a huy di collapse economico den e ultimo añanan. Di acuerdo cu e Agencia di Nacionnan Uni pa Refugiado (UNHCR), mas cu 7.7 miyon Venezolano a bandona nan pais for di 2014 — un di e crisisnan di desplasamento mas grandi na mundo.

E posibilidad di actividad militar of milicia Venezolano cu lo por tuma luga den awanan regional tambe ta preocupa autoridadnan di Aruba. Cualkier confrontacion arma cerca di Aruba su fronteranan maritimo probablemente lo rekeri coordinacion cu forsanan naval Hulandes cu sede na Corsou, loke ta trece preguntanan tocante con prepara Aruba ta pa un crisis diripiente di seguridad.

Intento di cambio di regimen

E opcion mas extremo — un esfuerso dirigi di Merca pa kita Presidente Maduro for di poder — casi sigur lo inicia un conflicto regional prolonga. E rapport ta adverti cu un invasion asina lo atrae milicia, rednan criminal, y posiblemente hasta actornan stranhero cu ta sostene e regimen Venezolano.

Un guera di e escala ey por tin consecuencianan economico devastador den henter e hemisferio. Mercadonan di zeta lo reacciona mesora, cu analistanan pronosticando un aumento di prijs di 10%-20%. Esaki lo nifica gastonan mas halto di combustibel y coriente pa islanan dependiente di importacion manera Aruba, unda ya caba prijs di energia ta impulsa inflacion.

Ademas, instabilidad na Venezuela lo menasa lasonan comercial existente. Hopi negoshi Arubiano ta depende di mercancia of clientenan Venezolano, particularmente den comercio informal y turismo. Un guera prolonga por corta e lasonan aki completamente, mientras cu tambe ta pone na peliger e cooperacion di seguridad regional riba trafico di droga y vigilancia maritimo.

Den henter Latino America, hasta gobiernonan historicamente alinea cu Washington ta distancia nan mes for di e accionnan di e administracion di Trump. Argentina, Chile y Brazil a emiti declaracionnan cu ta enfatisa e necesidad di diplomacia y respet pa soberania. Segun e rapport, nacionnan di Comunidat Caribense (CARICOM) ta preparando un declaracion conhunto cu ta urgi Merca pa “de-escala y envolvi multilateralmente.”

E rapport ta señala cu si Merca sigui cu atakenan unilateral, e ta core riesgo di hiba nacionnan Latino Americano mas cerca di China y Rusia, un realineacion geopolitico cu ta visibel caba den tendencianan di comercio y inversion. China awor ta e partner comercial mas grandi pa varios economia di Sur America y a expande su hueyanan den infrastructura y telecomunicacion di Caribe.

Pa estadonan insular chikito manera Aruba, e realineacion aki por complica actonan di balansa diplomatico. E economia habri di e isla y dependencia riba turismo occidental ta nifica cu mantencion di relacionnan positivo cu Merca ta keda vital. Pero segun cu nacionnan bisiña ta acudi mas y mas na China pa inversion, Aruba por haya su mes pega entre podernan competitivo, forsa pa navega den un region cu ta birando mas y mas polarisa.

Olanan di shock economico pa Aruba

Fuera di e implicacionnan di seguridad inmediato, e rapport di Stimson Center ta remarca cu e caida economico potencial pa Aruba por ta profundo. Un conflicto na escala completo cu ta envolve Venezuela probablemente lo afecta varios sector clave.

Turismo: Tension regional aumenta lo stroba tanto turistanan di Noord America como Europeo, cu ta conta pa mas cu 80% di e yegada di Aruba. E marca “One Happy Island” di e isla por sufri daño duradero si e parti zuid di Caribe ta ser percibi como insigur.

Comercio y Logistica: Interupcionnan maritimo por impacta e fluho di mercancia pa y for di e isla. Aruba ta importa casi 90% di su cuminda y productonan di prome necesidad — un vulnerabilidad exponi durante e pandemia di COVID-19.

Gastonan di Energia: Volatilidad di prijs di azeta lo a dal directamente e sector di energia di Aruba y gastonan di transporte, potencialmente aumentando inflacion y kitando poder di compra.

Presion di Migracion: Instabilidad renoba na Venezuela por pusha miles di refugiado mas den direccion di Aruba, poniendo mas tension riba recursonan publico limita y cohesion social.

E riesgonan aki ta bin na momento cu ya caba gobierno di Aruba ta luchando cu recuperacion despues di pandemia y retonan di debe. E presupuesto di 2025 di e isla ta delinea prioridadnan den consolidacion fiscal y diversificacion turistico — metanan cu por ser destrui pa conflicto regional.

Lidernan regional ta urgi diplomacia colectivo pa evita cu Caribe ta bira un arena di conflicto un biaha mas. “Nos no mester permiti pa nos lamanan ser converti den campo di bataya,” un diplomatico di CARICOM a bisa den un reunion recien. “Caribe mester para pa paz, no proyeccion di poder.”

Segun e rapport, analistanan ta sugeri cu Aruba por hunga un rol den planificacion di contingencia regional — incluyendo contesta coordina na potencial fluhonan di migracion y incidentenan di seguridad maritimo. Trahando pa medio di Reino Hulandes, Aruba por a pusha pa un foro multilateral cu ta envolve Venezuela, Colombia, y Merca pa preveni mal calculacion riba lama.

BONDIA ARUBA

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V. Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart-Boekhoudt

Redaccion
noticia@bondia.com
Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Dilma Arends
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta
Sulaika Croes
sulaika.croes@cspnv.com
Mark Gomes
mark.gomes@cspnv.com

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Colaboracion
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

BON DIA ARUBA ta un corant redacta y imprimi na Aruba y ta obenibel di dialuna te cu diasabra. Ningun contenido por wordo reproduci sin permiso di editor.

Editorial

Gobierno ta keda mop… Cu cranchi habri…?

E siman aki nos ministro encarga cu husticia a duna mas informacion encuanto su maneho pa cu e grupo di migrante na e isla sin documento valido. A pesar di su esfuerzo a keda varios interogante riba mesa cu ta requeri clarificacion. Esey ta toca principalmente e hecho cu ainda no ta scucha bon cla con lo sigui maneha entrada di persona indocumenta, cu segun nos experiencia no ta bin via lama, sino como turista drentando 'legalmente' pa despues disparce dennos poblacion, creando asina e base pa e mesun problema dentro di algun aña. E posible motibonan pa insisti den e politica di 'porta habri' aki nos lo discuti tambe, pero promer cu esey algo tocante e medidanan cu si e mandatario a anuncia.

Entre e cifranan cu e mandatario a presenta ta aparece e cifra di algo mas di 20.000 permiso cu a registra pa e aña aki. Sin clarificacion di e categorianan di permiso concedi nos ta supone cu aki ta trata di e total di permiso, incluyendo permiso prolonga cu e mesun dunador di trabao, permiso cu cambio di dunador di trabao y promer permiso a base di trabao. Banda di esey tin permiso di residencia a base di reunion familiar. E cifra total aki pa varios aña caba ta na e nivel di alrededor di 20.000 permiso. E mandatario a duna tambe informacion di e grupo cu a haci peticion mientras nan a registra como indocumentado, cu un dunador di trabao cu a firma pa nan, di alrededor di 5.000 persona. Banda di esey tin un grupo di casi 1.000 persona cu a registra bao di e posibilidad pa esaki sin cu nan tin un dunador di trabao pa contrata nan. Nos ta papiando anto di alrededor di 6.000 persona cu ta atende, un cantidad considerable pa maneha pero di otro banda ainda un fraccion di e totalidad cu mester atende.Pa duna algo di contexto, si na 2024 a inmigra y a keda legalmente registra, un total di 2.106 persona di otro nacionalidad, por conclui cu gran parti anto di e alrededor di 20.000 permiso di 2024 tabata pa persona residencia na Aruba caba. Un parti considerable di e 2.106 persona nobo lo ta a base di permiso relaciona cu trabao, pero cuanto nos no por averigua. Segun e cifranan menciona anteriormente, un grupo di alrededor di 5.000 persona, cu tabata anteriormente indocumenta, ya ta den tramite pa un permiso di un aña, loke ta significa cu nan a logra haya un dunador di trabao firma pa nan. E aparato publico disponible no por maneha e 20.000 stranhero indocumenta cu tin y ta obvio cu, sin mas capacidad administrativo, lo dura algun aña mas pa atende henter e grupo aki. Di parti di e mandatario por a scucha tambe e advertencia cu e oferta di legalizacion no ta sin limite y cu ta te fin di aña ta mantene esaki. Ta logico pa pone un limite na dicho oferta, pero e pregunta ta kico ta bay haci despues cu e grupo bastante grandi cu aparentemente no ta haci caso? Lo keda tolera cu nan ta sigui nan bida aki, sin cumpli cu ley? O ta cuminza pone medida pa busca nan paradero y expulsa nan? Nos no a tende esey di e mandatario, pero ta obvio cu laga e grupo aki djis continua nan bida den ileglidad no lo yuda fortifica e impresion di nos pais como un lugar unda orden y ley ta prevalece.

Continuacion di maneho di 'porta habri'

Ademas di e posible desatencion continua pa e personanan indocumenta cu no ta busca legalizacion, ta keda e problema di hende cu ta yega na nos pais tur dia, di cual un parti no ta sali mas ora nan estadia como turista vence. Nan ta busca trabao y den cierto caso ta haya esey tambe y ta cuminza traha mientras ta regla nan permiso; esaki ta e casonan positivo ainda. Tin otro cu ta haya trabao clandestino y ta colabora cu e dunador di trabao pa conhuntamente perhudica e pais. E pregunta clave na e mandatario en cuestion ta esaki: ta pensa di institui un tipo di 'task force' special pa busca e personan cu ta kedando atras, ademas di e grupo cu ta kedando atras ignorando e posibilidad di legalizacion, cu lo mester sali tambe? Pa pone e asunto bon cla, si no ta kibra cu e maneho di hopi aña di faborece sector priva cu un extra reserva laboral, cu e tentacion grandi di por emplea nan di forma barata, anto no ta mehora tanto pa loke ta e parti di sector priva cu si ta cumpli. Nos ta keda cu e problema cu despues di cierto tempo nos por keha atrobe cu nos pais ta inunda pa stranhero indocumenta, si no ta impone e medidanan awor mes pa preveni esaki. Nos no ta tende e mandatario tocante e aspecto aki, cu no ta costa tanto na vision pa futuro pa realiza cu sin medida awor nos ta creando e problema di mañan atrobe.

Nos ta comprende si cu pa tuma medida mester di actuacion mas diligente di e aparato cu ta procesa permiso. E motibo pakico tin tanto persona aki, trahando caba y wardando nan permiso keda cla, ta pasobra ta tuma demasiado tempo pa procesa permiso. Ta pesey no tin un maneho estricto pa cu violacion di estadia como turista.Si den mas di 30 aña no a mira mucho mehoracion den funcionamento gubernamental, lo mester keda contempla anto con ta sigui 'mop cu cranchi habri'...?

Keda alerta pa estafa riba rednan social!

No click riba aviso paga (sponsored ad) cu ta usando imagen di Aruba Today.
Bishita solamente e pagina oficial di Facebook, Aruba Today News, of e website
www.arubatoday.com.

Si bo haya algun problema, nos t'ey pa yuda: bondia.aruba@gmail.com

Luznan den shelo ta causa curiosidad riba red social

Diahuebs anochi algun ciudadano y turista a tuma nota di algun obheto cu a pasa bay riba shelonan di Aruba durante oranan di anochi. Hopi a subi red social preocupa y tabata puntra kico esaki lo por ta.

Segun por mira den un video publica riba Facebook, e obhetonan pasando riba Aruba tabata cla y tabata biaha den grupo—por a observa sikiera 10 pa 15 obheto cla ta bulando den shelo.

Hopi usuario a comenta cu e luznan aki por ta debi na escombronan di un raket di Starlink cu a kibra y cay. Segun medionan di comunicacion internacional, varios pais incluyendo Canada y hasta Irlanda ta mirando escombro di Starlink—algun medio te hasta enfatisando cu esaki ta sucediendo casi tur dia den luna di october.

Diahuebs BBC a reporta cu na Irlanda a mira e escombro aki cay, unda a reporta cu expertonan ta splica cu esaki ta probablemente restonan di e raket Falcon 9 di Space X cu a ser lansa diaranson na Florida.

Aunke caida di escombro di Space X ta mustra hopi similar na e luznan cu a mira diahuebs riba Aruba, algun usuario riba Facebook ta nenga cu e raket ta e fuente di e luznan.

Segun algun usuario ta comenta, escombro di Space X sa tin un rabo di luz cu ta keda visible pa varios minuut—al contrario cu e luznan observa riba Aruba.

Na otro banda, hopi ta bisa cu e por ta escombro, aunke si for di satelitenan bieu cu ta cayendo for di orbito. Te ciere di edicion aki, Space X mes no a confirma caida di escombro den region di Caribe.

Otronan ta specula cu e

luznan por ta un indicacion di ehercicio militar for di e ehercito Mericano.

Aunke Bon Dia Aruba no por a verifica e informacion aki, The Wall Street Journal a reporta cu e administracion di Trump a identifica blanconan den Venezuela, incluyendo facilidadnan militar supuestamente usa pa trafica droga. Mientras a enfatisa cu e presidente no a tuma un decision conclusivo ainda pa lansa atake, reportahe di e medio ta bisa cu oficialnan a indica cu cualkier campaña di atake aereo lo enfoca riba sitionan cu ta conecta e regimen di presidente Venezolano Nicolás Maduro y e rednan narcotraficante di e pais.

Asina bon
Nos Papiamento ta...?

Papiamento o Papiamentu, y di unda nan ta bin…

Den e edicion aki di nos column semanal tocante nos Papiamento nos ta bay na un tema cu semper ta causa bastante interes, critica y cu por hasta hiba na un ambiente menos deseable si no ta mantene un tono neutral. E inspiracion pa toca e tema a bin via un video riba Facebook den cual a trata e diferencia entre Papiamento y Papiamentu. Den e corto espacio di un 'reel' a duna un splicacion basico bon di e diferencia. Sin embargo, den e comentarionan nos ta mira cu ta keda reina confusion tocante origen di e idioma Papiamento, loke na su turno ta trece cune diferencia di opinion. Nos no ta bay trata tanto e topico di origen ey, pero a topa den e comentarionan diferente punto cu ta permiti nos duna atencion na nan di un forma debido.

Pa cuminza, e origen di e 'o' y e 'u' na fin di asina hopi palabra. E origen ta simplemente den e diferencia di pronunciacion entre Portugues y Spaño. Mientras cu den ambos idioma ta skirbi e palabranan mescos, cu un 'o', e diferencia ta solamente den e pronunciacion unda den Portugues ta pronuncia e 'u' y Spaño e 'o'. E pronunciacion di e 'u' Portugues lo a muda pa Corsou desde e promer momento di desaroyo di e idioma na e isla. Den e otro idiomanan crioyo naci di e encuentro entre Portugues y idiomanan Africano, manera e Criol di Guine Bissau y di Cabo Verde, ta existi e mesun fenomeno, ademas sosteni pa e forma di skirbi actual unda tur e palabranan ey ta skirbi cu 'u'.

Sin embargo, nos por comprende e confusion ora nos ta topa cu palabra na Papiamento skirbi cu e 'oe' Hulandes. Esaki tabata e caso na Corsou, pero den texto antiguo di Aruba tambe nos ta topa e 'oe' sigur si ta trata di palabra cu ta origina den Hulandes. Na Aruba te awe nos ta sinta riba un 'stoel' aunke sa topa cu 'stul' tambe, cu no ta aparece den nos Vocabulario oficial. E practica di skirbi cierto palabra cu un 'oe' Hulandes mientras no ta trata di un palabra di e origen ey a hiba nos na por ehemplo e conocido 'Amigoe di Aruba'. Esaki ta un bon ehemplo con ta aplica un ortografia Hulandes cu en principio no tin nada di haci cu e asunto.

Otro aspecto cu nos a topa den e comentarionan ta e pregunta cual ortografia ta mas antiguo. Aki nos ta haya e hecho interesante cu tanto na Corsou como Aruba e forma di skirbi tabata varia hopi, unda tabatin hende cu tabata skirbi practicamente tur 'u' segun e forma Hulandes. Un bunita ehemplo di esey nos por haya den e obra di Dr. Rodolfo Lenz (El Papiamento – La Lengua Criolla de Curazao; 1926) unda e ta presenta e carta dirigi na su persona, skirbi pa un nativo di Corsou cu tabata skirbi practicamente tur 'u' den forma di 'oe'. Un ehemplo: "Koe cuantoe placer y alegria mi á sentie na orra koe bo á doena mi es papel pa mi toema interes die chirbi algoe na mi lenga koe nos ta jaimé papiamentoe...". Esaki tabata e forma con un persona cu cierto educacion formal tabata skirbi 100 aña pasa, den un carta cu el a manda pa dr. Lenz Texto di e tempo ey di Aruba ta duna e mesun impresion aki, unda e forma di skirbi tabata depende hopi di e nivel di educacion, ademas di e conocimento bon o no di Hulandes y/o Spaño. Loke tabatin influencia grandi ta e educacion na Hulandes, cu tabata fuerte den e forma di skirbi Papiamento, cu ningun hende tabata siña di forma structural, loke ta splica e influencia den ortografia di e tempo ey, unda realmente cada ken tabata skirbi manera nan tabata haya bon.

Bolbiendo na e tempo moderno aki, por constata cu tanto e ortografia di Corsou como di Aruba a haya mientras tanto un structura formal unda cada un a bay su caminda, segun deseo di esnan cu ta mantene e idioma bibo, cu ta nos tur. Un cos si por ripara y esey ta cu na ambos isla a elimina e uso di e 'oe' Hulandes den tur palabra unda e no tabatin pakico di ta tampoco. E sistema fonologico a hiba Corsou na e uso di e vocal 'u' na fin di e palabranan, mientras Aruba a opta pa mantene e 'o' cu ta bin tanto di Spaño como di Portugues. A pesar di dos forma diferente di skirbi, loke ta importante cu nos ta comprende otro, cada ken cu su particularidadnan unico.

WHO ta haci yamado pa un era nobo di accion strategico pa salud urbano

(WHO)—Den conexion cu Dia Mundial di Ciudadnan, e Organisacion Mundial di Salud (WHO) ta haciendo un yamado na lidernan nacional y di ciudadnan pa transforma areanan urbano den epicentronan di salud, equidad y sostenibilidad.

Mas cu 4,4 biyon persona—mas cu mita di humanidad—ta bibando den areanan urbano awor, y e cifra ey ta anticipa pa subi te na casi 70% pa 2050. Den ciudadnan, salud, desigualdad, medio ambiente y economia ta interconecta den un manera poderoso y dramatico, creando riesgonan compleho como tambe un oportunidad unico pa progreso. Mientras cu retonan di salud ta presente den tur situacion urbano, e pio resultado di salud ta concentra principalmente den barionan marginal y colonianan informal, caminda residentenan ta sufri di vivienda peligroso, falta di sanitacion, insiguridad alimentario y mas exposicion na inundacion y calor. Awor, 1,1 biyon persona ta bibando den condicionnan asina, un cifra cu ta anticipa lo triplica pa 2050.

Cu e guia nobo pa legisladornan, lansa awo bao e titulo 'Taking a Strategic Approach to Urban Health', WHO ta ofrece ideanan concreto pa duna inicio na un era nobo di accion pa salud urbano. E guia ta duna un respuesta na e demanda creciente pa solucionnan integral cu ta trata retonan di salud y promove bienestar den e contexto urbano. Esaki ta e prome marco di su tipo pa yuda gobiernonan planifica salud urbano strategicamente, integrando evidencia den politica y practica.

"Esaki ta un momento pa legisladornan na tur nivel actua hunto," Jeremy Farrar, Subdirector General pa Promocion di Salud, Prevencion di Enfermedad y Cuido, a bisa. "E guia ta duna lidernan nacional y municipal, planificador, partner y comunidadnan un marco pa traha hunto, entre sector y escala, pa construi un futuro mas husto, saludable y resistente."

Riesgonan y desigualdadnan di salud ta presente den tur area urbano: un studio di 363 ciudad den nuebe pais Latino Americano a haya un discrepancianan den expectativa di bida te cu 14 aña pa hende homber y 8 aña pa hende muher entre e ciudadnan mas saludable y menos saludable. Habitantenan urbano ta enfrenta varios riesgo— for di contaminacion di aire y transporte peligroso te vivienda inhabitable, zonido y riesgo climatico. Contaminacion di aire so ta mata rond di

7 biyon persona anualmente, y casi tur habitante urbano ta respira aire cu no ta cumpli cu e standardnan di WHO pa calidad di aire. Poblacionnan denso ta aumenta e riesgo pa brotenan infeccioso manera COVID-19 y dengue, mientras un falta di areanan berde ta aumenta riesgo pa malesanan no contagioso.

Ambientenan urbano awor ta birando e influencia diario mas importante riba salud humano—y alabes ta empeora retonan global manera cambio climatico, falta di recurso y desigualdad creciente. Esaki ta haci nan no solamente e linea frente pa retonan di salud awendia, sino tambe e fuente mas grandi di speransa pa cambio transformativo.

Accion strategico riba salud urbano por stimula equidad y crea ambientenan urbano resistente y atractivo cu ta conducivo na desaroyo economico, sostenibilidad ambiental y un miho bida. Tanto hende como empresanan ta busca cada bes mas un ambiente cu ta ofrece seguridad, calidad di bida y oportunidad.

Legisladornan ta integrando voznan di comunidad directamente den diseño urbano pa salud den e bario Dandora na Nairobi, Kenia; Suva, Fiji; Makassar, Indonesia; Coimbra, Portugal y hopi otro luga.

"Ciudadnan ta clave pa avansa salud publico," Dr. Etienne Krug, Director di Determinantenan, Prevencion y Promocion di Salud, a bisa. "E guia aki ta ofrece gobiernonan un mapa di ruta pa actua strategicamente, conectando operacionalmente cu otro temanan global importante manera cambio climatico, transporte, transformacion digital y migracion."

E guia ta enfatisa cu salud no ta solamente e responsabilidad di un sector, ni limita na decisionnan di oficialnan di ciudad. Di aire limpi y vivienda seguro te mobilidad activa y acceso digital, te accion di financiamento y regulacion mas amplio—decisionnan cu ta ser tuma tur dia pa autoridadnan urbano den hopi sector y escala ta afecta e salud di biyones persona. Tuma accion strategico ta nifica alinea e decisionnan aki pa construi un futuro mas saludable y husto, caminda sistemanan urbano ta traha hunto pa promove equidad, sostenibilidad y resiliencia.

Taking a Strategic Approach to Urban Health ta delinea pasonan practico pa gobierno pa:

Compronde e complehidad di sistemanan urbano y con nan ta forma salud y equidad;

Identifica puntonan di entrada pa accion, reconoce oportunidadnan pa promove salud urbano den otro politicanan y agendanan practico;

Fortalece medionan pa implementacion di salud urbano, incluyendo gobernacion, financiamento, dato, analitica, innovacion, fortalecemento di capacidad, alianza y participacion;

Desaroya strategianan completo di salud urbano tanto na nivel nacional como na nivel di ciudad.

WHO ta haci un yamado na lidernan municipal y nacional pa adopta un manera mas strategico pa trata salud urbano, reconoce e rol crucial cu gobiernonan local y nacional tin den crea accion di salud coherente cu ta alinea cu otro metanan social—haci e areanan urbano no solamente mas habitable, sino mas husto y sostenible.

Hunto cu e guia, WHO ta lansa e prome tres modulo di un curso digital di Urban Health E-learning, dirigi pa WHO Academy, pa fortalece capacidad pa trabaonan colaborativo den contexto urbano.

LUNA DI LOCURA!
CUMPRA 2 LOTTO 5
Y HAYA 1 LOTTO 5 LOCO GRATIS!
CON PA HUNGA?
CU CADA COMPRA DI 2 LOTTO 5 RIBA E MESUN TICKET TA RICIBI 1 LOTTO 5 ADICIONAL LOCO COMPLETAMENTE **GRATIS** ARIBA E MESUN TICKET!
MAS BO CUMPRA, MAS TICKET LOCO **GRATIS** BO LO RICIBI!
PROMOCION TA VALIDO TE CU 31 DI DECEMBER
LOTTO Cambiando bida...
Pa mas informacion yama 525-7555 of bishita nos website lottoaruba.com
www.lottoaruba.com

BONDIA ARUBA

Corsou: Director di SOAB ta condena mal uso politico di su nomber

(CuracaoChronicle) - E director di e oficina di audit di gobierno SOAB, Raymond Faneyte, a expresa critica fuerte contra politiconan local, acusando nan di haci mal uso di e nomber di e oficina den debatenan politico y di haci declaracionnan falso of engañoso tocante su trabou.

Den un entrevista cu prensa, Faneyte a expresa su frustracion cu algun politico a bin ta invoca e rapportnan di SOAB pa probecho politico of ta mal representa su resultadonan. “Cierto comentarionan tocante SOAB simplemente no ta exacto of husto,” el a bisa.

SOAB—e Stichting Overheidsaccountantsbureau—a keda bou control publico den e ultimo simannan despues di a publica rapportnan cu a revela supuesto iregularidadnan cu ta envolve Landsontvanger Alfonso Trona na e Departamento di Impuesto. E informenan a pone cu Ministerio Publico (OM) a haci un investigacion.
Como e auditoria interno pa gobierno, SOAB su rol ta pa zorg pa maneha fondonan publico corectamente y cu reglamentonan ta ser sigui. Faneyte a enfatisa cu e oficina ta opera bou di normanan profesional estricto y reglanan etico.

“Semper nos ta actua segun nos obligacionnan profesional,” Faneyte a bisa. “SOAB su mision ta pa sirbi e interes publico—honestamente, profesionalmente y independientemente—sin importa presion of interpretacionnan politico.”

E remarkenan di e director ta bini memey di un tension politico aumenta rond di e investigacion den e Departamento di Impuesto y critica di con auditnan di gobierno ta ser usa den narativanan politico.

Faneyte a urgi tur partido pa respeta e independencia di e oficina di audit y pa evita di distorciona su trabou pa propositonan politico, advertiendo cu “mescla politica cu integridad profesional ta mina solamente confiansa publico.”

Sint Maarten: Inversion di $52 miyon pa un prizon nobo y reforma oficialmente lansa

(TheDailyHerald) - E lansamento oficial di e Programa di Reforma di Sector di Detencion (DSRP) di $52 miyon Mericano a tuma luga durante un conferencia di prensa marcando un capitulo nobo den remodela e manera cu un centro di detencion lo ser opera na Sint Maarten, y e manera cu husticia ta ser biba y experiencia den e pais.

Minister di Husticia Nathalie Tackling den su introduccion a bisa cu e no tabata un logro di un dia pa otro, ya cu el a recorda cu siman pasa a conmemora e apertura di e prizon di Point Blanche 35 aña pasa.

“Awe ta e culminacion di añanan di trabou y resultado, evaluacionnan tecnico, diseño, planificacion di politica, y, mas importante, colaboracion,” el a splica mientras cu e tabata reconoce tambe e trabou di su predecesornan. “E ta construi riba e voznan di esnan cu ta biba e realidad tur dia, oficialnan di detencion, trahadonan di husticia, y e comunidad.

“E ta tambe e resultado di un cooperacion estrecho cu nos coleganan, National Recovery Program Bureau (NRPB), partnernan internacional Oficina di Nacionnan Uni pa Servicio di Proyecto (UNOPS) y Oficina di Nacionnan Uni pa Droga y Criminalidad (UNODC), cu lo trece experticio invaluabel na e proceso.”

Cu UNOPS, un facilidad di detencion moderno y humano di ultimo generacion cu ta cumpli cu e normanan internacional di mas halto lo ser construi, proveendo un ambiente sigur pa detenidonan y personal. E facilidad lo tin dobel di e capacidad actual di detenidonan y espacio pa educacion, cuido di salud, salud mental, training profesional, bishita di famia y recreacion.

E construccion lo cuminsa na comienso di 2026 y lo tuma aproximadamente tres aña pa completa. Un team di UNODC ya ta trahando cu profesionalnan di husticia pa fortalece liderazgo, mehora training, y construi programanan cu ta prepara hende pa regresa na sociedad cu habilidadnan, confiansa y proposito.

“E reforma aki ta propiedad local, dirigi localmente, diseña pa e pueblo di Sint Maarten y ta representa loke ta posibel ora nos tuma propiedad di nos retonan y usa partnershipnan pa fortalece pero no reemplasa nos liderazgo,” Tackling a sigui bisa.

“Pa nos personal di prizon e ta nifica condicionnan di trabou mas sigur, miho training y un ambiente cu ta sostene nan profesionalismo y bienestar. Pa esnan den custodia, e ta nifica dignidad, structura y un chance pa reconstrui nan bida. Pa e comunidad, e ta nifica un Sint Maarten mas sigur caminda rehabilitacion ta reduci e posibilidad di bolbe comete ofensa, y famianan ta ser fortalece.”

Gerente di Programa di DSRP Richelda Emmanuel a bisa cu e programa di reforma ta integra multiple proyecto bou di un cuadro, y lo inclui e envolvimento di e Ministerio di Enseñansa, Cuido di Salud, y mas departamento. Meta di e reforma ta pa fortalece henter e sistema di detencion, pa e ta “husto, humano y sostenibel.”

El a bisa cu e rol di NRPB como gerente di e programa di reforma ta completamente separa for di e elemento di fondo di confiansa cu e publico conoce.

Director Regional di UNOPS Giuseppe Mancinelli a yama e DSRP un “momento historico pa Sint Maarten” prome cu duna un bista di e diferente fasenan di e proyecto y timeline. El a bisa cu un contratista internacional specialisa lo ser contrata debi na e complehidad di e construccion, pero sub-contratistanan local tambe lo ser usa pa asisti e economia local.

E otro orador tabata Vera Tkachenko, Oficial di Prevencion di Criminalidad na sede di UNODC. UNODC a haci un evaluacion di e proyecto na april.

Tkachenko a bisa cu actualmente tin mas cu 11 miyon preso encarcela rond mundo, y un tercera parti di nan ta den detencion wardando pa nan huicio tuma luga, loke por dura lunas y añas.

“E poblacion di presonan femenino tambe ta aumentando den paisnan den desaroyo,” el a bisa. “E tendencianan no ta mucho positivo. Nos ta mira mas y mas pais ta acerca UNODC pa reforma penal y di prizon. E transicion di e prizon bieu na Sint Maarten pa e prizon nobo ta bay ta un reto. Preparacion di e personal di prizon ta primordial. Nos Oficial di Programa di UNODC lo ta liderando un grupo di experto den e transicion aki durante e proximo cuater añanan.”

Director di prizon Steven Carty a bisa, “Na nomber di mi personal e momento aki a ser spera asina hopi. Semper tabata un sentimento di ‘mi mester mir’e pa kere.’ Pero e desesperacion cu nos tabatin pa asina tanto aña a cambia pa un sonrisa awe.”

LOTTO 5
Cuminsando cu 4 florin, bo por gana e suma grandi aki
Afl. 220.000,-
Obtenibel na cualkier rebendedo di Lotto.
sorteo ta awe nochi 7:45 pm
HUNGA AWO

Lider di PVV ta sugeri cu eleccion di diamars tabata cumpra, pero no tin prueba

(NLTimes) - E lider di partido politico ultra-derecha PVV a usa su cuenta di medionan social pa pusha declaracionnan sin base tocante e legitimidad di e eleccion general Hulandes cu a tuma luga mas trempan e siman aki. E lider politico, Geert Wilders, a comparti imagen di algun mensahe cu e ta bisa cu su partido a ricibi, pero sin duna un fuente pa e material. Tabata un otro controversia pa PVV, despues di e mal rindimento di Wilders den debatenan y riba e caminda di campaña, y e revelacion cu dos di e parlamentarionan di su partido a ser critica fuertemente e luna aki pa comparti imagennan falso genera pa inteligencia artificial den un esfuerso pa desacredita Frans Timmermans.

PVV a drenta e eleccion cu 37 Parlamentario, pero un proyeccion final di e Servicio di Eleccion di ANP a mustra cu nan lo perde 11 di e puestonan ey den Tweede Kamer, e camara mas abou di Parlamento. En bes di esey, tabata spera cu D66 lo a gana un pluralidad chikito di voto, cabando cu 26 of posiblemente 27 asiento pa bira e partido di mas grandi. E proyeccion ey a keda publica diabierna atardi, treciendo un contesta optimista di lider di D66 Rob Jetten.

Un serie di mensahe riba X a cuminsa cu Wilders prome atacando Jetten y otronan pa referi na e proyeccion di ANP cu confiansa, algo cu Wilders mes a haci despues cu e encuestanan di salida a mustra cu su partido a gana e eleccion di 2023. Despues el a cuminsa comparti declaracionnan no verifica pa trece duda riba e eleccion mes, aunke e ultimo set di resultadonan provisional, e ultimo proyeccionnan tocante distribucion di partido, y e encuestanan di salida inicial tur tabata relativamente similar na votacion publico un dia prome cu e eleccion.

"Informenan manera esakinan ta drentando for di henter e pais, y no ta cla con exacto nan ta. Un investigacion apropia por yuda aclaria e situacion," el a skirbi. Despues el a comparti dos acusacion specifico supuestamente di trahadonan di anochi di eleccion na diferente municipio.

Un acusacion luhorioso no verifica cu texto skirbi den prome persona ta indica, pero nunca ta bisa directamente, cu e ta di un hende cu tabata situa na Zaanstad. E texto ey ta pretende cu e persona a mira 15 container yena cu carchinan di vota hiba riba un trailer mara na un van, e chauffeur a haya instruccion pa hiba nan na City Hall. "E nunca a yega. Niun hende no sa ken e ta. Nos a trece e containernan pafo. Pasobra un persona mas halto a bisa nos pa haci esey."

Cualkier sugerencia tocante fraude of iregularidad na Zaanstad ta "disparate completo", un vocero di e municipalidad di Noord-Holland a bisa e servicio di prensa di ANP. E storia ta "completamente falso", y e origen di e rumor no tabata conoci, e vocero a bisa.

Un di dos mensahe di Wilders a declara, "Durante e eleccion, mi a yuda na un stacion di votacion den e distrito electoral di Maastricht. Un caha cu carchinan di votacion di e distrito electoral di Leiden a ser usa. Ora esaki a ser nota, e carchinan di votacion a ser kita for di e urnanan di votacion den oranan di anochi cu e anuncio cu probablemente nan lo ser declara invalido." E texto a sigui bisa, "Den e caso aki, tabatin solamente 132 carchi di votacion. Pero si el a sucede den varios municipio, por tabatin hopi mas."

Un vocero di Maastricht no kier a duna comentario, pero a referi e asunto na Conseho Electoral nacional. Tabata spera cu e organisacion lo responde mas laat den dia.

En todo caso, PVV tabata parce di ta mas cu 15 mil voto tras di D66 diabierna atardi, unda solamente votonan na Venray y votonan di exterior a keda pa ser conta. Venray tabata un baluarte di PVV na 2023, y ta cerca di e ciudad natal di Wilders, Venlo, pero tabata improbabel pa provee PVV cu e aumento necesario pa yega na e partido na e prome luga, ANP a informa.

Datonan di votacion publica diamars, un dia prome cu e eleccion, a sugeri cu PVV tabata den un careda cu partido centrista D66 y GroenLinks-PvdA di Timmermans. Un encuesta di EenVandaag/Verian a pronostica cu PVV lo probablemente gana 29 asiento, cu D66 riba 24 y GroenLinks-PvdA na 25, pero tambe dentro di un margen di eror.

Poco despues cu Ipsos I&O a publica nan encuesta di salida ora cu votacion a conclui, Wilders tabata mucho mas humilde. El a referi na lider di D66 Jetten, lider di CDA Henri Bontenbal, y lider di JA21 Joost Eerdmans como "tur e ganadornan" di e eleccion.

Despues ANP a publica diabierna su proyeccion actualisa declarando D66 e ganador, y Jetten a laga sa cu e kier forma un coalicion cu CDA, VVD, y GroenLinks-Pvda. E resultadonan di eleccion "complica" ta rekeri "algun resolucion y responsabilidad" di tur lider di partido pa forma rapidamente un coalicion nobo", Jetten a bisa periodistanan.

TRABOU DI MANTENCION RIBA LIÑA DI DISTRIBUCION PARADERA
Interupcion di Coriente Planea

En conexion cu trabounan necesario pa mantene un suministro di coriente confiabel, e servicio di coriente lo wordo interumpi:

Diamars, 4 di november 2025
8:30 AM te cu 2:30 PM

Den vecindario di:

• Paradera (un parti)

N.V. ELMAR ta pidi disculpa pa e inconveniencia cu e interupcion di coriente aki por causa.

Bishita **www.elmar.aw** pa mira e lista di adresnan afecta.

Danki pa e comprension.

ELMAR

BONDIA ARUBA

Colombia: Juan Manuel Galan ta oficialmente e unico candidato presidencial pa e partido

(InfoBae) - E paisahe politico di Colombia ta transforma cu e designacion oficial di Juan Manuel Galán como e candidato presidencial di 2026 pa e partido Nuevo Liberalismo.

E decision, adopta unanimamente pa e Conseho Nacional di e partido, ta marca un logro den e strategia di e partido y ta posiciona Galán como un di e figuranan central den e careda pa e presidencia.

E anuncio a bin despues di e reunion di Conseho Ordinario di partido Nuevo Liberalismo, unda e miembronan di e organo mas halto di gobernacion di e partido a duna nan apoyo completo na Galán.

Cu e aprobacion aki, e ex senador ta asumi e responsabilidad di dirigi e plataforma politico di e partido den tanto e eleccion primario interpartidista como e eleccion presidencial programa pa 2026.

"Den conhunto cu e Conseho Nacional di Nuevo Liberalismo, y siguiendo e decision di e conseho awe pa confia mi cu e nominacion pa ta e candidato di Nuevo Liberalismo pa e eleccion primario interpartidista y e eleccion presidencial di 2026, mi ta acepta cu responsabilidad, entusiasmo y optimismo," Galán a declara.

Ora el a acepta e nominacion, Galán a expresa su compromiso cu e pais y a enfatisa e importancia di construi un team fuerte den e gobierno nacional y den e Congreso di e Republica.

Den su remarkenan, el a enfatisa e urgencia di avansa transformacionnan cu ta responde na necesidadnan di ciudadanonan, conserva democracia y defende e Constitucion di 1991.

E awor candidato pa e partido Nuevo Liberalismo a enfatisa e significacion di e paso aki pa e partido y pa Colombia, señalando cu e confiansa deposita den su liderazgo ta representa un oportunidad pa promove cambionan structural. Galán a expresa optimismo tocante e reto y a reitera su intencion pa traha pa un pais mas husto y democratico.

E confirmacion di e candidatura di Galan ta posicion'e como e di dos aspirante pa ricibi e aprobacion oficial di un partido politico pa e careda presidencial di 2026, un hecho cu ta refleha e progreso di e procesonan interno di e partidonan den preparacion pa e proximo eleccion. E paisahe politico nacional ta birando mas dinamico cu e consolidacion di opcionnan y lidernan nobo den e preparacion pa e campaña.

Cu su bista fiha riba futuro, e movemento di Nuevo Liberalismo ta reafirma su determinacion pa avansa den construccion di un alternativa politico, impulsa pa e liderazgo di Galán y e sosten di su miembronan.

César Gaviria y Álvaro Uribe lo topa dia 31 di october 2025, na Dann Carlton Hotel na Medellín pa defini strategianan politico pa e eleccionnan presidencial di 2026.

E reunion lo inclui tambe Gabriel Vallejo, director di e partido Centro Democratico, y Simón Gaviria, ex director di Departamento di Planificacion Nacional.

E obhetivo principal di e reunion ta pa bay dilanti den creacion di un movemento politico amplio pa impulsa cambio na Colombia y desafia e gobierno actual di Gustavo Petro. "Na e reunion aki, nos lo cuminsa traha e rumbo pa loke mester bira e movemento grandi aki pa medio di cual nos lo cambia Colombia", Gaviria a declara.

Peru: Welga di transporte of parada di motor? Esaki ta e accion cu e sector di transporte lo tuma dia 4 di november proximo

(InfoBae) - Dilanti di e asesinatonan continuo y extorsion cu ta plaga e sector, Martín Ojeda, director di e Camara Internacional di e Industria di Transporte, a anuncia cu trahadonan di transporte a pidi pa un paro di motor dia 4 di november como un protesta nacional pa exigi mas seguridad.

E accion ta surgi for di e preocupacion persistente bou di trahadonan di transporte publico tocante e falta di proteccion contra e violencia cu ta aumenta.

E lider a bisa Panamericana 24 Horas cu e welga no ta someti na cambio. E vocero a argumenta cu e protesta ta constitui un manifestacion poderoso contra di inseguridad.

"Nos sa cu e yamado pa para e motor lo no cambia. E decision aki ta un apelacion urgente pa stop e mortonan, cu ta sigui subi debi na e presencia di gangnan mas violento," el a declara.

E representante a enfatisa cu e proposicion presenta pa Poder Ehecutivo, cu ta sugeri impone un toque de queda pa combati criminalidad, lo ta insuficiente pa stop atakenan contra trahadonan di transporte.

"Crimen, matamento di contrato, y extorsion no ta tene nan mes na un schema. P'esey, un toque de queda lo no soluciona e problema, pasobra atakenan por sucede na cualkier ora di dia. Esaki tambe mester ser analisa," el a declara.

Di otro banda, Martín Valeriano, presidente di e Asociacion Nacional di Integracion di Transporte (Anitra), cu ta representa mas cu 20 mil vehiculo y 460 empresa, a bisa Infobae Peru cu su organisacion no a ricibi ningun notificacion tocante e welga.

"Mi no tabata na altura di un paro di trabou. Ta berdad cu e accionnan di gobierno no ta funciona bon, pero en todo caso, mi no sa ken a yama pa e welga," Valeriano a bisa.

E posicion di Anitra ta revela un division interno bou di trahadonan di transporte. "E mester a papia cu e otro sindicatonan. Den e caso aki, nos no tin conocemento di e representantenan di Anitra. Mi no sa pakico nan ta tuma e iniciativa aki riba nan mes sin consulta cu ningun hende y ta busca union, manera semper nos a boga", e lider sindical a declara.

Tambe el a cuestiona e naturalesa unilateral di e anuncio. "Sr. Martín Ojeda semper a papia di consenso, di e unidad cu mester existi entre e sindicatonan, pero e ta haciendo e declaracion aki tocante un welga nobo riba su mes," el a afirma.

Un atake fatal a shock Ventanilla, den e provincia constitucional di Callao, dialuna ultimo.

E asesinato di e chauffeur José Johnny Esqueche Ningles, cometi pa individuonan arma, a pone cu trahadonan di transporte a blokia Avenida Néstor Gambetta, exigiendo medidanan di seguridad y expresando nan preocupacion pa e situacion.

Segun testigonan, Esqueche Ningles di 47 aña a ser tira pa dos homber riba un brommer.

Chauffeurnan den e area a informa cu por lo menos tres chauffeur a perde nan bida den circunstancianan similar, y a adverti cu nan ta traha bou di menasa y miedo constante.

Autoridadnan di salubridad Dominicano y Haitiano ta fortalece e cooperacion pa preveni malesanan

(DiarioLibre) - Cu e meta pa fortifica vigilancia epidemiologico y cooperacion binacional, autoridadnan di salubridad publico Dominicano y Haitiano a tene un reunion den e region di frontera, unda nan a reafirma nan compromiso pa traha hunto pa proteha e salud di ambos poblacion.

Durante e reunion, trahadonan di salud di ambos pais a bay di acuerdo riba e necesidad pa mantene comunicacion estrecho y constante "pa prevencion di malesanan transmisibel cu por surgi den e area di frontera, specialmente mirando e alerta regional pa colera y otro malesanan respiratorio y gastrointestinal."

E representante di e Ministerio di Salubridad Publico, Saderki Rodríguez, a evalua e iniciativa positivamente, resaltando cu e ta un paso importante pa integracion di salud.

"Nos ta disponibel pa colabora di cualkier manera necesario. Esaki ta djis e comienso di un proceso cu lo fortalece vigilancia di salud y contesta rapido na cualkier eventualidad," e oficial Haitiano Deudeno Charles, director departamental pa e region di Noordoost di Haiti a declara. Di su banda, Dr. Rodríguez, e autoridad di salud local, a enfatisa e apertura y e spirito di cooperacion mustra pa e autoridadnan Haitiano.

"Traha hunto ta clave pa preveni y controla cualkier brote. No ta trata solamente di frontera, pero di bida humano cu nos mester proteha di tur dos banda," el a enfatisa den un comunicado di prensa.

Te cu awor, no a reporta casonan di colera den e pais, segun autoridadnan, cu a declara cu e situacion ta keda bou di control danki na educacion continuo, saneamento ambiental, y campañanan di promocion di higiena den comunidad y scolnan.

E reunion a conclui cu un compromiso pa mantene vigilancia activo, fortalece comunicacion binacional, y sigui cu esfuersonan educativo pa reforsa medidanan di prevencion entre e dos nacionnan.

Trinidad y Tobago: Segun prome minister, lider di oposicion ta sostene 'gobierno di narcotrafico'

(TrinidadExpress) - Prome minister Kamla Persad-Bissessar a bisa cu lider di oposicion Penelope Beckles ta comete un eror grandi door di sostene un "gobierno narco" y no para na defensa di e ciudadanonan di Trinidad y Tobago cu ta cumpli cu ley.

Persad-Bissessar tambe a sigui su critica riba Caricom, mustrando riba similaridadnan entre e organo regional y e Movemento Nacional di Pueblo den nan posicion contra e accionnan di Merca pa atende cu traficantenan di droga.

Diamars—e mesun dia cu Asamblea Nacional Venezolano a declara Persad-Bissessar persona non grata (un persona indesea)—Beckles a ricibi un yamada di cortesia di e Embahador Extraordinario y Plenipotenciario di Venezuela na Trinidad y Tobago, Álvaro Enrique Sánchez Cordero, na e oficina di lider di oposicion na Port of Spain.

Contestando pregunta di Express si e ta kere cu e movemento aki a mina cualkier esfuerso di Gobierno, e prome minister a bisa, "Mi ta kere cu nan ta comete un eror grandi door di tuma e banda di un gobierno di droga y di traficantenan di droga y arma. Nan mester ta para na defensa di nos ciudadanonan cu ta cumpli cu ley."

E prome minister a bisa cu ta mas preocupante cu PNM—"un partido cu pa hopi tempo ta sospecha di ta financia pa e mafia local di droga" —ta purba abiertamente di mina esfuersonan pa stop trafico di droga, arma y hende den e pais.

Persad-Bissessar a bisa cu e sosten di PNM na presidente Venezolano Nicolás Maduro no tabata un sorpresa.

"PNM sin sorpresa a tira nan sosten tras di e gobierno narco di Venezuela. Kisas nan simplemente no tin un opcion pasobra nan ta mara na nan financiadornan di mafia di droga cu a captura nan partido y ta tuma e decisionnan," el a bisa.

Prome Minister a nivela mas critica riba tanto PNM como Caricom, bisando cu nan a ignora e principionan di eleccionnan liber y husto relaciona cu Venezuela.

"PNM, mescos cu Caricom, ta ignora cu casi 10 miyon hende a huy for di Venezuela mientras cu politiconan di oposicion y miles di hende a ser persigui y encarcela," el a bisa.

M.J.C **TROMP**
NOTARIS

Santa Cruz 35 • Santa Cruz, Aruba
+297 585 3500 | +297 585 7900
info@notaristromp.com

Op **dinsdag 11 november 2025** des namiddag om 14.00 uur, zal in de vergaderzaal van de "Aruba Surfside Marina", L.G. Smith Boulevard 7, Oranjestad, Aruba, ten overstaan van notaris mr M.J.C. Tromp of haar plaatsvervanger, de executoriale verkoop, als bedoeld in artikel 3:268 van het Burgerlijk Wetboek van Aruba, bij opbod en daarop volgende afmijning worden gehouden van:

- het recht van erfpacht tot 6 juli 2031 op een perceel domeingrond, groot 399 m2, gelegen te Rooi Master in Aruba, kadastraal bekend als Land Aruba, **Derde Afdeling Sectie K nummer 20**, met het daarop gebouwde, plaatselijk bekend als "**Rooi Master 18-B**";
  Inzetprijs: Afl. 240.000, ==;

- een perceel eigendomsgrond, groot ongeveer vierhonderd en vier vierkante meter (± 404 m2), of zoveel groter of kleiner als na kadastrale opmeting zal blijken zoals op het terrein is of zal worden afgebakend, gelegen te Papaya in Aruba, zoals nader omschreven in een particulier meetdocument opgemaakt door Caribbean Surveying & Civil Solutions N.V. nummer 48-2004 op 11 juni 2004 (index:D5537), afkomstig van het moederperceel kadastraal bekend als Land Aruba Eerste Afdeling Sectie L nummer 3577, met het daarop gebouwde, plaatselijk bekend als "**Papaya 20-T**";
  Inzetprijs: Afl. 228.000,==.

De veilcondities zullen 8 dagen voor de verkoopdatum ter inzage liggen ten kantore van voornoemde notaris.

De executant behoudt zich het recht voor, de veiling uit te stellen en op te houden zonder de verplichting de reden(en) daartoe te noemen.

Bieders dienen terstond een bankgarantie of een gelijkwaardige document dat aanvaardbaar is voor de executant, te overleggen en in het bezit te zijn van een geldig identiteitsbewijs.

Notariskantoor mr M.J.C. Tromp
Santa Cruz 35
Tel: 5853500/5857900
Whatsapp: (297) 6997245
Fax: 5854222
Email: veiling@notaristromp.com/auction@notaristromp.com
Visit: Arubanotary.com

NT

Aeropuerto di Aruba ta anuncia e ganadonan di e campaña "Win Your Way to Happiness"

Aruba Airport Authority N.V. (AAA) ta orguyoso di anuncia e ganadonan di e campaña exitoso "Win Your Way to Happiness", cu a tuma luga for di luna di juli te cu luna di october 2025. E campaña, diseña pa eleva e experiencia di biahe y recompensa e pasaheronan cu a haci compras y come na Aeropuerto Internacional Reina Beatrix, a ricibi un bon acogida for di e localnan como e turistanan.

Durante henter e periodo di campaña, e biaheronan cu a gasta 30 dollar of mas na e tiendanan di aeropuerto of puntonan di benta di cuminda y bebida participante a obtene ticket pa participa pa gana premionan emocionante. A ricibi miles di inscripcion y dia 31 di october 2025, AAA a tene un ceremonia oficial di sorteo di premio den presencia di un notario den e area principal di e tiendanan den aeropuerto conhuntamente cu e partnernan y miembronan di prensa.

AAA ta contento di anuncia e ganadonan di e campaña di 2025 "Win Your Way To Happiness", celebrando e biaheronan cu a transforma nan biahenan den un experiencia inolvidabel.
Prome premio: Un pasahero cu suerte cu a biaha pa Toronto, Canada a gana e aventura principal, un biahe pa dos pa Aruba, incluyendo pasashi y estadia pa un siman largo na e luhoso Aruba Marriott.
Di dos premio: Un otro pasahero afortuna rumbo pa Baltimore, Maryland (Merca) a sigura un biahe pa dos pa Aruba, cu ta consisti di un pasashi y un estadia den fin di siman na Aruba Marriott.
Di tres premio: Un pasahero rumbo pa Amsterdam a gana un Travel Voucher di $750 pa haci e siguiente vakantie di su soño un realidad.

A contacta cada ganado personalmente via telefon of via WhatsApp despues di e sorteo di premio pa asina comparti e noticia emocionante. E team di AAA lo ta coordinando cu cada ganado pa finalisa e palabracionnan necesario, garantisando cu nan ta disfruta di cada aspecto di nan premionan bon mereci.

Barbara Brown, Chief Revenue Development & Communications Officer na AAA, a comparti su emocion tocante e exito di e campaña: "Nos ta encanta cu e participacion y e reaccion positivo cu nos a ricibi. E campaña aki tabata enfoca riba crea momentonan alegre pa nos biaheronan y nos ta entusiasma pa celebra nos ganadonan cu di berdad a gana nan 'caminda pa felicidad'. Nos ta gradici cada persona cu a forma parti y a sostene e campaña di nos socionan comercial durante e campaña."

Rina Lampe, Account Manager Concessions & Commercial Property, a expresa: "E compromiso di tanto e localnan como di e bishitantenan a surpasa nos expectativanan. Nos ta orguyoso di mira con iniciativanan manera e campaña aki ta mehora e experiencia di pasahero y ta demostra e balor di nos concession program. Pabien natur e ganadonan!"

AAA ta extende palabra di gratitud na tur tienda y partner participante cu a yuda pa haci e campaña aki uno exitoso.

Pa mas informacion tocante promocionnan y eventonan den futuro por bishita www.airportaruba.com of sigui @arubaairport riba rednan social.

Caponata

Ingrediente:
8 oleifi preto
1 ciboyo
Albahaca na bo smaak
1 berehein
150 gram di leek
25 gram di sucu
25 gram di piñon (pine nut)
2 tomati
50 cc azeta di oleifi
10 gram di alcaparra
100 cc di juice di apelsina

Preparacion:
Corta e ciboyo y leek den pida chikito.
Kita e pulpa di e berehein y corta den dos.
Corta e oleifi den repi.
Coloca den un wea azeta y cushina e celery, ciboyo y sucu.
Incorpora e berehein y sigui cushin'e.
Ora esakinan ta moli agrega 2 tomati corta den pidanan grandi, albahaca, alcaparra, e oleifinan corta den repi y e piñonnan tosta. Primi 2 apelsina y agrega e juice den e preparacion.

Un anochi yena di Fe, Gradicimento y Speransa:

Celebracion di 5 Aniversario di Fundacion Kapel di Bethania

Diahuebs ultimo a tene un celebracion special den Kapel di Bethania, cu a marca e di 5 aniversario di existencia di fundacion Kapel di Bethania (FKB). Un fundacion cu ta comprometi pa cuida y preserva e edificio aki na Klooster Imedahof, Noord. E evento a inicia pa 6or di atardi cu un rosario y a continua 6.30 cu un santo sacrificio di misa di gradicimento celebra door rev. Pastoor Morison hunto cu rev. Diacono Theo.

Durante e santo sacrificio di misa, Igmar Maduro hunto cu Tica Giel, a ofrece cantonan maraviyoso pa e celebracion. E anochi no tabata solamente pa celebra un fecha, pero tambe pa honra tur obra spiritual y humano cu a duna bida na e Kapel durante añanan.

Un gesto di aprecio tabata e presencia di figuranan prominente den nos comunidad,

incluyendo Presidente di Parlamento y Prome Minister hunto cu su distinguida esposa. Nan asistencia a manda un mensahe cla di unidad y respet pa e obra spiritual y cultural cu Kapel di Bethania ta representa.

Un momento emocionante tabata ora cu a lesa un carta di e actual Presidente di FKB, Steve Geerman. E a comparti cu emocion e inicio di tur cos den 2020, ora un grupo di nortero a habri portanan di e kapel y a descubri un tesoro historico y spiritual cu tabata "scondi den pleno centro di Noord". Loke tabata destina pa un exposicion temporario, a bira un mision pa proteha patrimonio religioso di nos pueblo. Den su mensahe, el a invita tur hende pa reflexiona riba e 5 añanan di esfuerso, fe, speransa, vision y amor cu a wordo dedica pa Kapel di Bethania y su continuidad.

Despues di Misa, e grupo hubenil AHM bao di guia di Sidney Tromp a anima tur presente cu a keda pa un brindis.

Cu Dios mediante, e prome paso pa restauracion di Kapel lo cuminsa pronto, cu plan pa un reapertura oficial den 2026. Nos ta pa semper agradecido pa e confianza di e comunidad y ta pidi tur hende sigui sostene e mision pa preserva e beyesa spiritual y historico di kapel di Bethania.

FALL Into Cash
SATURDAYS IN NOVEMBER
10:00PM - 12:00AM
$2,500 IN CASH PRIZES
EVERY HOUR LUCKY WINNERS IN CASH PRIZES
THE CASINO AT
THE RITZ-CARLTON
ARUBA

Mall-o-ween Week a cuminsa na Paseo Herencia

E celebracionnan di Mall-o-ween week na Paseo Herencia a cuminsa fuerte Diasabra anochi cu Halloween Quiz Night na Frenchie's Pub Café. Fanatikonan di Halloween a forma team pa pone nan conosemento na prueba den un ambiente di harimento, pregunta y premio cu hopi titulo diverso tambe! Tanto premio pa Best Group Costume, Best Individual Costume, Best Dancer, MVP, Best Complainer y naturalmente, e Quiz Night Champions.

E ambiente di Halloween a sigui Diadomingo anochi cu e evento principal di Trick-or-Treat tanto spera. E Joker, interpreta pa Addonsito Croes, a guia e anochi, mientras cu SGT Peppers & Friends tabata presente cu nan perritonan den disfraz. Famianan y amigonan a yega cu nan costume pa cana rond di plaza, goza di e show y wega nan pa un atardi yena di diversion, cu Best Costume, Scariest Look, Fastest Runner y Best Dancer. Incluyendo e sirenanan cu a haci un aparicion, un evento pa tur hende y tanto asta bestia a goza.

Mall-o-Ween week a sigui cu Madam Spantoza's House of Horrors, host door di Cas di Cultura. For di 28 di October te cu dia 31 di October, pueblo por a bin probecha di 4 anochi di spanto y gritamento.

E spiritu di Halloween no a para ey. Spooky Bar Crawl tabata super exitoso cu e creatividad di e diferente restaurant nan cu a ofrece un varishon di Spooky Drinks.

Cu actividadnan pa mucha, adulto y hasta mascotanan, Paseo Herencia ta contento di por a brinda un ambiente familiar yena cu alegria pa pueblo por a disfruta di e Mall-o-Ween week.
Keda pendiente pa e apertura di e temporada divertido di fin di aña!

Kiwanis Club of Palm Beach a instala su directiva nobo pa aña 2025-2026

Diasabra ultimo, Kiwanis Club of Palm Beach Aruba a instala su directiva nobo pa e aña 2025-2026. E instalacion a ser conduci door di Lieutenant Governor (LG) Fellow Kiwanian (FK) Rothmar Coenraad, cu por cierto ta un miembro di Kiwanis Club of Palm Beach, cu a haci e anochi ainda mas special. Fellow Kiwanian (FK) Dennis Evers, tabata e miembro encarga cu e tarea importante di maestro di ceremonia pa e anochi special aki.

E directiva nobo di Kiwanis Club of Palm Beach pa e aña 2025-2026 ta consisti di e siguiente boluntarionan:

- President: FK Michel Frank
- Secretary: FK Rodney Kock
- Treasurer: FK Navin Gangaram Panday
- President Elect (PE): FK Roël Gomez
- Vice President (VP): FK Christopher Robles
- Immediate Past President (IPP): FK Ross Brezovar
- Director: FK Giandric Tromp
- Director: FK Dennis Evers
- Director: FK Joshua Arrindell
- Director: FK Glennrick Ridderstap
- Director: FK Patrick Melchiors
- Director: FK Randolph Ruiz
- Director: FK Alvin Wever

Despues cu e presidente saliente, IPP Ross Brezovar, a habri e anochi y reunion ceremonial, a sigui di biaha cu canto di nos Himno Nacional. FK Robert Jan Moons a haci e "invocation", un reflexion pa asina pone e tono positivo y di hermandad pa cu e evento sumamente special aki. Siguientemente, pa recorda tur miembro y invitadonan presente, FK Jomar Benschop y FK Paul Suete, a lesa e obhetivonan di Kiwanis International, cu ta e principio y balornan fundamental di Kiwanis. Pa cera e prome parti di e anochi, FK Glennrick Ridderstap tabata encarga cu e tradicional "Salute to the the Ladies", caminda a enfoca riba e rol y importancia di e hende muhe den nos bida y trabou boluntario.

Discurso di IPP Ross Brezovar

E Presidente saliente a splica, cu locual ta importante den trabao boluntario, ta no solamente bo mester tin e tempo, sino mas bien mester tin e curason, pa cu esaki. Cu esaki e kier a inspira esnan presente pa pone tur nan energia pa duna e ayudo cu nos comunidad mester, y asina yuda nos isla progresa di e mihor manera posibel.

Discurso LG Rothmar Coenraad

LG Rothmar, a cuminsa ta bisa cu titulo no ta traha lider, pero servicio. Lidera, ta cuminsa hopi mas prome cu drenta cualkier posicion. Bo ta bira un lider, na momento cu bo bisa "Si" na duna bo tempo, bo talento y bo curason. Porta bo no a realisa esey ainda, pero e simpel hecho cu bo a opta pa haci trabou boluntario, ta pone bo den un ambito diferente caba.
"Destitucion" di directiva 2024-2025 y instalacion di directiva 2025-2026
Tabata un honor pa tin un LG, cu alabes ta un miembro activo di Kiwanis Club of Palm Beach, dirigi e aspecto ceremonial di "Destitucion" di e directiva saliente, pa despues instala e directiva nobo pa 2025-2026. Esaki a bay den hopi bon ambiente, caminda e LG a tuma su tempo pa resalta un atributo special di cada miembro cu a asumi un posicion den e directiva nobo.

Discurso di Presidente Michel Frank

Como presidente nobo pa e aña 2025-2026 a keda instala FK Michel Frank, conoci como propietario di e marca "Aruba Heat" y studiante na Universidad di Aruba, haciendo su Master na e programa di SISSTEM. E presidente na su turno a desvia for di tradicion, pues no a duna un discurso manera ta custumber, pero a opta pa yama tur e miembronan cu ta encarga cu un comision, y duna nan un "danki" special pa acepta e encargo menciona. E Presidente nobo a haci uso di e momento special aki, pa presenta su "Signature Project", cu ta un parke infantil (speeltuin) inclusivo, specialmente pa personanan cu limitacion, cu a conta cu aceptacion di tur esnan presente, y cual sigur lo bay ta un proyecto cu impacto sumamente positivo pa e isla di Aruba. Mas tocante e proyecto aki, lo ser comunica na e miembresia y e comunidad di Aruba durante transcurso di e aña Kiwanistico 2025-2026.

Kiwanis International ta un organisacion caritativo mundial, dedica na haci nos mundo mihor door di cambia un comunidad of un mucha cada bes. Mas informacion por haya riba: www.facebook.com/kiwanispalmbeacharuba

BONDIA ARUBA

Federacion di futbol di Turkia ta suspende 149 arbitro pa supuesto rol den scandal di wega di placa

(AP) — E Federacion di Futbol di Turkia a suspende 149 arbitro y arbitro assistent pa nan supuesto envolvimento den un scandal di wega di placa involucrando liganan di futbol profesional.

E federacion a bisa riba diabierna cu a decidi pa impone sancionnan di entre ocho pa 12 luna en contra di e 149 oficial, mientras investigacionnan tabata continua en contra di un otro tres.

“E reputacion di futbol di Turkia ta construi riba e santidad di e esfuerso riba tereno y e integridad di husticia. Cualkier acto cu ta traiciona e balornan aki no ta simplemente un violacion di e reglanan, sino un violacion di confiansa,” e presidente di federacion Ibrahim Haciosmanoglu a bisa den un declaracion.

“Investigacionnan reciente a revela cu algun arbitro tabata envolvi den actividadnan di aposta den un manera completamente incompatibel cu e spirito di futbol. Esaki no ta simplemente un violacion — ta un abuso cu ta lastima consciencia y ta envenena husticia.”

Haciosmanoglu a anuncia riba dialuna cu agencianan di gobierno a determina cu 371 di 571 arbitro activo tabatin por lo menos un cuenta cu un compania di wega di placa. E a bisa cu 152 arbitro cu cuenta a aposta riba futbol, incluyendo 7arbitro di nivel superior y 15 assistent di nivel superior.

Haciosmanoglu a bisa cu 10 arbitro a aposta riba mas cu 10.000 partido cada un durante cinco aña mientras algun a haci solamente un apuesta. Un arbitro supuestamente a haci apuesta riba 18.227 wega.

Citando fuentenan hudicial, e transmisor Haberturk a bisa cu investigacionnan tabata en curso tambe en contra di clubnan y hungadonan. E a reporta cu aproximadamente 3.700 hungado ta bao di investigacion.

NFL ta duna Baltimore Ravens boet di $100,000

(AP) — E NFL a boet Baltimore Ravens cu $100,000 pa incorectamente a nombra quarterback Lamar Jackson como un participante completo den entrenamento dia 24 di october.

E liga a divulga e boet pa violacion di e politica di e reportahe di herida diabierna.

Un siman prome, Baltimore a nombra Jackson como un participante completo y a bisa cu e tabata cuestionable pa e wega di e siman ey contra Chicago. Un dia despues, Ravens a declar’e MVP dos biaha fuera di e wega ey y a bisa cu en realidad e no a participa completamente den entrenamento e dia anterior.

Baltimore a bisa cu e motibo pa e confusion tabata cu el a participa den e entrenamento completo, pero no a tuma e rol di titular, loke segun e politica di e liga a hacie “limita”.

Ravens a bisa diabierna cu nan no lo apela e decision di e NFL.

“Ta critico pa Baltimore Ravens semper opera cu integridad y den conformidad completo cu e direccionnan di NFL. Nos claramente a comete un eror relaciona cu e reporte di herida di hungado y a coopera transparentemente cu e investigacion di e liga,” e team a declara den un comunicado.

“Nos ta acepta e decision di e NFL cu nos a viola e politica y a tuma medida pa sigura cu nos lo cumpli den futuro.”

WNBA y sindicato di hungadonan ta acorda un extension di 30 dia pa negociacion di CBA

(AP) — WNBA y e sindicato di hungadonan a acorda un extension di 30 dia pa continua negociacion pa un acuerdo nobo colectivo di trabao cu un condicion.

E hungadonan por termina e extension na cualkier momento cu dos dia di notificacion na e liga.

“Mientras nos a kere cu e negociacionnan lo tabata mas avansa, e hungadonan ta mas enfoca, uni y determina cu nunca pa alcansa un acuerdo cu ta refleha nan balor y impacto innegable riba e liga,” e declaracion di e union a bisa.

E CBA actual tabata di caduca riba diabierna y tensionnan tabata aumentando den simannan reciente mientras e partidonan ta purba pa traha na direccion di un acuerdo nobo.

E fecha limite nobo di 30 di november ta duna e partidonan mas tempo pa yega na un acuerdo nobo cu lo ta transformacional pa e hungadonan den termino di salario.

Na 2019, ora e ultimo acuerdo di CBA tabata den caduca, e partidonan a acorda un extension di 60 dia y eventualmente a ratifica e CBA actual na januari 2020. E partidonan a tene reunionnan durante e dianan pasa, incluyendo na New York riba diahuebs.

Si no tabatin un extension alcansa pa diabierna, e partidonan lo tabatin tres opcion: laga cosnan continua como ta, e hungadonan haci welga of e doñonan cera nan pafo. Un welga of lockout no tabata realmente haci sentido pa cualkier di e dos parti.

Hungadonan ya a ser paga pa e temporada pasa y nan tin seguro di salud te 30 di april 2026. No tin eventonan mayor pa e liga den e futuro inmediato te cu un ‘draft’ di expansion pa e teamnan nobo Portland y Toronto. E ‘draft’ di expansion pa Golden State a tuma lugar december pasa.

E hungadonan a eherce nan derecho pa por sali for di e CBA actual aña pasa cu speransa di obtene, entre otro cosnan, aumento di compartimento di ingreso, salarionan mas halto, beneficionan mehora y un limite di salario mas suave.

E ofertanan di e WNBA te awor claramente no tabata di agrado di e hungadonan, aunke no ta clarocon leu e partidonan ta en termino di parametronan di salario.

Cathy Engelbert di WNBA a bisa durante e finalnan di WNBA cu e liga —e hungadonan —kier un “acuerdo transformacional” haci cu aumentonan significante na salario y beneficionan.

AVB FIFA Talent Academy ta sigui fortalece desaroyo di futbol femenino cu segundo Talent Identification Day (Talent ID)

Durante e fin di siman cu a pasa, AVB FIFA Talent Academy a tuma un otro paso importante den e desaroyo di futbol femenino na Aruba.
E academia a organisa su segundo Talent ID Day, un dia dedica pa identifica y duna chens na mucha muhenan pa demostra nan talento y amor pa e deporte. Durante e evento, e grupo di scouts y coaches di AVB a ser reforsa cu e presencia di Christina Oshodi, FIFA Talent Coach for di Inglatera, cu lo ta na Aruba pa tres siman pa apoya y guia e programa di desaroyo pa futbol femenino.

Cu e experiencia di Coach Oshodi y e sosten di FIFA, AVB tin e confiansa cu por sigui subi e nivel di futbol femenino riba nos isla.

Despues di dos sesion di Talent ID, Aruba su ekipo U12 di Damas lo cuminsa entrenamento inmediatamente.

E proyecto aki ta un parti di e esfuerso continuo di AVB pa empodera, inspira y crece un generacion nobo di futbolistanan femenino na Aruba.

Keda pendiente pa haya sa mas informacion tocante AVB su programanan di desaroyo y actividadnan binidero.

Aruba ta rumbo pa VII Juegos Escolares 2025 na Monteria, Colombia

Undelegacion i atletanan escolar di Aruba ta prepara pa representa nos pais na VII Juegos Escolares 2025, cu lo tuma lugar na Montería, Colombia, di 2 te 6 di november 2025. Rodymar Geerman tin e labor grandi hefe di mision pa IBiSA durante e weganan aki.
E grupo di atletanan lo sali pa Colombia dia 1 di november, pa forma parti di e evento deportivo internacional cu ta reuni studiante-atletanan di diferente paisnan di region.
Aruba lo tin representacion den Ajedrez, Atletismo, Landamento y Basketball 3x3, mustrando asina e talento y esfuerso di nos hobennan deportista.
Aruba lo ta competiendo den ajedrez, natacion y atletismo dianan 2, 3, 4 y 5 di november, mientras cu basketball 3x3 lo ta competiendo dianan 5, 6 y 7 di november y para atletismo lo ta competiendo dia 5, 6, 7 y 8.
IBiSA, ta desea tur clase exito durante e durante e competencia escolar.

PUBLIC AUCTION

THURSDAY
DECEMBER 4, 2025

On THURSDAY, December 4, 2025 at 11am, at the Chamber of Commerce, Aruba, will be auctioned in public (executoriale verkoop) pursuant to art. 3:268 and 3:254 Civil Code of Aruba:

Palm Beach 62
A residential house, situated on a right of long lease until 14 August 2032, in total 402 m2 in size, situated at Palm Beach in Aruba, recorded in the Title Registry of Aruba as Second Division Section C number 340.

Starting bid: Afl. 352.000,--

Rooi Bosal 78-C
A residential house, situated on a right of long lease until 23 February 2082, in total 396 m2 in size, situated at Rooi Bosal in Aruba, recorded in the Title Registry of Aruba as First Division Section T number 2507.

Starting bid: T.B.D.

Caya Frere Antoon 13
A residential house, situated on a right of long lease until 22 January 2047, in total 720 m2 in size, situated at Caya Frere Antoon in Aruba, recorded in the Title Registry of Aruba as First Division Section K number 1191.

Starting bid: T.B.D.

AUCTION NOTARY: Th.R. JOHNSON
·The auction is subject to the general conditions for foreclosure auctions and special auction conditions which will be determined by civil law notary Th.R. Johnson.
·Seller has the right to not accept any bid, at its sole discretion.
·The auction may be stopped or postponed at any time.
·Each bidder must submit a bank guarantee and/or letter of credit issued by a bank in Aruba to the amount of the highest bid increased with an amount equal to the auction costs.
·A signed and dated private bid can be submitted until ***November 19 , 2025, 5 PM***. A bidding form can be downloaded on our website.

For more information visit:
WWW.JOHNSONNOTARY.COM

BONDIA ARUBA

Sitio arkeologico cu ta pone luz riba bida tempran di Yup'ik a ser devasta door di ex-Tifon Halong

(AP) — Un fragmento di un mascara cu a ser preserva pa centenares di aña den 'permafrost' tabata sinta den e lodo di marea abao den e comunidad di Quinhagak west di Alaska. Cuchara di palo, cos di hunga, ekipahe di pisca y otro artefacto tabata plama, den algun caso pa miya, banda di e playa.

E comunidad Yup'ik cerca di e canto di Lama di Bering a ser salba for di e destruccion amplio causa door di e restonan di Tifon Halong riba su bisiñanan mas leu na west mas tempran e luna aki. Pero el a sufri un tipo di golpi diferente: E bientonan fuerte y tempestad a consumi decenas di pia di costa, perturbando un sitio arkeologico culturalmente significante y a laga awa bay cu probablemente miles di artefacto cu no tabata excava.

Aunke e nomber di e pueblo original no ta conoci, e tabata ser ataca door di un otro pueblo y a kima rond di 1650, e a bisa. Knecht a traha cu mayornan y otronan na Quinhagak pa combina nan conocemento tradicional cu e tecnologia y tecniconan usa door di e teamnan di arkeologia pa studia e pasado hunto. Quinhagak tin aproximadamente 800 residente, y recogemento di alimento di subsistencia ta criticamente importante pa nan.

E tempestad a dispersa artefacto for di un sitio cu tabata ser preserva pa hopi tempo door di 'permafrost', Knecht a bisa. Un preocupacion di hopitempo tabata e menasa cu cambio climatico — 'permafrost' cu ta smelt, erosion di costa, e potencial pa mas tempestad frecuente of mas fuerte — a presenta na e sitio, el a bisa.

E ta presenta riesgonan pa e comunidad su mes. Erosion ta menasa infrastructura mayor na Quinhagak, incluyendo un laguna di awa sushi, casnan y campamentonan di pesca. 'Permafrost' cu ta smelt tambe ta destabilisa y debilita edificio, segun un rapport di 2024 for di e Consorcio di Salud Tribal di Nativo di Alaska.

E proyecto di excavacion su mes a cuminsa despues cu artefacto a cuminsa aparece riba e playa rond di 2007. Un parti di e sitio cu a ser laba afor tabata excava previamente.

Trabao pa preserva e artefacto rescata a inclui muha e salo marino for di e palo y coloca e pidanan den kimiconan special cu lo yuda nan manten'e hunto ora nan seca, e a bisa. Si un simplemente tuma un di e artefacto di palo for di e playa y laga nan seca, nan lo "crack den pida, tin biaha den un par di ora."

Tin un laboratorio na e museo na Quinhagak unda e artefactonan ta ser guarda.

Arkeologonan ta spera pa regresa na e sitio siguiente primavera pa un "excavacion di rescate" di capa expone door di e tempestad, e a bisa. Den algun manera, ta sinti mescos cu ora teamnan a mira e sitio na 2009: "Nos tin e sitio crudo aki cu artefacto saliendo for di dje den tur direccion," el a bisa. "P'esey nos ta cuminsa di comienso atrobe."

T. rex hoben of un dinosaurio nobo? Wesonan nobo ta agrega na e debate

(AP) — Cientificonan tabatin desde hopi tempo un misterio tocante e origen di un dinosaurio excava na decada 1940: Tabata un T. rex hoben of un otro tipo di dinosaurio?

Na comienso, investigadonan tabatin solamente un craneo di tiranosaurio pa analisa, loke tabata haci dificil pa distingui si e tabata pertenece na un mucha of un adulto. Un otro craneo y skelet yama Jane a agrega na e debate, pero no a resolve e controversia.

Awor un team di investigacion a bisa cu tin evidencia nobo cu ta resolve e caso. E señal mas reciente ta bin for di un skelet completo — descubri pa prome biaha na 2006 na Montana — cu cientificonan ta bisa ta identifica e reptiel misterioso como su propio especie y no un Tyrannosaurus rex hubenil.

E descubrimento "ta rescribi decadas di investigacion riba e predador mas famoso di Tera," e co-autor di estudio Lindsay Zanno cu e Museo di Ciencia Natural di North Carolina y Universidad di Estado di North Carolina a bisa.

Renchi di crecemento den e wesonan haya den e Formacion di Hell Creek di Montana a bisa cientificonan cu e dinosaurio nobo tabata un adulto aproximadamente mita di e tamaño di un T. rex completamente desaroya. For di comparacionnan di crecemento cu otro reptiel manera crocodil, nan tambe a haya cu e diferencianan principal entre e craneo di e criatura y esun di un T. rex adulto — cambionan den structura di weso, patronnan di nervio y sinus — tabata improbabel pa forma simplemente door di pasa pubertad.

Señalnan a punta na un dinosaurio cu ta un primo leu di T. rex conoci como Nanotyrannus lancensis, e investigadonan a reporta den un estudio publica riba diahuebs den e revista Nature.

Awor tin "mas respaldo y evidencia cu nunca" cu e famia di T. rex aki por existi, Holly Woodward, un experto di weso di fossiel di Universidad di Estado di Oklahoma cu no tabatin ningun rol den e estudio nobo, a bisa.

Pero e ainda no ta convenci cu e otro skeletnan misterioso manera Jane ta un cos nobo.

Otro cientifico independiente tambe a bisa cu e debate no a caba. E skelet nobo ta berdaderamente un adulto, pero por ta un especie di ruman di T. rex y no un famia leu, Thomas Car, un paleontologo di vertebrado di Colegio di Carthage, a bisa.

Tin similaridadnan entre e forma di e craneo di T. rex y e especienan misterioso cu ta preveni e di cambia di campo.

"Mi no ta pensa cu e estudio aki ta resolve tur cos," el a bisa.

Pa resolve e caso di identidad ta importante pa compronde con T. rex a crece, e co-autor di estudio James Napoli cu Universidad di Stony Brook a bisa. Un otro pregunta grandi ta si T. rex tabata e predador principal cu tabata ronda na fin di e era di dinosaurio 67 miyon aña pasa — of si un predador mas chikito, pero ainda poderoso, tabata tambe ronda.

E skelet nobo ta yama "Dueling Dinosaurs" pasobra el a ser haya entrelasa cu e wesonan di un Triceratops, y actualmente ta den exhibicion na e Museo di Ciencia Natural di North Carolina.

Accidente cu hende herida na Cumana

Diabierna atardi a drenta informe di un accidente cu hende herida na Cumana. Mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente di auto. Na yegada di e ambulance nan a atende e victima y a transport'e pa hospital.

Polis a tuma datos di e accidente aki.

Barco di Marina Zr. Ms. Pelikaan ta duna ayudo di emergencia na Jamaica

Diaranson 29 di october Zr. Ms. Pelikaan a sali for di Corsou pa entrega yudansa di emergencia na Jamaica.

E despliegue ta tumando luga riba peticion di e Agencia di Maneho di Emergencia di Calamidad den Caribe (Caribbean Disaster Emergency Management Agency CDEMA). Jamaica a ser afektá severamente pa horcan Melissa, cu a pasa riba e isla diamars 28 di October.

Diaranson e barco di Marina a carga suministro di ayudo y ekipo di emergencia na Corsou, incluyendo cuminda, suministro medico, y shelternan di emergencia. Durante e biahe, Zr. Ms. Pelikaan lo nabega prome pa Barbados pa tuma suministronan adicional di emergencia.

Como un barco di sosten logistico cu un kran abordo y un bodega di carga grandi, Zr. Ms. Pelikaan ta ideal pa transporta suministronan di emergencia.

Duna ayudo ta un di e tres tareanan principal di Ministerio di Defensa den Region Caribe.

Fiscal militar Israeli ta admiti cu el a leak video di soldadnan agrediendo un detenido Palestino

(AP) - Israel su fiscal top militar a renuncia diabierna, admitiendo cu e ta responsable tras di e leak di un video unda por a mira soldadnan Israeli ta agredi un detenido Palestino na un centro di detencion militar conoci, segun partinan di e carta cu media di e pais a publica.

E admision aki a pusha e fiscal, Procurador General Militar Maj. Gen. Yifat Tomer-Yerushalmi, den un tormenta di critica for di derechistanan cu ta domina politica Israeli, bisando cu su accionnan ta un traicion na e estado.

E cadena di evento ta demostra con un fiscal manera tomer-Yerushalmi, ken su oficina ta mira pa varios grupo defensor di derechonan humano como no lo suficintemente estricto riba e conducta di e soldadnan Israeli, ta enfrentando presion pisa for di politiconan pa stop di agresivamente persigui e erornan acusa. E ta sigui tambe intentonan mas amplio di e pais su lidernan politico di reforma un sistema hudicial cual nan ta mira como un obstaculo pa politicanan gubernamental.

E video cu a leak a keda publica aña pasa pa Israel su Channel 12 y aparentemente ta mustra un incidente den cual soldadnan na Sde Temain su facilidad didetencion tabata agredi un detenido Palestino di Gaza. Israeli su ehercito tabata investigando e caso na e momento y a detene soldadnan pa supuesto rol hunga den e caso, cual a causa furia for di e ultra-nacionalistanan cu a tuma control di e facilidad protesta.

Den su carta di renuncia diabierna, Tomer-Yerushalmi a bisa u el a leak e video pa contraresta e criticanan cu e ehercito ta duna prioridad na detenidonan Palestino riba e tropanan Israeli.

Segun partinan di e carta publica den media Israeli, ek a skirbi cu e ehercito tin e responsabilidad di "investiga ora tin sospecha rasonable di violencia contra un detenido. Desafortunadamente, e comprension basico aki - cu tin accion cu nunca mester tuma hasta contra e pio di e detenidonan - no ta convence tur hende mas," el a skirbi.

Minister di Defensa Israeli Katz y un coro di politico Israeli a castiga Tomer-Yerushalmi despues di su renuncia, y Katz a bisa cu e no lo keda reinstala. El a bisa cu e investigacionnan lo sigui contra esnan involucra den e decision di leak e video.

Durante e guera, Israel su trato di detenidonan Palestino di Gaza - specialmente na Sde Teiman unda e incidente a tuma luga - ta caracterisa pa e gruponan di derecho como abusivo. Detenidonan a keda busca di forma masal y hiba facilidadnan di detencion unda nan ta keda pa varios luna sin acusacion of huicio. Varios detenido libera a reporta batimento frecuente for di guardianan di prison, cuminda escaso y condicionnan precario.

BONDIA ARUBA

Andrew, e ciudadano anteriormente conoci como 'prins', ta enfrenta un futuro incierto

(AP) - El a perde su titulo como prins, a perde su mansion unda e no ta paga huur banda di Windsor Castle y a perde loke tabata resta di su reputacion den bista publico.

Loke ta sigui pa e ciudadano na ken antes tabata referi como Prins Andrew probablemente ta involucra un cantidad di truck di mudansa mientras e ta piki tur e rasgonan di su bida anterior como un Real, pa muda na un cas isola y priva cu ta pertenece na su ruman homber, Rey charles III.

Sinembargo bida lo cambia di manera dramatico mirando e Rey su action di proteha e monarkia pa medio di kita tur titulo di su ruman chikito y sacando su persona for di e macion como parti di su castigo pa lapsonan serio den su criterio propio, a causa di su amistad cu ofensor sexual Jeffrey Epstein.

"Na un nivel personal, e mester ta algo debastador y e humiliacion mas grandi p'e," Joe Little, editor di Majesty Magazine a comenta. "Nos conoce pa ta un persona un poco arogante, pues esaki mester ta un golpi fuerte mentalmente. E lo ta hopi straño si e no ta."

E no ta exactamente cla ki cas e ciudadano awo conoci como Andrew Mountbatten Windsor lo ocupa den e Rey su estado priva na Sandringham, 100 kilometer leu di Londres. Pero e lo ta indudablemente mas chikito cu Royal Lodge, e cas lujoso di 30 camber cu ta haci honor na su nomber.

Cu e drama di Epstein recientemente impulsa atrobe pa revelacionnan cu Andrew a keda amigo di e financiero desgracia mas di loke el a revela anteriormente, su estadia na e propiedad di Windsor a bira algo dificil di mantene.

Andrew a inverti casi 8.5 miyon den moneda Britanico riba renobacionnan y un pago den 2003 ora cu el a haya un lease di 75 aña riba e propiedad.

E ta rekeri un huur anual chikito (si exigi esaki), un cifra historico y simbolico hopi biaha usa den transaccionnan di Real Estate.

Andrew, di 65 aña, no a nenga ora cu el a ricibi e notificacion pa entrega e propiedad. E lo muda cu un velocidad practico pa Sandringham, e cas cu ta e refugio di hopi tempo pa Charles na parti oost di Inglatera.

Con lihe Andrew lo muda, sinembargo, no a keda revela, pero no ta anticipa cu esaki lo sucede prome cu e famia reuni pa Pasco, ora cu tipicamente ta mira e famia ta cana bay misa. No ta anticipa cu Adnrew lo ta presente pa e evento.

E decision aki no lo afecta solamente e Prins. Su ex pareha, Sarah Ferguson, ken tambe tabata involucra den e scandal cu Epstein, a comparti Royal Lodge cu su persona. Ferguson, ken no ta conoci como Dukesa di York mas, lo mester busca un caminda nobo pa biba.

E pareha su yiunan, Prinses Beatrice y Prinses Eugenie, sinembargo, lo keda cu nan titulo conhuntamente cu e titulo honorario HRH - Her Royal Highness - pa motibo cu nan ta nieta di un soberano, Reina Elizabeth II.

E rey lo haci uso di su rikesa priva pa financieramente sostene su ruman homber, ken su problemanan di placa ta den centro di scandalnan anterior a causa di acuerdonan di negoshi dudoso y relacionnan cuestionable.

Andrew a stop di traha como miembro Real di e famia ora cu a suspende su responsabilidadnan despues di un entrevista desastroso den 2019, den cual el a purba defende su relacion cu Epstein.

E no tin un fuente di ingreso conoci mas aleu cu un pension modesto a causa di su carera di 22 aña Naval.

George Gross, un experto real na King's College London, a bisa cu e acuerdo financiero tin sentido. E ta proteha e Rey di e critica cu Andrew ta generando for di publico y ta demostra cu e no ta bandonando su ruman homber.

"Si Andrew no por ta un Real activo, y supuestamente no tin empleo, eora mester tin un poco di consideracion den kico lo haci cune pa e resto di su bida," Gross a bisa.

"E ta claramente importante pa provee p'e di algun manera, pa motibo cu di otro manera e ta bira un posible piesa pa cualkier persona cu intencionnan negativo of malo."

Te cu awo, Andrew su privilegio Real tabata un capa di proteccion p'e. Sinembargo su status disminui y yamado pa responsabilidad por expone su persona na consecuencianan fuera di control di House of Windsor.

Un comite parlamentario ta investigando con e por a logra mantene Royal Lodge y un estilo di bida luhoso, a pesar di no paga huur, sin un fuente mayor di ingreso den añanan recien.

Andrew anteriormente a yega un acuerdo den demanda di abuso sexual Mericano pa miyones di dollar cu Virginia Roberts Guiffre, ken a

comete suicidio den april cu 41 aña di edad. Giuffre a bisa cu e tabatin 17 aña ora cu e tabata trafica pa Epstein pa tin relacion sexual cu Andrew den Londres.

Andrew aparentemente a nenga cu el a tin relacion sexual cu Giuffre y di a comete cualkier crimen.

Giuffre su famia a haci yamado pa Andrew enfrenta mas consecuencia legal. Polis ta investigando un acusacion cu el a pidi un di e guardianan policial investiga informacion tocante Giuffre.

Experto den historia Andrew Lownie, ken a skirbi un biografia recien di Andrew y Fergusion, a bisa cu e ta kere tin base pa investiga e acusacionnan cu ta bay for di trafico sexual te mal conducta den sector publico.

"Mi no ta kere cu esey ta tur, mi ta kere cu tin hopi mas revelacion ainda," Lownie, e autor di "Entitled: The Rise and Fall of the House of York," a conta BBC.

A pesar di perde su status como Realesa, Andrew ta keda den posicion number 8 pa subi trono.

Kit'e for di e linea di sucesion ta rekeri accion di Parlamento y esaki no ta probable di sucede.

Sea cu tin un apetito mas adelante pa subi trono - of si e saga di Epstein sigui trece noticia dañino - ta desconoci ainda.

Mientras cu tecnicamente e ta den linea pa algun dia bira Rey, Gross a bisa:: "Claramente, esey ta sumamente irrealistico."

Dia di Tur Defunto na parokia di Noord

Den cuadro di Dia di Tur Defunto pastor Santiago y Comision Santana Noord ta invita tur parokiano di Noord y vecindario pa bin resa un Rosario pa descanso di alma di nos defuntonan stima. E Rosario ta wordo resa na e graf kapel den santana di Noord diadomingo 2 di november proximo pa 5:15 'or di atardi.

Despues di Rosario ta sigui un Santo Sacrificio di misa den misa Santa Anna na Noord pa 6:00 'or di anochi.

Famianan cu tin kelder of graf den santana ta ser pidi pa pasa y haci e areglo di pago necesario. Asina e comision por cumpli cu cuido y renobacionnan necesario den santana. Pa cualkier pregunta por yama Comision Santana Noord na telefon 594 9687.

Den weekend dia 1 di november y dia 2 di november lo tin oportunidad pa cende un bela den e graf kapel den santana Noord pa descanso di alma di tur defunto.

Alabes Comision di Santana Noord ta informa famianan cu tin urna di un defunto na cas pa nan pasa na oficina pa registra esaki y dicidi den cual kelder esaki lo wordo poni pa reposa.

Fundacion Snoop Doggy ta lansa nan "Sleepover Project" pa siña muchanan con pa cuida nan mascota

Riba 28 di october 2025 a tuma lugar e presentacion di e "Sleepover Project". Un grupo grandi di maestro y director tabata presente pa tende mas tocante e proyecto nobo cu lo ta hopi educativo. Den e ultimo 2 añanan, Fundacion Snoop Dogg ya bin ta publica y reparti diferente buki educativo na tur scol basico rond di Aruba. Pa pone e teoria den practica, e Fundacion a dicidi di introduci e "Sleepover Project" – un experencia nobo y practico pa siña muchanan loke berdaderamente ta nifica pa cuida un mascota.

Tur weekend, un alumno di 2de klas lo hiba e peluche di Snoop Doggy cas, cas hunto cu un buki di actividad/tarea. Tambe e alumno lo haya un tas unda tin diferente articulo pa cuida e peluche p.e. un leash, baki di awa y cuminda y mucho mas. E idea patras di e proyecto ta pa yuda muchanan compronde loke ta significa pa tin un mascota. Cu esaki no simplemente kiermen pa laga e mascota den cura pero cu esaki ta encera pa dun'e cuminda, awa, atencion y hopi amor.

Pa finalisa e proyecto, e alumnonan lo participa den un role-play den klas unda cu lo tin e posibilidad di bisti como un veterinario, cumpra cuminda di cacho cu moneda di Snoop Doggy y mucho mas.

Si ta desea di participa na e proyecto of kier duna un man, por tuma contacto cu Fundacion Snoop Doggy nafoundationsnoopdoggy@gmail.com of 592 0642.

Resultado Sorteo
31 october 2025

Alexander

Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte

DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
7010	0919	4430	7904
8260	5520	SUPER5	1155
2816	5111	-	4003

MERDIA

Catochi
Sorteo # 4789
8153
4647
7790
Multi-X
X2
Big 4
Sorteo # 4789
6231
Multi-X
FP
1Off
Sorteo # 2845
2687
Zodiac
Sorteo # 4789
6729
Cancer
Lucky 3
Sorteo # 1663
886
Multi-X
X3

ANOCHI

Catochi
Sorteo # 8689
4018
2434
6092
Multi-X
X3
Big 4
Sorteo # 7733
2399
Multi-X
FP
1Off
Sorteo # 2438
0144
Zodiac
Sorteo # 6492
7387
Libra
Lucky 3
Sorteo # 1422
805
Multi-X
X2

Lotto 5

Sorteo #		Joker / Letter
0	x Jackpot	Proximo Jackpot
0	x Match 4+	220.000,-
0	x Match 4	
0	x Afl. 12,00	

Lotto di Dia — 06-14-15-18-25

Sorteo # 6995		Proximo Jackpot
0	x Jackpot	51.000,-
4	x Match 4	
119	x Afl 8,00	

Mini Mega — 06-23-25-29

Sorteo # 1815		Mega Ball 10
0	x Jackpot	Proximo Jackpot
2	x match 4	400.000,-
5	x Afl. 500,00	
60	x Afl 50.00	
96	x Afl.15,00	

Mini Mega / Mega Plus — Afl. 550.000,-

Wega di Number Korsou — Sorteo #

SUDOKU

To play sudoku, use logic to fill the empty squares so that each row, each column and each 3x3 box contains the numbers 1-9 only once. Puzzle difficulty increases from Monday to Sunday.

King Classic Sudoku

		7	5				9	6
	4	1		3				
		3			2	1		
	5				6			
4		6						5
	1	8			5	2		9
			1		7	9		
		5			9			
9			6	8			1	

Difficulty: ★★★★ 11/1

©2025 King Features Syndicate, Inc.

Answer to previous puzzle

9	8	3	7	1	4	6	2	5
1	2	7	9	6	5	8	3	4
5	6	4	8	2	3	7	1	9
7	9	8	3	4	6	1	5	2
6	1	5	2	9	7	4	8	3
4	3	2	1	5	8	9	6	7
8	7	6	4	3	2	5	9	1
3	4	1	5	8	9	2	7	6
2	5	9	6	7	1	3	4	8

Difficulty: ★★★★ 10/31

©2025 King Features Syndicate, Inc.

Cas Di Cultura
Vondellaan 2 Aruba
297-582-1010
F A D A
Campanastraat 5 Aruba
297-583-2999
297-583-9610
F A V I
Primavera 233 Aruba
297-582-5051
297-582-5222

F E P O
Engelandstraat 15 Aruba
297-583-1016
297-583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional
Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba
Irenestraat 21 Aruba
297-588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan
Cumana 2 Aruba
297-583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud
Wilhelminastraat 19 Aruba
297-588-6138
Koningin Wilhelmina Fonds
Spinozastraat 9 Aruba
297-582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8 Aruba
297-588-9999
Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel.297-582-2219
Fax 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Avenida Milio J Croes 17 B Aruba
297-588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Stichting Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
297-582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1 Aruba
297-582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord
(close to the hotels)
Tel: 736-2952 or
593-7081

Dokter na warda

Oranjestad	San Nicolas
Hospital	**Imsan**
7:00 pm / 10:00 pm	**24 ora**

Botica na warda

Oranjestad:	San Nicolas:
Eagle :	Centro Medico:
Tel. 587 9011	Tel. 584 5794

EMERGENCIA 911

POLIS	
Oranjestad	100
San Nicolas	104
Santa Cruz	105
Noord	107
Tip Line	11141
Brandweer	115
Ambulance	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

BOTICA	
Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

UTILIDAD	
Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

FUNERARIA	
Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444
Ad Patres	584-2299
Olive Tree	584-8888

Servicio di Taxi

Aruba Transfer Tour & Taxi C.A.
Tel: 582 2116 /582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

Campaña pa legalisa marihuana recreacional ta hiba administracion di DeSantis Corte Supremo

(AP) - E campaña pa legalisa marihuana recreacional na Florida ta demandando Gobernador Republicano Ron Desantis su administracion den e estado su Corte Supremo, acusando cu oficialnan di eleccion estatal ta purbando di inapropiadamente blokia e medida di bay votacion den 2026.

Esaki ta e escalacion mas reciente den e lucha di aña largo entre organisadornan progresivo cu ta buscando haci amienda na e estado su constitucion, y e gobernador conservativo, ken den 2024 a usa placa estatal y su influencia politico pa exitosamente campaña contra e legalisacion di e uso personal adulto di marihuana y expande derechonan na aborto.

Den un peticion entrega diahuebs, e grupo Smart & Safe Florida a acusa oficialnan estatal di fracasa di “eherce nan responsabilidad legal” y a urgi Corte Supremo di Florida ordena oficialnan di eleccion estatal confirma cu e campaña a genera miles di peticion di votador necesario pa cualifica pa bay votacion.

Smart & Safe ta argumenta cu el a colecta mas di 3 biaha e peticionnan cu ley ta rekeri, pero cu pa varios luna, oficialnan di eleccion estatal a fracasa di formalmente confirma e logro aki. E confirmacion oficial aki, mientras e ta un procedura, ta legalmente rekeri pa pone e amienda proponi dilanti Procurador General, ken despues mester pidi e Corte Supremo evalua esaki.

“Manera ta refleha pa e mesun data publicamente reporta, e peticion di e iniciativa den man aki a logra 3 biaha mas cu e cantidad di peticionnan valido verifica rekeri na nivel estatal,” e campaña su documentonan a bisa.

“Ignorando e hechonan y nan obligacion legal cla, nan ta nenga di eherce nan responsabilidad ministeral obligatorio,” e documento ta detaya.

Cu e temporada di eleccion di 2026 yegando pronto, e campaña ta un careda contra e estado su deadline di dia 1 di april 2026 pa e Corte Supremo firma un decision tocante e amienda cu a propone, un paso clave den hiba e topico dilanti votadornan.

Pronostico di tempo

Tempo:
Awe tardi y awe nochi: parcialmente nubia y generalmente seco
Den marduga y mañan: parcialmente supla cu chens pa un awasero local

Temperatura maximo 32 grado Celsius
Temperatura minimo 27 grado Celsius
Indice di calor (heat index) den y rond di oranan di merdia: 33 pa 40 grado Celsius
Uv index: 12

Bahada di solo : 6:14pm
Subida di solo : 6:33am

Biento:
Modera for di direccionnan entre oost-noordoost y oost-zuidoost; forsa 3 te 4 (12 te 30km/ora, 7 te 16 nudo).
Durante di dia basta fuerte te posiblemente fuerte den rafaga; forsa 5 te 6 (31 te 50km/ora, 17 te 27 nudo)

Situacion general di tempo:
Un ola tropical den parti oost di Caribe lo trece algo di humedad durante e weekend aki mientras e ta pasa bay west. Esaki por induci un awasero local durante e periodo di pronostico aki.

Condicionnan maritimo/ estado di lama:
Na partinan protegi di costa: keto cu olanan rond di 1 pia.
Na partinan zuid: trankil te modera y cu olanan di 2 pa 3 pia.
Na partinan oost te noordwest di costa: modera te localmente poco bruto cu olanan alrededor di 4 pa 6, localmente 7 pia den resake for di noordwest cu ta bahando.

Aviso/ alerta:
E aviso pa botonan chikito pa partinan oost te noordwest di costa ta keda na vigor te diasabra 6am.

OLIVE TREE
FUNERAL CARE & CREMATORY

Lagrima y flornan por seca, su recuerdonan y
tur loke el a haci y significa pa nos,
lo keda graba pa semper den nos mente y curason.
"Cerca Dios mi alma ta na paz, ta di DJ'E mi salbacion ta bin"
Salmo 62:1

Cu inmenso tristeza na nos curason pero conforme cu boluntad di Dios, nos ta anuncia fayecimento di nos Mama, Oma, Bisawela, Tanta, Prima y Amiga stima:

Maria Helena Odor – de Cuba

Cariñosamente yama "Mami/Ma", "Oma", Tanta/i Helena", "Helena", "Helen"
***21-11-1937 - †25-10-2025**

Na nomber di su:
Casa: † Andres "David" Odor

Yiunan:
Deborah "Samara" & Edric Winterdal
David "Juni" Odor & Soann Werleman
Damira Odor

Nieto/a nan: †Jaydric, Jayrick, Jaythan, Joseph, Josephine, Davidson "Sontje", Davianne, Lee-Ann, Christy-Ann, Georshua, Shawn, Radamhir, Dhyraen

Bisanietanan: Kaelynn, Aylee, Alynah, Zyah

Mayornan: † Esteban de Cuba & † Felecita de Cuba – van der Linden

Con suegro/a:
Frido Werleman y Sonia Werleman – Ridderstap
† Juan Bautista Winterdal & † Elsa Maria Winterdal – Croes

Ruman nan:
Felipe "Buchi' de Cuba y yiunan & Filomena Wouters
Vda. Patricia Henriquez y yiunan
† Lilia de Cuba
Grace de Cuba
† Pedro "Shon Pe" de Cuba
Editha de Cuba y yiunan
† Robert "Roy" de Cuba y yiunan
Stanley de Cuba y yiunan
† Dennis de Cuba y yiunan
Eileen de Cuba & Shonme Pedro y yiunan
Danella de Cuba y yiunan
Darline de Cuba

Prima/ruman stima: Maria Geerman y famia na USA & Canada
Ihanan: Danella de Cuba & Jelitza de Cuba
Sobrina stima na USA: Rosie Noguera y yiu Kenneth Michael Noguera

Su Compader: Ronny Westerburger y famia.
Su Comader: Erica Arendsz y famia

Madrina & Padrino

Su bon amiga/o nan:
Otilia Thiel - Diaz y famia, Boei de Cuba y famia, Toko Winklaar y famia, Jose Martis y famia, Lino Laclé y famia, Henita Croes y famia, † Aura Martinez y famia, † Maria Paula y famia, Maxi Ruiz y famia y Juanchito Wever y famia y Famia Dirksz
Su bon amiga/o y famia nan den exterior:
† Terrell Moore Sr y famia na USA, † Meindert van Aurich y famia na Hulanda, Miriam Maduro y famia na Curaçao, Lilian Jansen y famia na Curaçao, Eduvigia Ruiter y famia na Curaçao, Sixta Diaz y famia na Santo Domingo.

Sobrino(a) nan, sobre sobrino(a) nan, primo(a) nan, ex colega nan di Voz di Aruba, KNSM, Aries Tours & Travel y demas famia: Odor, de Cuba, Winterdal, Tromp, Werleman, Henriquez, Westerburger, van der Linden, Arendsz, Geerman, Noguera, Figaroa, Bikker, Pedro, Kock, Wever, Croes, Paskel, Goncalves, Correia de Andrade, Lampe, Martinus, Burleson, Ridderstap, Schwengle, Bisslik, Koolman, Donato, Smith, Loopstok, Buritica Villamil, Winklaar, Donata, Martis, van Aurich, Moore, Maduro, Laclé, Diaz, Ruiz, Martinez, Paula, Ruiter, Jansen, Dirksz, Thiel
Si en caso den nos tristesa nos por a lubida algun persona of famia, nos ta pidi nos mas sincero disculpa.

Acto di entiero lo tuma lugar, Dialuna 03 di november 2025 di 12:00 pm pa 3:00 pm na Olive Tree Funeral Care & Crematory na Piedra Plat y despues ta sali pa Santana Catolico na Savaneta. Helena lo ta reposa for di 12:00 pm na Olive Tree Funeral Care & Crematory na Piedra Plat.

Lo tin un box disponibel pa donacion pa Fundacion Wilhelmina Kankerfonds Aruba

Staff y personal di Olive Tree Funeral Care & Crematory ta extende nos mas sincero condolencia na famia di e fayecido.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

El Señor es mi pastor,
nada me faltara.
En lugares de verdes pastos me hace descansar;
junto a aguas de reposo me conduce.
Aunque pase por el valle de sombra de muerte,
no temeré mal alguno,
porque tú estás conmigo.

Jorge Enrique Lora Diaz

"Coco" o "Jorge"
***01 April 1969 † 01 Oktober 2025**

En el Nombre de:
Sus Padres: † Marfrady Lora y Alba Maria Diaz

Su Esposa: Carolina Ruiz Valencia

Sus Hijos:
Lina Marcela Lora Roldan y Ayame Teshima
Stefany Lora Ruiz y Miguel Angel Alvarez
Ismael Lora Ruiz

Su Unico Nieto: Eithan Alvarez Lora

Sus Hermanos en Colombia y USA:
Marfrady Lora Diaz y Aileen Mendez en USA
Wilder Fernando Lora Diaz y Maribel Gomez en Colombia
Martha Lucia Lora Diaz y Arnoldo Valderrama en Colombia

Sus Subrinos en Colombia:
Jeremy Lora Mendez
Lizmarie Lora Mendez
Karol Yisell Lora Vasquez
Camilo Andres Lora Vasquez
Thaliana Gomez
Angelica Maria Zuñiga Lora
Andres Felipe Zuñiga Lora

Consuegros en Colombia:
Luis Ernesto Ruiz Perdomo y Alba Ruth Valencia Hoyos

Sus Cuñados:
Luis Ernesto Ruiz Valencia Y familia en Colombia
Isabella Ruiz Valencia y Robert Hernandis

Familia en Aruba:
Mariela Gotze Ruiz y Esposo
Julio Cesar Ruiz

Tias y Tios , Primas y Primos y Demas familia en Colombia.

Ex-colegas de Ruos Welding , Texas de Brazil, Smart Manpower, El Tumi, Divi Links, Aruba Watersport, Hector y Edwin y demás Amigos y Conocidos.

Nos disculpan si hemos olvidado algún nombre en nuestra tristesa

"Dios te ha llamado a su lado y ahora descansas en su eterna paz"

Invitamos a la ceremonia de despedida que será realizado el sábado 01 de noviembre 2025 en Royal Funeral Home de 2 pm a 4 pm.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Laga tur loke ta spera mi, ta bunita
Laga tur locual cu mi encontra na caminda ta bunita
Laga tur locual cu mi laga atras keda bunita y
Laga esakinan termina den tur bunitesa

Cu inmenso tristesa na nos curason, pero conforme cu boluntad di Dios, nos ta anuncia fayecimento di nos estimada Mama, ruman, wela, tanta, prima, amiga y suegra:

Maria Johannas Fingal

***23 Oct. 1953 - † 29 Oct. 2025**
Miho conoci como: "Maria of Tanta Iya"
Na edad di 72 aña

Na nomber di su:
Yiunan stima:
Patrick & Milly Paskel-de Cuba
Andre Paskel

Nieto/a stima:
Milly-Ann Paskel
Dwayne Paskel
Camilah Paskel

Mayornan:
Tata: † Gilberto Fingal
Mama: † Anita Fingal-Leest

Rumannan stima:
Filomena (Mena) y †Gerard Pourier-Fingal
† Federica (Ica) Fingal
Bertha y Querino Commenencia-Fingal
† Juan Fingal y Narcisa Fingal-Peña de Jesus
Jolanda (Jola) y Abraham Cornelio-Fingal
Irena y †Edison Pourier-Fingal
Magriet Fingal

Sobrino y sobrinanan:
Gisela & Junior Erasmus-Commenencia y famia
Yahaira & Osrick Quandus y famia
Eveline Commenencia & Kenneth Ras y famia
Cedrick Fingal
Gislaine & Frenzi Boekhoudt
Rose-Anne Jacobs & Roderick Albus
Jairzinho Pourier
Elizair Pourier y famia
Ashely Geerman y famia
Bryan Geerman y famia
Jolaika & Patrick Olivierre-Cornelio y famia
Rajiv Cornelio

Ihanan:
Gislaine Boekhoudt-Jacobs
Nathaniela "Niela" Francisca

Su ayudantenan: Victoria, Carmen

Su bon bisiñanan y amiga/o nan di cas:
Cuchi y Maida Thielman, Henna Thode, Astrid & Oli Francisca, Rubia Bernadina, Urra Morales y Glenda Ruiz

Demas famia: Fingal, Paskel, de Cuba, Pourier, Commenencia, Cornelio, Peña de Jesus, Erasmus, Quandus, Ras, Boekhoudt, Jacobs, Albus, Geerman, Ollivierre, Leest, Croes, Figaroa, Vivas, Feliciana, Wolf, Gomez, Ridderstaat Pers, Tromp, Zaandam, Francisca, Thode, Bernadina, Thielman y demas famia na Aruba, Corsou, Spaña y Hulanda.

Primo y primanan na Aruba, Corsou y Hulanda

Ta invita tur amigo, bon bisiñanan y conocinan pa asisti na acto di despidida cu lo tuma luga na Misa Pro-Cathedral San Francisco na Oranjestad riba diasabra, dia 1 di november 2025. E restonan mortal lo ta reposa for di 1:00pm te cu 3:00pm den misa, sigui despues pa un santo sacrificio di misa. Cremacion lo tuma luga den seno familiar.

Nos ta lamenta cu durante e tempo dificil aki nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.
Nos ta pidi nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida un of otro famia of conoci.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Mi tin Dios pa wardado, pues mi no tin falta di nada; Den cunucu di yerba berde, e ta ponemi sosega. E ta hibami na fuent'i awa fresco, pa mi bolbe haya forsa.
Salmo 23

Cu inmenso dolor na nos curason, pero conforme cu Dios su boluntad nos ta anuncia fayecimento di nos estimado casa, tata, suegro, welo, bisa-welo, ruman y omo:

Cecil Andres Giel
*** 21 November 1935 - †25 October 2025**

Miho conoci como Papa Cecil, Papa Bieuw y Capo
Ex trahado di Lago N.V. y Bouwmaatschapij N.V.

Su mayornan: † Vidal y † Fransisca Giel –Christiaans
Su estimada casa: Leonora "Nono" Giel – Figaroa

Su yiunan:
Lodowiko (Vi) y Dorothy Giel – de Kort
Orlando (Lang) y Ruth Marina Giel – Jimenez Arciniegas
Hyacintho (Chin) y Shirley Giel – Tromp
Edwin (Mou) Giel
Antonino (Nino) y Quansia Giel – Quant
Albertico (Tico) y Elisabeth (Lisette) Giel – Eduwardo
Johnny (Boy) Giel y Jouraima Farro

Su nieto(a)nan: Sharleen y Andrew Croes – Giel (NL), Isleen Giel y Xavier Farro, Juni Giel, André Giel (NL), Kelvin Giel y Dyane Wiersma, Ruth Giel y David Stroud (NL), Anastasia Giel, Alberzico Giel, Sherlise Giel, Sherianne Giel (NL), Sharlianne Giel (NL), Alberthico Giel, Boy-Emanuel Giel, Andrea Giel, Estiven Giel (US), John Giel y Aliyah Trimon, Qiandra Giel, Angelina Giel, Quiyonn Giel, Quillan Giel

Mescos cu su nieto(a): Milton Jimenez y famia, Leonardo Orozco - Jimenez, Rabin Orozco – Jimenez y famia, Johnelle y Jouelle Farro

Su bisa-nieto(a)nan: Jaythen y Xavion Farro, Kaylie y Kailany Giel, Ki-Yon, Engelly y Ki-Yonni Stroud (NL), Shae-Lynn y Ayden Croes Giel (NL)

Su rumannan:
† Antonio y † Maria Anna Giel – Tromp
Juan y Rosalba Giel – Ossa
† Victor y Anita Giel – Velasquez
† Francisco y † † Filomena Maria Giel – Wolff
† Bernardo y † Filomena Giel – Figaroa
Emiliano y †Norma Giel – Jacobs
† Filomena y † Irvin Yarzagaray – Giel
Jossy y Olga Giel – Velasquez
Tomas y Maria Giel – Wolff
Catharina Giel
Mariana y Hubert Croes – Giel

Su subrino(a): Teofilo Giel y famia, Mario Giel y famia, Ana Maria Giel, Victor Samuel (Sammy) Giel y famia, Robert Giel y famia, Carla Giel, Remberto Giel y famia (US), Lidia Giel y famia, Juan Giel y famia, Nelson Giel y famia, Lucio Oslin Giel y famia, Bernie Giel, Carl Giel y famia, Artur Giel, Jouraine Giel y famia, Gregory Giel y famia, Emily Henriquez, Ivan Yarzagaray y famia, Jairo Yarzagaray (NL), Marisol Giel y famia (NL), Rafael Giel, Glennrick Ridderstap, Lisa Giel y famia, Marjorie Giel y famia, Frederick Giel y famia (NL), Ederick Tromp (NL)

Su suegro y suegra: † Hilario Nicolaas y † Johana Figaroa – Simileer

Su swa y cuñanan:
† Benedicta Perez – Figaroa y famia
Petronilia Henriquez – Figaroa y famia
Maria Fingal – Figaroa y famia
† Hyacintha Figaroa
Segundo Figaroa y famia
† Rosalinda Bernabela – Figaroa y famia
Mariana Sprok – Figaroa y famia
Barbara Henriquez – Figaroa y famia
Lourdes Figaroa y famia
Fernando Figaroa y famia
Alfred Figaroa y Famia

Su bon bisiñanan/ amigonan di cas:
Thomas y Petra Heyden y famia,
Pedro y Filomena Figaroa-Kelly y famia
Magdalena Koolman y famia
Luis y Dora Jansen y famia
Nora Tromp y yuinan
Kenneth Leest
Ronald Tromp
Arjean Martinus
Buchi Maduro
Julio y famia

Su primo- y primanan, comer- y compernan, ihanan, Grupo di cas di Machi Fanki, amigonan y conocirnan.
Demas famia: Giel, Figaroa, Simileer, Christiaans, de Kort, Jimenez Arciniegas, Tromp, Quant, Eduwardo, Farro, Wiersma, Croes, Stroud, Ossa, Velasquez, Wolff, Yarzagaray, Perez, Sprok, Fingal, Deluvia, Ridderstap, Ridderstaat, Henriquez, Werleman, Oehlers, Castañeda, Garcia, Bernabela y demas famianan na Hulanda, Merca, Venezuela y Canada cu ta mucho hopi pa menciona.

Nos disculpa si den nos momento di tristesa nos por a lubida algun famia of conocir.

Condolencia lo tuma lugar diabierna 31 di oktober na Aurora Funeral Home di 7or pa 9or di anochi.

E restonan mortal lo reposa diasabra 1 di november den Misa Santa Anna na Noord di 2or pa 4or di atardi. Pa despues hibe e na su ultimo lugar di descanso.

Enbes di flor of krans, lo tin un box disponible pa Parokia Santa Anna. Lamentabelmente despues di entiero nos no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Conseho di Seguridad di UN ta aproba resolucion cu ta respalda plan di Maroco pa Sahara Occidental

(AP) — E Conseho di Seguridad di Nacionnan Uni a aproba diabierna un resolucion cu ta respalda e reclamo di Maroco riba e teritorio disputa di Sahara Occidental, marcando un cambio cu ta alinea cu e apoyo di e administracion di Trump na e pais Noord Africano.

Aunke e voto tabata dividi, e resolucion ta duna e apoyo mas fuerte te awor na e plan di Maroco pa mantene soberania riba e teritorio, un plan cu tambe tin respaldo di mayoria miembro di Union Europeo y un cantidad creciente di aliadonan Africano.

E resolucion ta referi na e plan di Maroco como base pa negociacion. Igual cu resolucionnan similar añanan anterior, e texto no ta menciona un referendum di autodeterminacion cu independencia como un opcion—e solucion cu e Frente Polisario pro-independencia y su aliadonan, incluyendo Algeria, Rusia y China, a faborece pa hopi tempo.

Den un discurso raro transmiti riba television Marocano despues di e voto, Rey Mohammed VI a celebra e resultado y a priminti di agrega mas detaye na e propuesta di Maroco. E tambe a haci un yamado pa dialogo cu presidente di Algeria, Abdelmadjid Tebbaone.

Merca, cual a patrocina e resolucion, a guia 11 pais cu a vota den fabor, mientras cu tres pais—Rusia, China y Pakistan—a abstene di e votacion. Algeria, e benefactor principal di Polisario, no a vota.

Sidi Mohamed Omar, embahador di Polisario na UN, a gradici e aliadonan cu a abstene y Algeria pa protesta contra e votacion, y a bisa cu "esaki ta mustra cla cu e resolucion di awe no ta implica ningun tipo di reconocimento di soberania di Maroco riba Sahara Occidental."

"Den otro palabra, y pa ta cla, e no ta implica ningun reconocimento di e ocupacion militar ilegal di Maroco riba Sahara Occidental," el a agrega.

Sahara Occidental ta rico den fosfaat cu tabata bao dominio di Spaña te 1975. Tanto Maroco como e Frente Polisario ta reclama e teritorio, y e Frente ta opera for di campamentonan di refugiado den zuidoost Algeria, representando e pueblo Saharawi, cu ta un pueblo indigena di e area disputa.

Amar Bendjama, embahador di Algeria na UN, a bisa cu mientras e resolucion ta un mehoracion compara cu versionnan anterior, "ainda tin algun deficiencia."

E resolucion ta bisa cu "un autonomia genuino bao di soberania di Maroco por constitui e solucion mas factibel."

E medida tambe ta renoba e mision di paz di UN den Sahara Occidental pa un aña mas, manera a ser haci durante mas cu tres decada. Pero e extensionnan anterior no tabata inclui un referencia na e resulta desea di Maroco y su aliadonan.

Maroco ta controla casi henter e teritorio di Sahara Occidental, cu excepcion di un area conoci como e "zona liber," cu ta keda na banda oriente di un muraya di santo construi pa Maroco.

Un alto-al-fuego na 1991 tabata destina pa habri caminda pa un referendum di autodeterminacion, pero disputa riba eligibilidad di votadornan a stroba e votacion di tuma luga.

Durante añanan, Maroco a transforma e teritorio disputa, construyendo un waf profundo y un caretera di 1.055 kilometer. Subsidionan estatal ta mantene prijs di cuminda y energia abao, y e poblacion a crece hopi mientras Marocanonan ta muda den ciudadnan manera Dakhla y Laayoune.

E Frente Polisario a retira di e alto-al-fuego na 2020 despues di enfrentamentonan cerca di un caretera cu Maroco tabata construyendo pa Mauritania.

Desde e tempo ey, e grupo a reporta actividadnan militar regularmente, mientras Maroco generalmente ta nenga un conflicto habri. Nacionnan Unid ta describi e situacion como "hostilidad di nivel abao."

E conflicto ta e motibo principal tras di e diplomacia den Noord Afrika. Maroco ta considera e apoyo pa su plan di autonomia como un indicador pa evalua su aliadonan.

Na october aña pasa, e enviado di UN, Staffan de Mistura, a propone pa dividi e teritorio di Sahara Occidental—un idea cu ningun banda a acepta. El a pidi Maroco pa splica kico autonomia ta nifica den practica, y a adverti cu un falta di progreso por crea duda riba e rol di Nacionnan Uni y "si tin espacio y boluntad pa nos sigui ta util."

E empuhe pa reevalua e Mision di Nacionnan Uni pa un referendum den Sahara Occidental ta yega na un momento mientras Merca ta keda corta fondo pa programa y agencianan di UN, incluyendo e misionnan di paz.

Oficialnan Mericano ta adoptando un metodo "a la carte" pa financiamento, eligiendo e operacion y agencianan cu nan ta kere ta alinea cu e agenda di Trump y eliminando esnan cu, segun nan, no ta sirbi e interes di Merca. Nan ta exigi cu e presupuesto y structuranan di UN ta bao demasiado presion, y nan a priminti pa stop cu financiamento nobo te ora un revision completo di tur agencia y programa di UN tuma luga.

Defensornan ta acusa condicionnan 'inhumano' na facilidad nobo di ICE den demanda

(AP) - Defensornan di Illinois a demanda autoridadnan federal diabierna a causa di condicionnan "inhumano" na un facilidad di inmigracion den e area di Chicago.

Abogadonan cu American Civil Liberties Union of Illinois y MacArthur Justice Center ta bisa cu U.S Inmigration and Customs Enforcement su agentenan a nenga e personanan cu ta deteni na Broadview su facilidad di tin yamada priva cu abogadonan y a blokia miembronan di Congreso, pastornan y reporteronan di drenta e edificio, creando un "black box" cu nan ta bisa ta permiti e autoridad actua "cu impunidad."

Agentenan tambe supuestamente a obliga hende deteni na e centro firma documentonan cu nan no ta comprонde, cual na su turno a causa cu nan a inconscientemente renuncia nan derechonan y ta enfrenta deportacion, segun e demanda.
Alexa Van Brunt, director di MacArthur Justice Center su oficina na Illinois y abogado lider di e demanda, ta bisa cu miembronan di e comunidad ta "secuestra for di caya, hinca den celnan, ta nenga cuminda, cuido medico y necesidadnan basico y obliga di firma un renuncia na nan derechonan legal."
"Tur hende, sin importa nan status legal, tin derecho di acceso na conseheria y no ta

victima di trato inhumano y condicionnan hororoso.," el a declara.

Den un declaracion, secretaria assistent di Homeland Security Department Tricia McLaughlin a nenga e declaracionnan haci den e demanda y a bisa cu e acusacionnan aki a contribui na un aumento di menasa di morto contra oficialnan di inmigracion. Tambe el a bisa cu hende ta deteni brevemente prome cu transferi nan na facilidadnan di detencion.

"Cualkier acusacion cu tin condicion bao standard na Broadview ICE su facilidad ta falso. Tur detenido ta ricibi 3 cuminda pa dia, awa, y tin acceso na telefon pa comunica cu nan famia y abogadonan," e declaracion a detaya. "Ningun hende a ser nenga acceso na cuido medico adecua. Tin un muraya di privacidad rond di e baño pa e detenidonan."

Abogadonan ta acusa ICE, DHS y U.S Customs and Border Protection di viola e detenidonan su derecho yama Fifth Amendment na tin un proceso adecua y derecho First amendment na conseho legal, y a pidi corte obliga e agencianan mehora e facilidad su condicionnan.
E demanda di 76 pagina ta pinta un imagen scur di e facilidad, cual e abogadonan ta bisa ta "demasiado yen" y ta "hole fuertemente na urina, holo di curpa" cu insectonan haya unda ta laba man, cu w.c asina tapa cu urina ta riba vloer. Un homber a describi cu hende ta drumi riba otro y den baño, sin por haya espacio pa drumi.

"Nan ta trata nos manera bestia, of pio cu bestia, paso niun hende ta trata nan mascota asina," un muhe a bisa den e demanda.

Varios persona a bisa cu nan ta dura for di dianan te 3 siman den detencion na e facilidad aki.

Defensornan tin varios luna aumentando preocupacion tocante condicionnan na e facilidad, cual a genera scrutinio for di miembronan di Congreso, candidatonan politico y gruponan activista. Abogadonan y familiarnan di e personanan deteni na e sitio ta yama esaki un centro di detencion, bisando cu te hasta 200 persona ta deteni sin acceso na conseho legal na mesun tempo.

E centro na Broadview tambe a genera manifestacionnan, cual a causa e detencion di varios manifestante. E manifestantenan ta na e centro di un demanda separa for di un coalicion di outlet di noticia y manifestantenan cu ta acusa cu agentenan federal a viola nan derecho pa medio di tira gas y usa otro armanan den nan contra.
Hues di corte di distrito Mericano Sara Ellis a tuma parti pa e coalicion anteriormente e luna aki, rekiriendo agentenan federal den e area di Chicago bisti badge y prohibi nan di usa cierto tecnica contra manifestantenan pacifista y reporteronan. Despues, Ellis tambe a rekeri pa body cam pa agentenan cu tin nan despues di a trece dilanti preocupacion cu su orden inicial no lo ser cumpli.

Homber ta scoge ehecucion cu tiro a pesar di preocupacion rond di ultimo ehecucion di su tipo

(AP) - Un homber su sentencia di morto na Carolina di Sur cu a tenta investigadornan cu mensahenan skirbi cu e victima su sanger, a scoge di ser ehecuta cu tiroteo.

Stephen Bryant, di 44 aña, lo ta e tercer hende e aña aki na Carolina di Sur cu lo fayece cu e estado su metodo nobo di ehecucion. Su ehecucion ta den schedule pa tuma luga dia 14 di november.

Bryant a ser condena pa a asesina un homber den su cas. Investigadornan a bisa cu el a kima Willard "TJ" Tietjen su wowo cu sigaria despues di a los tiro y pinta "gara'mi si bo por" riba muraya cu e sanger di e victima.

Fiscalnan a bisa cu tambe el a los tiro riba y asesina otro 2 hende homber ken e tabata dunando lift mientras nan tabata pishi na banda di caminda. tur esaki durante algun siman cu a terorisa Sumter County den october di 2004.

Bryant su decision di ehecucion via tiro di 3 boluntario for di 15 pia leu ta nifica cu probablemente lo tin un lucha den corte pa e ehecucion durante e siguiente 2 siman.

Abogadonan pa e di dos y mas reciente caso di morto a bisa cu e tiradornan casi no a logra dal Mikal Mahdi su curason. Nan a sugeri cu Mahdi tabata den dolor agonia pa 3 te 4 biaha mas largo di loke expertonan ta bisa si lo a dal su curason directamente. Nan a publica potret di e autopsia y a cuestiona dicon solamente tin herida di bala si 3 persona tabata los tiro.

Testigonan a reporta varios zonido for di Mahdi cu no a sucede durante e prome ehecucion di su tipo, esun di Brad Sigmon. Tambe a tuma hopi mas largo - 80 seconde - pa Mahdi por hala su ultimo rosea.

Oficialnan di e prizon a bisa cu e ehecucion a bay segun e plan y cu e tiradornan solamente mester dal e curason, no destrui esaki. Nan a bisa cu ora e boluntarionan ta practica, hopi biaha dos bala ta drenta e mesun luga den e curpa.

Expertonan contrata pa Mahdi su abogadonan cu a evalua e autopsia a bisa cu e buraco di e bala no tabatin suficiente rasgo pa bisa cu 2 bala a haci esaki.

Carolina di Sur a agrega e metodo di ehecucion durante un pausa di 13 aña den ehecucion en general, parcialmente pa motibo cu e estado no por a adkiri e medicamento necesario pa inyeccion letal.

Desde 1977, solamente 3 otro prisonero na Merca a ser ehecuta di e manera aki. Tur tabata na Utah, mas recientemente Ronnie Lee Garnder den 2010.

BONDIA ARUBA

Corte di Turkia ta sentencia doño di hotel y 10 otro na cadena perpetua pa incendio mortal cu a laga 78 morto

(AP) — Un corte di Turkia a sentencia riba diabierna e doño di un hotel di ski resort y 10 otro na cadena perpetua despues di a condena nan pa negligencia severo den conexion cu un incendio mortal cu a bari e propiedad, e agencia estatal Anadolu a reporta.

E candela a golpia Grand Kartal Hotel di 12 piso na Kartalkaya ski resort den e provincia di Bolu riba 21 di januari durante e vakantie di scol di winter, matando 78 hende y heridando 133 otro. Un total di 34 mucha cu tabata riba vakantie cu famia tabata entre e victimanan.

E corte a condena e doño di e hotel Halit Ergul, hunto cu su casa, dos yiu muhe, gerentenan di hotel, un vice-alcalde y un vice-hefe di bomberonan di negligencia cu "intento probabel di mata."

Nan a ricibi cada un, un sentencia di cadena perpetua pa e mortonan di e muchanan, y a ricibi un adicional di 25 aña di prison pa e 44 otro victima. E acusadonan, kende a rechasa responsabilidad pa e mortonan, ta spera di apela e decision. E sala di corte a duna un aplauso despues cu e veredictonan a ser lesa, cu famianan aceptando e sentencia, e canal di noticia Haberturk a reporta.

E desaster a obliga huesped spanta y personal di hotel bula for di bentana of colga clechi di cama pa scapa cambernanyenacuhuma y candela.

El a manda shock rond di Turkia, incitando peticion amplio pa responsabilidad tocante negligencia y violacion di seguridad.

Miembronan di famia y amigonan di e victimanan a manifesta pafo di e corte durante cada audiencia, wantando poster di nan ser stima y exigiendo husticia.

Segun e acusacion, e incendio a cuminsa na 3:17am ora un spark di candela for di un grill electrico a incendia un bari sushi y a kibra un tubo di gas di petroleo likido, sendiendo e candela. Personal a nota e candela7 minuut despues, pero den dos minuut, e incendio a sali fuera di control.

Aire for di un porta habri a acelera e candelanan, cu rapidamente a pega e plafond di palo na candela.

Medidanan di seguridad deficiente — incluyendo falta di extraccion di huma, alarmanan defectuoso, entrenamento di personal inadecuado y falta di sistemanan di sprinkler — a permiti huma yena e pisonan superior.

Trapinan y ascensor a actua manera chimenea, y e ausencia di iluminacion di emergencia, señal y salida alternativo a preveni e evacuacion safe di e 238 huesped di e hotel, e acusacion ta detaya.

E hotel a habri pa prome biaha den 1999, y a ser opera door di e compania di Ergul desde 2007.

Presidente di Lebanon ta pidi negociacion mutuo pa termina e atakenan Israeli continuo

(AP) — Presidente di Lebanon Joseph Aoun a bisa riba diabierna cu cualkier negociacion cu Israel pa para su atakenan riba Lebanon sur — cu a continua pesar di un alto-el-fuego di casi un aña cu a ser media door di Merca — mester ta mutuo.

Aoun a haci e comentarionan siguiendo un combersacion cu e Minister di Relacionnan Exterior di Alemania Johann Wadephul, kende tabata riba un biahe di cuatro dia den Medio Oriente y a bishita Beirut durante su prome biahe oficial desde cu el a asumi su cargo.

E bishita a bin mientras Israel recientemente a intensifica su atakenan riba Lebanon sur. Ambos banda a acusa otro di a viola e alto-el-fuego, cu nominalmente a termina e ultimo guera Israel-Hezbolla november pasa.

Hezbolla a cuminsa dispara misil den nort di Israel na respaldo di Hamas y e Palestinonan, locual a provoca atake aereo di Israel y bombardeo di artileria na cambio. E intercambionan di nivel abao a escala den un guera di escala completo na september 2024.

Desde e alto-el-fuego, Israel a continua atakenan casi-diario rond di Lebanon sur, bisando cu nan ta enfoca riba militantenan di Hezbolla, arsenal di arma y centronan di comando. Forsanan di Israel tambe a mantene posicion riba varios punto strategico den teritorio di Lebanon.

Oficialnan di Lebanon a acusa Israel di a ataca areanan civil y destrui infrastructura no relaciona cu Hezbolla, yamando pa forsanan di Israel retira y respeta soberania di Lebanon. Riba diabierna, por lo menos dos persona a ser mata den atakenan di Israel riba varios localidad rond di parti sur di Lebanon, segun Agencia di Noticia Nacional di estado. Un vocero di e ehercito di Israel a confirma cu su forsanan a mata un homber, acusando cu e tabata purba pa reconstrui infrastructura di Hezbolla.

Den un operacion di tera raro riba diahuebs, soldaatnan di Israel a invadi un edificio municipal den e pueblo di frontera Blida, matando Ibrahim Salameh, un empleado municipal. E invasion a incita condenacion for di oficialnan di Lebanon y protesta door di residentenan. Israel a bisa cu su tropanan a drenta e edificio pa "destrui infrastructura terorista" conecta cu Hezbolla y a dispara pa "neutralisa un menasa," mientras Aoun a bisa cu Salameh a ser mata "mientras tabata cumpliendo su obligacionnan profesional."

"Lebanon ta cla pa negociacion pa termina e ocupacion di Israel," Aoun a bisa Wadephul, "pero cualkier negociacion no por ta di un solo banda — nan ta rekiri boluntad mutuo, loke ainda ta falta. E formato, tempo y localidad di negociacion lo ser determina despues."

E a agrega cu e presencia di e ehercito di Lebanon den e sur lo aumenta pa 10.000 tropa prome di fin di aña, notando coordinacion continuo cu e Forsa Interino di Nacionnan Uni na Lebanon (UNIFIL). E alto-el-fuego ta stipula cu tanto Israel como Hezbolla ta rekeri di stop hostilidad, cu e ehercito di Lebanon y UNIFIL desplegando sur di Riu Litani pa sigura cu ningun grupo arma fuera di e ehercito ta opera den e area.

E ehercito a desplega den decenas di posicion rond di Lebanon sur y ta trahando hunto cu peacekeepernan di UN pa monitoria violacion di alto-el-fuego.

Siguiendo e invasion di tera di Israel riba diahuebs, Aoun a bisa cu e a solicita e ehercito di Lebanon pa "confronta cualkier incursion di Israel" den Lebanon sur "na defensa di tera di Lebanon y e seguridad di ciudadanonan," aunke no tabata cla ki forma e confrontacion ey lo tuma.

Despues di reuni cu e minister di Exterior di Lebanon Youssef Rajji, Wadephul a bisa cu e atakenan continuo di Israel riba teritorio di Lebanon tabata "inaceptabel," enfatisando e necesidad pa Israel respeta soberania di Lebanon y pa tanto Israel como Hezbollah adheri na e areglonan di termina di hostilidad.

ARUBA VANDAAG®

Zaterdag 1 november 2025 www.bondia.com Email: noticia@bon dia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

Spannende discussie in het Parlement over de Rijkswet financieel toezicht (HOFA)

Pagina 4

Nederlands Ministerie van Defensie investeert ook in de veiligheid van het Caribisch deel van het Koninkrijk

Pagina 8

Geurvervuiling in de buurt van Simeon Antonio blijft een probleem

Pagina 2

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V. Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart-Boekhoudt

Redactie
noticia@bondia.com
Pilar Flores (Hoofdredacteur)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Dilma Arends
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Sales
Sulaika Croes
sulaika.croes@cspnv.com
Mark Gomes
mark.gomes@cspnv.com

Advertenties/ Kunstontwerp
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Digitaal
Juan Luis Pinto

Administratie
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distributie
Jenny Kelly

incasso
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hoofd)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hoofd)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Samenwerking
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Aansluiting
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

Directie
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

ARUBA VANDAAG is een krant geschreven en gedrukt op Aruba en is verkrijgbaar op zaterdag. Geen enkele inhoud mag worden gereproduceerd zonder toestemming van de uitgever.

Geurvervuiling in de buurt van Simeon Antonio blijft een probleem

Vorige week bracht de voorzitter van de Stichting Parkietenbos, de heer Aldrich Croes, opnieuw de zorgen van de stichting naar voren over de aanhoudende geurvervuiling in de wijk Simeon Antonio en andere omliggende gebieden. Daarmee doet de stichting opnieuw een oproep aan de regering om de situatie aan te pakken, aangezien de volksgezondheid steeds meer in gevaar komt.

Het onderwerp van geurvervuiling kwam aan bod in een interview tussen de stichting en een ander nieuwsmedium, waarin de voorzitter van Stichting Parkietenbos waarschuwde voor de gevolgen die dit probleem heeft voor de gemeenschap. Volgens de voorzitter blijft de wijk Simeon Antonio het zwaarst getroffen gebied door de geurvervuiling. Een groot deel van de bewoners bestaat uit ouderen en mensen die lijden aan onder meer kanker en astma, aldus de heer Croes.

De afgelopen dagen is de windrichting veranderd door het slechte weer dat veroorzaakt wordt door de tropische storm Melissa, die door het Caribisch gebied trekt. Volgens de heer Croes brengt deze windverandering luchtvervuiling van verschillende bronnen met zich mee. Hij benadrukte dat de wind momenteel uit het zuidoosten en zuiden komt, wat zowel zeelucht als vervuilde lucht van de vuilstortplaats bij Parkietenbos met zich meebrengt. Toch legde hij uit dat elke windrichting vervuilde lucht kan brengen, aangezien er volgens hem drie bronnen in het gebied zijn die bijdragen aan de vervuiling.

Naast de vuilstortplaats van Parkietenbos leeft de gemeenschap ook met vervuilde lucht afkomstig van het industriële gebied bij Barcadera en de afvalverwerkingslocatie bij Ser'i Teishi. In een visualisatie toonde de heer Croes hoe de vervuilde lucht beweegt en direct in de richting van de woonwijken waait.

Bon Dia Aruba heeft al meerdere artikelen over dit onderwerp gepubliceerd. De stichting vraagt al jarenlang aan de overheid om deze situatie aan te pakken en snel een oplossing te bieden voor het welzijn van de gemeenschap. De heer Croes voegde eraan toe dat hij zich ook zorgen maakt over de nieuwe gezinnen die in de buurt zijn komen wonen, met name in de nieuwe wijk Buena Vista. Het gaat hier om jonge gezinnen met kinderen die proberen een nieuw leven op te bouwen, maar die, zoals hij het uitdrukte, "veroordeeld zijn... tot het leven zonder schone lucht om in te ademen."

Volgens hem heeft de stichting zich al jarenlang hard ingezet voor een oplossing, zelfs tot aan de rechtbank. Uiteindelijk beoordeelde een Amerikaans bedrijf de situatie en beloofde de gemeenschap een "groene heuvel met een tuin erbovenop," aldus Croes. Toch was er geen enkele inzet te zien van de vorige regering, en nu roept de stichting de nieuwe regering opnieuw op om met hen om de tafel te gaan en met een oplossing te komen voor dit schadelijke probleem.

In Ser'i Teishi vraagt de stichting om de lozing van afval zo snel mogelijk te stoppen, omdat dit ervoor zorgt dat de gemeenschap al vroeg in de ochtend vervuilde lucht inademt. In een groot deel van de wereld is het storten van afval niet toegestaan vanwege de ernstige gevolgen voor de menselijke gezondheid en het milieu.

De verwerkingslocatie bij Ser'i Teishi bestaat uit een opslag van zogenaamde 'envirobales', een nieuwe en — volgens wereldwijd gepubliceerde onderzoeken — duurzamere methode voor de verwerking van recyclebaar afval. In dit proces wordt afval samengeperst in blokken en verpakt in grote zakken om te worden afgevoerd naar de aangewezen stortplaatsen. Volgens Amerikaanse bedrijven zijn envirobales ontworpen om de productiviteit te maximaliseren zonder extra kosten en tegelijkertijd geuren en risico's op lekken van vloeistoffen te elimineren, wat vaak voorkomt bij traditionele afvalverwerkingsmethoden. Deze methode

wordt voornamelijk gebruikt voor afval van karton en papier, plastic, aluminium, metaal en ander droog afval.

Volgens het lokale bedrijf EcoTech wordt afval in Aruba handmatig gescheiden en wordt elk spoor van chemisch afval naar SERLIMAR gestuurd voor verwerking volgens hun richtlijnen. De envirobales worden daarna vervoerd naar de door de Arubaanse overheid aangewezen stortlocaties.

In een verklaring die zondagavond werd verzonden, legde het lokale bedrijf uit dat het verschillende onafhankelijke analyses heeft uitgevoerd van de luchtkwaliteit rond Ser'i Teishi. Volgens hun bevindingen tonen de resultaten aan dat er geen sporen van milieuvervuiling in de lucht zijn die verband houden met de werking van de envirobales in Ser'i Teishi. Bovendien laten ze regelmatig onafhankelijke laboratoria in de Verenigde Staten monsters van de envirobales zelf onderzoeken, waarbij telkens opnieuw wordt vastgesteld dat er geen giftige stoffen of emissies aanwezig zijn bij deze methode.

Toch blijft het probleem van vervuiling bestaan in de buurt, voornamelijk door de open vuilnishoop bij Parkietenbos. Verslaggevers van Bon Dia Aruba konden geen lokale statistieken vinden over de gezondheid van de bevolking met betrekking tot luchtvervuiling, maar volgens de Wereldgezondheidsorganisatie verhoogt langdurige blootstelling aan luchtvervuiling het risico op ziekten zoals luchtweginfecties, hartproblemen, beroertes en longkanker, vooral bij mensen die al gezondheidsproblemen hebben. Daarnaast kan luchtvervuiling het risico verhogen op doodgeboorten, miskramen en neurologische aandoeningen zoals cognitieve stoornissen en dementie.

De heer Croes van Stichting Parkietenbos drong er in zijn interview op aan dat de verantwoordelijke minister met hen om tafel gaat om tot een oplossing te komen voor dit voortdurende probleem. Hij benadrukte dat de stichting bereid is om hun voorstellen te delen om de situatie aan te pakken.

Jayburtt Dijkhoff dient klacht in bij het Openbaar Ministerie tegen minister Mervin Wyatt-Ras

Recentelijk heeft burger en ambtenaar Jayburtt Dijkhoff tijdens een persconferentie een klacht ingediend bij het Openbaar Ministerie (OM) tegen minister Mervin Wyatt-Ras. Het document bevat drie hoofdverwijten: schending van het ambtsgeheim, onjuist omgaan met vertrouwelijke informatie, en machtsmisbruik.

"Met pijn in mijn hart is het moment gekomen waarop ik genoodzaakt was een klacht in te dienen tegen minister Mervin Wyatt-Ras," verklaarde Dijkhoff.
Hij legde uit dat hij deze beslissing heeft genomen omdat de situatie volgens hem een punt heeft bereikt waarop er geen controle meer is binnen het bestuur.

Eerder had Dijkhoff al een rappel ingediend bij de vicevoorzitter van het Parlement van Aruba, Muzannin Wever (Futuro), waarin hij om een diepgaand onderzoek vroeg naar het beheer van de volksgezondheid. Tijdens de persconferentie zei hij dat de vicevoorzitter publiekelijk had gereageerd dat het parlement niet zou antwoorden op zijn brief, en dat hij zich tot het OM moest wenden als hij beschuldigingen had.

"Ze hebben hun handen gewassen als Pontius Pilatus. Dat is heel triest, want dat toont aan dat de scheiding der machten op Aruba niet functioneert. Parlement en regering zijn één. Het zogenoemde parlementaire stempel is daarmee bevestigd, en ik vraag me af of de parlementsleden wel begrijpen wat ze lezen. Mijn brief ging niet over publieke beschuldigingen, maar over de vraag of het aanvaardbaar is dat een minister de wet niet naleeft — een wet die voorschrijft dat een minister binnen drie weken moet antwoorden op burgers — en hij zegt simpelweg dat hij dat niet gaat doen," benadrukte hij.

Dijkhoff vervolgde dat hij in zijn brief aan het parlement vroeg welk signaal deze situatie aan het volk afgeeft. Het parlement antwoordde hem dat het geen enkel onderzoek kon uitvoeren.

Hij benadrukte dat dit antwoord duidelijk aantoont dat het parlement niet in staat is het land te besturen.

"Ze begrijpen niet eens basis-Nederlands, en ik vraag me af wat ze in Nederland hebben gedaan tijdens de hele HOFA-discussie. Wat begrijpen ze eigenlijk van al die documenten? Het is uiterst gevaarlijk en alarmerend voor het volk. Omdat de democratische machten hebben gefaald, heb ik als ambtenaar en als persoon besloten een klacht in te dienen bij het Openbaar Ministerie," voegde hij eraan toe.

Volgens Dijkhoff is dit een laatste poging om te zien of de democratische en juridische mechanismen op Aruba nog functioneren.

Hij legde uit dat hij de klacht om drie redenen heeft ingediend.
De eerste reden, aldus Dijkhoff, was dat op de dag dat hij zijn publieke klacht indiende, de minister in plaats van zich te onderscheiden door politieke integriteit en gezond verstand, ervoor koos om hem persoonlijk aan te vallen met vertrouwelijke informatie waar zij alleen als minister toegang toe had, om zichzelf publiekelijk te verdedigen.

Volgens hem is dat een strafbaar feit, en daarom diende hij een klacht in wegens schending van het ambtsgeheim.

"In haar functie als bewindspersoon heeft minister Wyatt-Ras de wet overtreden," verklaarde hij.

De tweede reden was dat de minister toegang heeft tot alle gegevens en personeelsinformatie via DRH.
In plaats van die gegevens te beschermen, bracht zij deze juist naar buiten, bijvoorbeeld over zijn pensioen en een arbeidsconflict. Volgens Dijkhoff is ook dat een misdrijf.

Ten slotte diende hij de klacht in omdat de minister volgens hem misbruik heeft gemaakt van haar bevoegdheid.

"Sinds de dag dat ik de klacht openbaar maakte, ben ik categorisch verwijderd uit het Departement van Volksgezondheid.
Ik mag geen enkel gebouw van het ministerie meer betreden, ik mag niet met collega's praten, ik ben volledig geïsoleerd. In plaats van de wettelijke procedures van de LMA te volgen, gebruikt de minister deze strategie om mij volledig buiten spel te zetten om haar politieke doelen te bereiken. Dat is misbruik van macht, en ik heb het OM alle bewijzen gegeven," benadrukte hij.

Dijkhoff legde uit dat als men de maximale straffen voor elk van de aanklachten optelt, het totaal kan oplopen tot drie jaar gevangenisstraf en ongeveer 35.000 florin aan boete.

"Dit is geen kleinigheid. Ik heb geen plezier in het vervolgen van mensen; ik ga niet tegen personen, maar tegen onrecht. Ik ken mijn rechten en weet waar ik terecht moet. Ik denk dat het tijd is dat we praten, onze stem verheffen en zeggen dat het moment van verandering is aangebroken," voegde hij eraan toe.

Hij benadrukte dat zijn beslissing om de klacht in te dienen niet politiek gemotiveerd is.
Hij is niet geïnteresseerd in een politieke carrière, noch in het oprichten of aansluiten bij een politieke partij. Hij omschreef zijn actie als een humanitaire beweging.

"Ik voel een roeping om op te komen voor degenen zonder stem. Ik geloof dat rechtvaardigheid zijn plaats verdient op Aruba, en dat is mijn doel. Niet voor persoonlijk gewin, maar omdat als wij vooruitgaan, Aruba ook vooruitgaat. Dat is mijn roeping," zei hij.

Tot slot verklaarde Dijkhoff dat 31 oktober de Internationale Dag tegen Corruptie is.
In dat kader zal hij meer informatie openbaar maken, aangezien hij de volgende stap wil zetten om te laten zien dat de regering en het parlement onbekwaam en ver verwijderd zijn van de bevolking, en zelfs de basiswetten niet naleven.

Hij kondigde aan dat op 31 oktober meer informatie zal worden vrijgegeven aan het publiek, en dat het tijd is om een van de vier instellingen te creëren die kunnen helpen mee te regeren met de overheid, namelijk een "Volksvergadering" (Asamblea di Pueblo).

Hij legde uit dat dit een instelling is die in verschillende landen over de wereld bestaat en goed functioneert.
Hij deed een oproep vooral aan millennials om zich bij deze beweging aan te sluiten.

"Je bent niet op deze wereld gekomen enkel om te leven, maar ook om verschil te maken. Het is tijd om het systeem te veranderen, de weg vrij te maken, en vrijheid te creëren voor de toekomst. Sluit je aan bij onze beweging, want het is tijd om het corrupte systeem te vervangen door een systeem van transparantie," besloot hij.

ARUBAVANDAAG®

Een invasie niet waarschijnlijk… *Maar ook niet onmogelijk…*

Wat in het begin meer een vertoning van louter militaire macht leek, kan nu veel ernstigerblijken, zeker als de spanningen tussen de Verenigde Staten en Venezuela blijven oplopen. Reden voor ons, als de meest nabije buur, naast Trinidad & Tobago, om op z'n minst te gaan nadenken over wat er zou kunnen gebeuren en wat vervolgens hieraan te doen. Terwijl in het internationale nieuws er veel aandacht bestaat voor de steeds ernstiger wordende situatie, lijkt de stilte vanuit onze regering en die van Nederland opmerkelijk. Dat weerhoudt ons er niet van de nodige aandacht hieraan te besteden.

Waar staan we dan op dit moment? De Amerikaanse regering heeft een indrukwekkende militaire macht samengebracht voor de Venezolaanse kust, veel meer dan nodig is om narcoticatransporten tegen te gaan vanaf de Venezolaanse kust richting het noorden. De agressieve kreten zijn nu omgebogen in de richting van een verandering van het regime in dit buurland, iets waar de meeste mensen al jarenlang op hopen. Verscheidene bronnen binnen de VS-overheid spreken openlijk over gewapende acties binnen Venezolaans grondgebied. Maar de wens op zich is niet voldoende om verandering teweeg te brengen in deze zaak. En het zoeken naar een gewapend middel leidt niet noodzakelijkerwijs tot makkelijke oplossingen, noch voor het land zelf noch voor de regio waarvan wij ook deel uitmaken.

Maar, wat zijn de concrete mogelijke consequenties voor ons? In de eerste plaats hebben we een grens over een gebied dat zo smal is dat er geen ruimte is voor de normale 12 -mijl grens van de territoriale wateren die aan beide landen toekomt. Bij een gewapend conflict is het voorstelbaar dat men uit veiligheidsoverwegingen de luchtruimte moet afsluiten voor het reguliere luchtverkeer. Dit mede omdat in tegenstelling tot Aruba, het steunpunt voor de Amerikaanse strijdkrachten in Curaçao dat eiland tot doelwit kan maken in een dergelijk conflict. Zoals niet iedereen weet is het beheer van de luchtruimte in en rond Aruba niet in handen van Aruba zelfomdat we geen eigen gebied hebben, maar het gezag hierover behoort toe aan de desbetreffende autoriteiten in Curaçao. De reden hiertoe aangeven kan een lang verhaal worden en is dus iets om bij een andere gelegenheid uit de doeken te doen. In ieder geval kunnen daar genomen beslissingen ertoe leiden dat voor onbepaalde tijd het luchtverkeer van en naar Aruba wordt stilgelegd. Bovendien moet men niet denken dat dit voorbarig zou zijn; menigeen kan zich het incident van een paar jaar geleden herinneren waarbijeen vliegtuig werd achtervolgd vanuit Venezuela en na te zijn neergeschoten binnen de territoriale wateren van Aruba terechtkwam. Recentelijk is ook bekend geworden dat een vanuit Bonaire vertrokken privé vliegtuig binnen de Venezolaanse grenzen is neergeschoten. We hebben in ieder geval van de eerstgenoemde gebeurtenis nooit een verklaring ontvangen. De militarisering van het schiereiland van Paraguanain de afgelopen paar jaar zou kunnen leiden tot militaire acties vlakbij ons eiland. We kunnen dus mogelijk hiervangevolgen ondervinden, ook economische door afsluiting van het luchtruim voor onbepaalde tijd.

Maar daarmee zijn we nog niet onderaan de lijst met gevolgen gekomen. Een militaire interventie in Venezuela kan makkelijk omslaan in een oorlog van betrekkelijk lange duur. Venezuela beschikt over een aanzienlijke militaire infrastructuur, niet zozeer ter zee maar wel op het land en in de lucht. Het land heeft F-16 gevechtsvliegtuigen van Amerikaanse makelij, Israëlische luchtdoelraketten en Russische S-300 luchtafweersystemen. Bovendien beschikt het regime over 3 à 4 miljoen aan legerpersoneel plus een gewapende militie. Dit betekent dat zelfs in het geval van een snelle overname van het regeringscentrum en de installatie van een VS-gezinde regering, de 'pacificatie' van het land jaren kan gaan kosten, zonder garantie op succes. Bovendien is wat aanvankelijk begint als een militaire aanval zonder oorlogsverklaring uiteindelijk uitmonden in exact dat, een oorlog waarvan de regionale of zelfs internationale schaal niet te overzien is, mede gezien de bondgenoten waarover Venezuela beschikt (o.a. Rusland, China, Iran, Cuba, Nicaragua). Ook brengt eendergelijk conflict de VS in een internationaal isolement, daar er niet veel landen zullen zijn die dit avontuur politiek zullen steunen, en in militair opzicht al helemaal niet. De VS krijgt momenteel logistieke steun van Trinidad & Tobago, de andere nadere buur van Venezuela, maar het lijkt erop dat het Koninkrijk geen soortgelijke verbintenis is aangegaan. Dat lijkt positief maar we weten niet wat er gaat gebeuren als de situatie veel ernstiger wordt en de druk vanuit de VS wordt verhoogd om meer medewerking te krijgen.

Toevloed van nieuwe vluchtelingen

Wat ons het meest kan raken is een nieuwe toevloed van vluchtelingen/migranten. Als er een conflict van langere duur ontstaat zullen de politieke tegenstellingen in Venezuelazelfertoe leiden dat tegenstanders van het regime direct gevaar lopen, vanwege hun steun aan de invasie. Ook de bevolking in de directe nabijheid van de gebieden waar wordt gevochten zal een goed heenkomen zoeken. Dat brengt ons dan bij de aandacht voor dehuidige situatie bij ons, waar niet eens duidelijkheid bestaat over de groep die al hier aanwezig is. Hoe staat het bijvoorbeeld met de hulp aan deze groep, nadat diezelfde Amerikaanse regering alle steunprogramma's heeft beëindigd, hetgeen tot het vertrek van organisaties zoals het HIAS en UNHCR heeft geleid. Een vraag, die eigenlijk onze parlementariërs zouden moeten stellen: wie behartigt nu belangen van deze groep, is de regering al naar de Staten gekomen om extra fondsen aan te vragen? Als overheid van dit land blijf je verantwoordelijk voor mensen die zich op jouw grondgebied bevinden, hoe ze daar zijn beland is niet relevant. Bovendien komt weer een andere vraag naar boven, die we trouwens al eerder hebben gesteld over de migranten zonder verblijfspapieren die al hier zijn: blijft de regering het beleid handhaven van 'dweilen met de kraan open' waarbij 'toeristen' blijven binnenkomen om vervolgens niet meer te vertrekken? Blijft men deze zaken op de oude alom bekende wijze hanteren of wordt er naar een andere methode gegrepen om de situatie die nu kan ontstaan het hoofd te bieden? Wellicht kunnen onze geachte parlementariërs zichzelf en ons een goede dienst bewijzen door te beginnen met vragen te stellen en dit onderwerp te bespreken…

Spannende discussie in het Parlement over de Rijkswet financieel toezicht (HOFA)

Gisteren vond een openbare vergadering plaats in het Parlement van Aruba, waarin de minister van Algemene Zaken, Cultuur, Milieu en Natuur, Mike Eman, de minister van Koninkrijksrelaties, Onderwijs, Jeugd, Innovatie en Sport, Gerlien Croes, en de minister van Financiën, Economische Zaken en de Primaire Sector, Geoffrey Wever, informatie gaven over de Rijkswet financieel toezicht Aruba (HOFA), op verzoek van de fracties van PPA en MEP.

Zoals bekend vond op 29 augustus de eerste openbare vergadering plaats waarin de ministers van het kabinet AVP-FUTURO toelichting gaven over de HOFA-wet.

Premier Mike Eman verklaarde dat de onderhandelingen hierover al begonnen waren onder het vorige kabinet, waarin bestuurlijk overleg had plaatsgevonden en later een bestuurlijk akkoord werd bereikt. Na de regeringswissel zette het kabinet AVP-FUTURO het werk van de commissie voort die zich met deze kwestie bezighoudt. Tijdens de openbare vergadering deelde de regering mee dat zij in de Rijksministerraad van gisteren het concept van de Rijkswet had gepresenteerd.

Nadat premier Eman de toelichting had gegeven en het concept van de landsverordening had overhandigd die duurzame overheidsfinanciën moet garanderen, schorste de parlementsvoorzitter de vergadering — op verzoek van de fractie van de AVP.

Meer dan een week later, de termijn waarvoor de schorsing was gevraagd, kwam het parlement opnieuw bijeen om de discussie over de Rijkswet HOFA voort te zetten.

Tijdens deze openbare vergadering, die in een gespannen sfeer begon, uitte de fractie van de MEP twijfels over de geldigheid van het besluit dat de regering had genomen met betrekking tot het wetsvoorstel. Volgens MEP is voor een officieel besluit een formeel goedkeuringsdocument van de Raad van Ministers vereist, maar de regering had geen bewijs van zo'n document overgelegd.

De regering hield echter vol dat dat in deze fase niet nodig was, omdat het proces enkel diende om advies te vragen over het wetsvoorstel dat door Nederland online was geplaatst voor publieke consultatie. Na afloop van de consultatieperiode zal een aangepaste versie worden doorgestuurd naar de Raad van Advies voor beoordeling.

Een opvallend moment tijdens de vergadering was dat parlementariër Mike de Meza (AVP) ervoor koos om zich bij de oppositie aan te sluiten in deze kwestie. Hij verklaarde het oneens te zijn met de Rijkswet HOFA en herinnerde eraan dat ook zijn partij, de AVP, in 2024 al had aangegeven tegen een Rijkswet te zijn.

De huidige situatie heeft geleid tot een impasse, omdat onduidelijk is hoe de procedure verder zal verlopen en wat de volgende stap in het wetgevingsproces zal zijn. Wat wel vaststaat, is dat het huidige document geen formele goedkeuring betreft, maar enkel een informatieve fase binnen het proces. De inhoud van de wet zelf is nog niet besproken, waardoor deze kwestie voorlopig vooral een administratief en procedureel karakter heeft.

Meer gedetailleerde informatie over dit onderwerp zal verschijnen in de volgende edities van Bon Dia Aruba.

AZV moderniseert: Digi-ZorgPas vervangt traditionele kaart, maar er is een oplossing voor ouderen

In lijn met haar doelstelling om de dienstverlening te moderniseren en te digitaliseren, heeft AZV aangekondigd dat tegen het einde van 2025 alle huidige AZV-kaarten zullen verlopen en niet langer in gebruik zullen zijn.

Dat betekent dat verzekerden voortaan uitsluitend de AZV-app moeten gebruiken om aan te tonen dat zij een geldige AZV-polis hebben, via een digitale versie van de ZorgPas, de Digi-ZorgPas.

Deze maatregel vormt een belangrijke stap in de modernisering van het Arubaanse zorgsysteem, maar heeft ook zorgen gewekt bij sommige groepen burgers, met name onder ouderen die geen mobiele telefoon hebben of niet vertrouwd zijn met digitale technologie.

Welke opties zijn er voor mensen zonder mobiele telefoon?
Gezien de bezorgdheid die binnen de gemeenschap leeft, benaderde Bon Dia Aruba de woordvoerder van AZV, mevrouw Solange Tchong, met de vraag hoe mensen zonder mobiele telefoon of zonder internettoegang kunnen aantonen dat ze een geldige AZV-polis hebben — en of er uitzonderingen of alternatieven voor hen bestaan.

Mevrouw Tchong bevestigde dat in het geval van verzekerden zonder mobiele telefoon of zonder Wi-Fi-toegang op het moment van een medisch bezoek, AZV een alternatieve oplossing heeft voorzien.

De persoon kan een geldig identiteitsbewijs tonen — paspoort, identiteitskaart of rijbewijs — waarna de zorgverlener via een speciaal webportaal kan controleren of de patiënt een actieve AZV-polis heeft.

"Dus ouderen zonder mobiele telefoon kunnen hun geldige identiteitsbewijs gebruiken. De zorgverlener heeft de verantwoordelijkheid om te controleren dat de geleverde zorg wordt verleend aan een legitieme AZV-verzekerde. Hiervoor maakt de zorgverlener gebruik van een speciaal webportaal, waarop hij de gegevens en de geldigheid van de polis kan verifiëren," legde ze uit.

Tchong voegde eraan toe dat ouderen ook de mogelijkheid hebben om een kind of familielid te machtigen bij AZV, zodat de oudere wordt toegevoegd aan de AZV-app van dat familielid — vooral wanneer die persoon de oudere regelmatig begeleidt naar medische afspraken.
Zo heeft de oudere altijd het bewijs van verzekering bij de hand.

Tot slot benadrukte Tchong een belangrijk punt: de ZorgPas bevat het unieke AZV-klantnummer.

Dit nummer is persoonlijk en uniek voor elke verzekerde. Daarom is het belangrijk om, ook nadat de fysieke kaart is verlopen, deze te bewaren als referentie voor het AZV-nummer.
Met het unieke AZV-nummer en een geldig identiteitsbewijs kan de zorgverlener snel de gegevens verifiëren via het webportaal.

Daarom is het nuttig voor verzekerden — vooral ouderen die geen mobiele telefoon hebben of moeite hebben met technologie — om hun oude AZV-kaart niet weg te gooien na de vervaldatum, maar deze te bewaren als referentie voor hun AZV-nummer. De kaart zelf blijft echter niet langer geldig en dient enkel als naslag voor het nummer.

Een goed gehalte aan oproer... *Maar een bedenkelijk gehalte aan informatie...*

Na de tumultueuze informatieve vergadering van de Staten over het voorstel tot rijkswet voor financieel toezicht voor Aruba, zullen degenen die de vergadering volgden behoorlijk teleurgesteld zijn over het informatieve niveau, als men eigenlijk daarvan zou kunnen spreken. Het mag dan ook niemand verbazen dat uiteindelijk de vergadering tot nader order werd geschorst om zo een einde te maken aan de rumoerige sfeer die geen enkel doel diende. Maar de sessie leverde wel enkele interessante details op die erop wijzen dat het rijkswetsvoorstel nog een lange weg te gaan heeft. Die weg is vanzelf al lang omdat het definitieve voorstel nog de procedure moet volgen van het advies van de Raad van Advies om daarna terug te komen in de Staten voor debat en eventuele goedkeuring.

Het meest verrassende element was de bijdrage aan het debat van de parlementariër aan regeringszijde die openlijk te kennen gaf het voorstel te verwerpen. Als hij dat standpunt niet herziet dan zal dit behoorlijk veel extra druk op het kabinet leggen dat vanzelf niet op een brede parlementaire steun kan rekenen. Helaas kon men van hem geen argument horen dat enige inhoudelijke waarde had; het ging eerder om zijn gevoel van vaderlandsliefde, wat op zich prima is, maar dat geldt natuurlijk voor elke burger en is bovendien weinig relevant in een debat tussen de 21 personen die door de burgers gekozen zijn om namens hen te overleggen en te beslissen. De ironie wil ook nog dat het de persoon betreft die in zijn toenmalige rol als minister van financiën direct verantwoordelijk was voor het bedenkelijke financiële beleiddat had geleid tot het Nederlandse ingrijpen in ons financieel beheer. Dat hij geen voorstander is van een rijkswet voor het financieel toezicht is dus wel te begrijpen. Het is trouwens goed te vermelden dat we de indruk krijgen dat de fase waarin nog gedacht werd aan de mogelijkheid dat dit Statenlid terug zou kunnen komen als minister definitief voorbij is.In ieder geval blijft het interne probleem rondom zijn persoon een risico voor het kabinet en dat niet alleen voor wat het voorstel tot rijkswet betreft.
Maar, het meest intrigerende aspect van de Statenvergadering was wat precies aan oppositiezijde in het wetsvoorstel wordt afgewezen, zoals gepresenteerd door het huidige kabinet dat het voorbereidend werk heeft voortgezet waar de huidige oppositie was begonnen in hun rol als het vorige kabinet. Voorzover onze kennis reikt waren er geen wijzigingen in het ambtelijke team dat namens Aruba de onderhandelingen heeft gevoerd, dus voor beide kabinetten. Die personen hebben een duidelijke reputatie als ervaren en professionele krachten. In dat opzicht kant kan er in ieder geval geen kritiek zijn, op hen noch op de regering die hen heeft benoemd voor deze taak. Wat dat betreft is er tenminste een keer goed werk verricht. Maar, dan moet het toch niet zo moeilijk zijn om heel duidelijk aan te geven wat de delen zijn van het voorstel die de voormalige bewindsmensen niet herkennen als hun bijdrage en die zij anders zouden willen zien. Men moet niet vergeten dat het huidige 'hybride' voorstel dat is uitgewerkt in twee wetsvoorstellen, de rijkswet en de lokale toezichtwet, hun idee is geweest. We zullen voorlopig nog maar niet tot de conclusie komen dat zij dit niet kunnen aangeven,zodat op een open en eerlijke wijze gedebatteerd kan worden over de wetsvoorstellen. Voorlopig moeten we constateren dat men is blijven steken inde tegenstrijdigheid van aan de ene kant het voorstel, vermoedelijk in zijn geheel, af te wijzen omdat dit zou leiden tot de 'beëindiging van onze autonomie' terwijl van de andere kant er is samengewerkt in het creëren van deze oplossing voor het toezicht. Een complete afwijzing van het voorstel geeft de indruk dat men dus een samenwerking met Nederland heeft geveinsd, wetende dat op het einde van de rit het tot een totale afwijzing zou komen? Dit roept dan meteen de volgende vraag op: hoe dacht men in de toekomst,in welke aangelegenheid ook binnen het Koninkrijk,samen te werken als men dit soort plotselinge radicale koerswijzigingen kan verwachten? Uiteraard kunnen we nu het argument horen dat de sociaaldemocratische partij altijd al tegen het Nederlandse ingrijpen is geweesten dit in de daaropvolgende jaren ook duidelijk heeft laten merken. Dat is zeker waar en het is zeker ook waar dat zij niet de grootste verantwoordelijkheid dragen voor de publieke schulden die zich hadden opgestapeld tot in 2015. Maar er valt ook niet te ontkennen dat men op een gegeven moment de realiteit van het toezicht onder ogen moest zien en dat men moeilijk aan de Nederlandse eisen kon ontkomen, op basis van de eigen fouten begaan in hun poging om in 2019 het toezicht van de Koninkrijksministerraad uit de Arubaanse toezichtwet te schrappen. De Nederlandse vasthoudendheid met betrekking tot een rijkswet had alles te maken met die mislukte poging, naast het Nederlandse beleid om alles binnen het Koninkrijk zoveel mogelijk in uniforme wetgeving te vangen. Dat is ook de reden geweest waarom voor een groot deel het toezicht een kopie is van de originele versie uit de toezichtwet voor Curaçao en Sint Maarten. Aruba had best de eigen bijzondere versie kunnen behouden als men in 2019 geen problemen had gezocht met Nederland; dat komt in ieder geval voor rekening van de sociaaldemocratische partij.

Tenslotte nog iets over het informatieve gehalte dat we hadden mogen verwachten in deze zaak. We zijn echt niet onder de indruk van wat tot nu toe van regeringszijde is aangeboden, maar zijn ook niet gecharmeerd van de emotionele kreten van de oppositie, zonder enig steekhoudend argument. Beweren dat een Nederlandse professor heeft verklaard dat het wetsvoorstel niet goed zou zijn voor Aruba kan nauwelijks een argument genoemd worden, zeker niet in een omgeving die gedomineerd wordt door hun vaderlandslievende-gevoelens. En bovendien, zoals eerder door ons gepubliceerd, blijft het een feit dat, met of zonder rijkswet, het financieel toezicht nog lange tijd deel uit zal maken van onze realiteit en dat zeker als de nodige hervormingen in ons financieel beheer niet worden uitgevoerd.

De overheid blijft… *Met de kraan open dweilen…?*

De afgelopen heeft de minister belast met justitie meer informatie verschaft over zijn beleid ten aanzien van de groep migranten die zonder verblijfspapieren op het eiland verblijven. Ondanks deze poging zijn er diverse vragen blijven liggen die opheldering behoeven. Dat betreft in het bijzonder het feit dat nog steeds niet duidelijk hoe zal worden omgegaanmet de voortgaande binnenkomst van illegale migranten die, naar de ervaring uitwijst,niet via de kust binnenkomen maar voor het overgrote deel legaal als toerist arriveren om vervolgens onder de bevolking te verdwijnen. Zodoende wordt binnen enkele jaren opnieuw het probleem geschapen dat men nu wil oplossen met de legalisering van de huidige groep. De mogelijke redenen om te volharden in het 'open deur-beleid' zullen we later bespreken, maar allereerst de maatregelen die de bewindsman heeft aangekondigd.

Onder de gegevens die de minister heeft gepresenteerd vindt men onder meer de ongeveer 20.000 verblijfsvergunningen die tot nu toe zijn geregistreerd gedurende dit jaar. Zonder dat er een onderverdeling naar categorieënis genoemd, nemen we aan dat het hier het algemene totaal aan verblijfsvergunningen betreft, met inbegrip van de voortzetting van vergunningen bij dezelfde werkgever, de vergunningen bij een andere werkgever en de voor het eerst uitgereikte vergunningen. Daarnaast zijn er nog de verblijfsvergunningen in het kader van de gezinshereniging. Het totaal aan verblijfsvergunningen zit al jaren rond dat cijfer van 20.000. De minister heeft ook informatie verstrekt over de groep die onlangs een verzoek heeft ingediend terwijl men ook geregistreerd is als niet gedocumenteerde immigrant, met een werkgever die mede de aanvraag ondersteunt; het betreft een groep van om en nabij de 5.000 personen. Daarnaast is er ook een groep van ongeveer 1.000 personen die zijn geregistreerd zonder over een werkgever te beschikken die hen in dienst kan nemen. We hebben het dus over een groep van ca. 6.000 personen die men administratief moet afhandelen, een aanzienlijk aantal om te verwerken maar anderzijds nog maar een fractie van de totale groep van naar schatting meer dan 20.000 personen. Enige nadere gegevens die meer context verschaffen: in 2024 is een totale immigratie geregistreerd van 2.106 personen van andere nationaliteiten. Dat betekent dat het merendeel van de uitgereikte verblijfsvergunningen mensen betrof die al in Aruba gevestigd waren. Een groot deel van de 2.106 personen die zijn geregistreerd zullen een verblijfsvergunning gerelateerd aan werkhebben gekregen, maar het exacte aantal kunnen we niet achterhalen. Volgens de eerder vermelde gegevens is er een groep van ca. 5.000 personen die eerder zonder verblijfspapieren op het eiland verbleven, die nu al in het proces zitten om een verblijfsvergunning te verkrijgen, wat betekent dat zij een werkgever hebben kunnen vinden die hun aanvraag ondersteunt. Het administratieve apparaat kan de ongeveer 20.000 niet-legale migranten niet tegelijkertijd in behandeling nemen en het mag duidelijk zijn dat zonder toegevoegde capaciteit het jaren kan gaan duren voordat men de hele groep heeft behandeld. Van de minister hebben we de waarschuwing kunnen vernemen dat het aanbod van legalisering niet onbeperkt is en slechts geldig zal zijn tot eind 2025. Het komt ons logisch voor dat men die beperking stelt, maar dan rijst wel de vraag wat er moet gaan gebeuren met de grote groep die kennelijk geen acht slaat op de geboden kans. Blijft men tolereren dat zij rustig verder gaan met hun leven hier, zonder aan de wet te voldoen? Of gaat men maatregelen nemen om hun verblijfplaats op te sporen en hen te verwijderen? Dit hebben we nog niet gehoord van de bewindsman maar het is overduidelijk dat het toestaan dat deze groep het leven in de illegaliteit voort kan zettenniet de indruk zal versterken dat we leven in een land waar orde en regels prevaleren.

Voortzetting van een 'open deur-beleid'

Naast hetmogelijk ontbreken van aandacht voor de groep illegalen die geen legalisering zoekt, blijft ook nog het probleem van de personen die elke dag in ons land aankomen, waarvan een deel niet meer vertrekt als hun toeristenverblijf ten einde komt. Zij zoeken werk en vinden die vaak ook, beginnen dan te werken en gaan ook aan hun verblijfsvergunning werken; dat zijn nog de enigszins positieve gevallen, al is dit ook niet wettelijk toegestaan. Er zijn anderen die illegaal werk zoeken en met de werkgever samenwerken om dit land te benadelen. De vraag aan de minister is dan: is het de intentie om een soort 'task force' in te stellen om in het bijzonder de mensen op te sporen die na hun toeristenverblijf niet vertrekken, naast de groep die hier blijft onder het negeren van de mogelijkheid van legalisering die is geboden? Om de kwestie heel duidelijk te stellen: als men niet breekt met de praktijk van vele jaren om de privésectorte voorzien van een extra arbeidsreserve, met de grote verleiding om mensen goedkoop aan het werk te kunnen hebben, dan zal er niet veel in het voordeel veranderen van de groep ondernemers die wel aan hun verplichtingen voldoen. We blijvendan zitten met het probleem dat na zekere tijd ons land weer met een aanzienlijke groep illegale migranten komt te zitten, als men niet nu meteen de maatregelen neemt om dit te voorkomen. We horen niets van de kant van de minister over dit aspect, dat niet zoveel visie vereist om te beseffen dat zonder maatregelen nu we in feite bezig zijn het probleem van de toekomst voor te bereiden. We begrijpen wel dat het dan nodig is maatregelen te nemen om het administratief proces van vergunningen te versnellen. De reden waarom we hier zoveel mensen hebben die al werken terwijl ze wachten op het moment dat hun vergunning eindelijk af wordt gegeven, is dat het proces gewoon te lang duurt. Daarom is er geen strikter beleid om het achterblijven na het verlopen van het toeristenvisum tegen te gaan. Als we in meer dan 30 jaar geen grote verbetering hebben gezien in het overheidsfunctioneren, moeten we dan maar blijven toekijken terwijl men met de kraan open blijft dweilen...?

13 Feiten over financieel toezicht

Het huidige politieke debat over het wetsvoorstel inzake financieel toezicht biedt weinig duidelijkheid over de inhoud, en verschillende punten van algemeen belang blijven onverklaard.

Daarom heeft de redactie van Bon Dia Aruba een reeks punten verzameld die volgens ons belangrijk zijn om in overweging te nemen — het gaat hier niet om meningen, maar om feiten die het publiek kunnen helpen om zijn eigen oordeel te vormen.

1. Het financieel toezicht werd ingevoerd in augustus 2015 via de Landsverordening Aruba financieel toezicht (LAft). Deze wet vestigde toezicht op het proces van financieel beheer namens de Rijksministerraad, de hoogste autoriteit binnen het Koninkrijk.
2. Het toezicht betreft vooral de controle, vooraf en achteraf, op alle begrotingswetten en wijzigingen daarvan van Aruba.
3. Het Parlement van Aruba behoudt het recht van amendement en goedkeuring van alle begrotingswetten. Dit wordt ook wel het budgetrecht genoemd.
4. Het hierboven genoemde toezichtskader is grotendeels een kopie, zij het niet identiek, van de toezichtwetgeving van Curaçao en Sint-Maarten.
5. CAft (het College Aruba financieel toezicht) is het toezichts- en adviesorgaan, waarin ook een vertegenwoordiger van de Arubaanse regering zit. Het college houdt toezicht namens de Rijksministerraad, maar heeft geen corrigerende bevoegdheden. Indien het college actie van de Rijksministerraad nodig acht, is het bevoegd om aanbevelingen te doen.
6. Het huidige Rijkswetsvoorstel dat in debat is (de HOFA, Rijkswet voor duurzame overheidsfinanciën van Aruba) is niet het begin van toezicht door de Rijksministerraad — dit toezicht bestaat namelijk al sinds 2015 onder de Arubaanse toezichtwet.
7. In het nieuwe voorstel zou het juridische kader van het toezicht, dat nu is vastgelegd in de Arubaanse wet, grotendeels worden overgeheveld naar de Rijkswet.
8. Een kleiner deel zou behouden blijven binnen de Arubaanse wetgeving, waaronder de begrotingsnormen.
9. Als het parlement de Rijkswet niet goedkeurt, blijft de Arubaanse toezichtwet van kracht, en daarmee ook het bestaande systeem van financieel toezicht, inclusief de rol van het CAft en de Rijksministerraad, zoals beschreven in de huidige wet.
10. De normen voor toekomstig publiek financieel beleid zijn al vastgelegd in de Arubaanse wet; dit gebeurde eind 2023 en is van kracht sinds 1 januari 2024, aangezien de Rijkswet niet op tijd kon worden afgerond.
11. Als het parlement de Rijkswet niet goedkeurt, betekent dat gebrek aan consensus, en zal er geen Rijkswet op basis van consensus zijn. Een gevolg daarvan is dat de rente op Nederlandse leningen niet wordt verlaagd, zoals overeengekomen met de Nederlandse regering.
12. Bovendien zullen er geen Nederlandse leningen tegen verlaagde rente beschikbaar zijn om internationale schulden, die aflopen en hergefinancierd moeten worden, te vervangen.
13. Het Parlement van Aruba kan wijzigingen aanbrengen in de Arubaanse toezichtwet. Echter, om een wet in werking te laten treden, is ratificatie door de Gouverneur en een of meer verantwoordelijke ministers vereist. Wijzigingen in de toezichtwet die invloed hebben op het toezicht door het Koninkrijk kunnen bezwaar oproepen aan Nederlandse zijde, wat ertoe kan leiden dat de Gouverneur de wet niet bekrachtigt namens de Koning.

MEP bezorgd over regeringsbesluit om geen gevolmachtigd minister van Aruba naar Nederland te sturen

Onlangs werd bekend dat het kabinet AVP-FUTURO heeft besloten om voorlopig geen gevolmachtigd minister in Nederland te benoemen.Dit besluit heeft vragen en bezorgdheid opgeroepen bij de grootste oppositiepartij, MEP. Tijdens een persconferentie ging MEP-parlementslid Xiomara Maduro dieper in op het onderwerp en de punten van zorg.

Volgens Maduro zal een functie die al meer dan vier decennia een pijler vormt in de relatie tussen Aruba en het Koninkrijk der Nederlanden, niet langer in haar huidige vorm bestaan. Zij benadrukte dat het besluit mogelijk een schending van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden inhoudt en grote gevolgen kan hebben voor de autonomie en vertegenwoordiging van Aruba binnen het Koninkrijk.

In plaats van een vaste gevolmachtigd minister in Nederland te benoemen, heeft de regering aangegeven dat de Arubaanse ministers zelf afwisselend het land zullen vertegenwoordigen bij de vergaderingen.

Deze week zal minister van Koninkrijksrelaties, Gerlien Croes, naar Nederland afreizen om deel te nemen aan de vergadering van de Rijksministerraad.

Volgens de regering is deze maatregel bedoeld om kosten te besparen, door de uitgaven voor het onderhoud van een vaste ministerspost te schrappen.

De MEP-fractie ziet dit besluit echter als gevaarlijk, omdat het Aruba's stem en politieke aanwezigheid in Nederland verzwakt — juist op een moment dat de relaties binnen het Koninkrijk meer dialoog en vertegenwoordiging nodig hebben.

Maduro wees erop dat de reis van minister Croes deze week meer dan 25.000 florin kost en slechts twee dagen duurt.

Voor de MEP roept dit de vraag op of het werkelijk gaat om een kostenbesparende maatregel, of eerder om onnodige uitgaven, vooral omdat de vergadering slechts twee dagen na de parlementsverkiezingen in Nederland plaatsvindt.

"Wat heeft het voor zin om elke maand een minister van Aruba naar Nederland te sturen voor een vergadering van twee dagen, vaak op politiek gevoelige momenten?" merkte een politiek analist op.

"Deze kwestie gaat verder dan geld — het gaat over vertegenwoordiging en respect voor de constitutionele structuur van het Koninkrijk."

Maduro benadrukte dat het besluit van de regering vreemd is, omdat het volgens haar in strijd is met het Statuut.

Artikel 7 van het Statuut bepaalt dat in de Rijksministerraad de gevolmachtigd minister aanwezig is namens elk land, en dat alleen deze persoon aan tafel mag zitten tijdens de vergadering.
"Een Arubaanse minister kan niet zomaar gaan zitten in de vergadering van de Rijksministerraad," aldus Maduro.

"Dit is niet alleen een handeling die tegen ons Statuut ingaat, het is ook onverantwoord. We weten allemaal dat Nederland in verkiezingstijd is en dat we juist dan een vertegenwoordiging nodig hebben om te waken over onze autonomie," voegde ze eraan toe.

Maduro onderstreepte dat het werk van een gevolmachtigd minister veel verder reikt dan enkel het bijwonen van maandelijkse vergaderingen.

Deze functionaris vervult een constante politieke en diplomatieke brug tussen Aruba en Nederland, onderhoudt contacten met leden van de Eerste en Tweede Kamer, met lokale autoriteiten in Nederlandse steden, en met ambassadeurs van andere landen.

De gevolmachtigd minister vertegenwoordigt Aruba ook bij diplomatieke evenementen en recepties — iets wat volgens Maduro essentieel is om de belangen van Aruba te verdedigen.

Daarnaast heeft de gevolmachtigd minister ook een menselijke en sociale rol.
Hij of zij onderhoudt contact met Arubaanse studenten en de diaspora in Nederland en vertegenwoordigt Aruba in internationale organisaties zoals OCTA.

"Als je besluit de positie van gevolmachtigd minister te schrappen, dan verdwijnt niet alleen een politieke functie, maar ook een menselijke verbinding — iets wat Aruba al meer dan 40 jaar heeft, en bovendien verankerd is in het Statuut. En dat allemaal omdat minister Gerlien zelf wil reizen," verklaarde Maduro.

Ze wees er verder op dat het besluit van de regering extra vraagtekens oproept, vooral omdat de Raad van State vorig jaar in het kader van 70 jaar Statuut juist had geadviseerd om de positie van gevolmachtigd minister in Nederland te versterken.

Maduro herinnerde er ook aan dat minister Croes enkele weken geleden trots aankondigde dat ze meer fondsen had verkregen om het Arubahuis te renoveren — zogenaamd om Aruba's vertegenwoordiging in Nederland te versterken — maar nu de belangrijkste functie van diezelfde instelling afschaft.

"Er klopt iets niet, en het volk heeft het volste recht om te weten wat er aan de hand is. De regering heeft minister Gerlien aangesteld zodat minister Gerlien zelf kan gaan, maar de wet zegt duidelijk dat alleen de gevolmachtigd minister of een door hem aangewezen persoon Aruba mag vertegenwoordigen. Heeft de regering nu besloten dat minister Gerlien optreedt als gevolmachtigd minister? Krijgt zij er een extra portefeuille bij? Niemand heeft daarover iets gezegd," aldus Maduro.

Maduro kondigde aan dat de MEP-fractie officiële vragen zal stellen over deze "zeer vreemde situatie."

"Wat voor haast heeft minister Gerlien dat ze elke maand naar Nederland moet gaan? Waarom moet ze daarheen, terwijl ze hier vijf portefeuilles heeft met belangrijke taken? En nu wil ze een systeem van 40 jaar zomaar veranderen," zei ze.

Tot slot wees Maduro erop dat minister Croes jarenlang heeft gestreden binnen de AVP om de portefeuille van Koninkrijksrelaties te krijgen, maar dat ze nu juist bezig is om de positie van gevolmachtigd minister af te schaffen.

"Dit is niet goed, en het gaat in tegen alles wat mevrouw Gerlien Croes haar kiezers zelf heeft beloofd — dat het volk goed vertegenwoordigd moet zijn, dat er transparantie, respect en goed bestuur moet zijn.

Maar haar huidige daden — het ondermijnen van het Statuut, het afschaffen van de gevolmachtigd minister, zeggen dat het om bezuiniging gaat terwijl ze tegelijk kosten maakt — laten duidelijk zien dat er iets niet klopt," besloot Maduro.

D66 wint Nederlandse verkiezingen en verdringt PVV naar tweede plaats, volgens eerste exitpoll

Party	Total MPs (29 Oct. 2025)	Exit Poll - 9 p.m. (29 Oct. 2025)	Exit Poll - 9:30 p.m. (29 Oct. 2025)	Difference +/- (latest estimate)
PVV	37	25	25	-12
GroenLinks-PvdA	25	20	20	-5
VVD	24	23	23	-1
NSC	19*	0	0	-19
D66	9	27	27	+18
BBB	8*	4	4	-4
CDA	5	19	19	+14
SP	5	3	3	-2
Denk	3	3	3	0
PvdD	3	3	3	0
FvD	3	6	6	+3
SGP	3	3	3	0
ChristenUnie	3	2	2	-1
Volt	2	1	1	-1
JA21	1	9	9	+8
50Plus	0	2	2	+2

(NLTimes) – De centristische partij D66 lijkt de Nederlandse parlementsverkiezingen van 2025 te hebben gewonnen, waarbij ze haar huidige aantal zetels verdrievoudigt. Dat blijkt uit de eerste exitpoll van onderzoeksbureau Ipsos I&O die gisteravond werd gepubliceerd.

Hoewel de PVV van Geert Wilders volgens de peiling is gezakt naar de tweede plaats, verklaarde het bureau dat beide partijen nog binnen de foutmarge vallen. De eerste resultaten werden rond 21.00 uur Nederlandse tijd bekendgemaakt, met een update die ongeveer een half uur later zou volgen.

Applaus barstte los bij het campagnefeest van D66 in Leiden, waar de exitpoll suggereerde dat de partij de grootste winst van de verkiezingen had geboekt. Volgens de peiling zou D66 18 zetels winnen, waarmee het totaal stijgt naar 27 zetels in de Tweede Kamer.

De invloed van de PVV lijkt te zijn afgenomen: van 37 naar 25 zetels in het parlement van 150 leden. Het is nog niet duidelijk waarom kiezers zich van de partij hebben afgekeerd, al wijzen de cijfers op een sterke groei van JA21, dat naar verwachting van 8 naar 9 zetels stijgt. Ook Forum voor Democratie (FvD) laat winst zien, met 6 zetels, een verdubbeling ten opzichte van de vorige verkiezingen.

De christendemocratische partij CDA lijkt eveneens kiezers te hebben teruggewonnen die de partij in de afgelopen jaren hadden verlaten. De exitpoll toont een groei naar 19 zetels, een winst van 14 ten opzichte van de vorige Tweede Kamerverkiezingen.

In de aanloop naar de verkiezingen wezen peilingen erop dat de PVV haar koppositie mogelijk zou verliezen, met een kans dat GroenLinks-PvdA of D66 de grootste partij zou worden. Er werd verwacht dat de VVD binnen de top vijf zou blijven, en dat het CDA zijn sterkste resultaat zou behalen sinds 2017, toen het ook 19 zetels behaalde.

Veel kiezers gaven aan dat ze het gevoel hadden dat Nederland zich op een belangrijk historisch moment bevond, met een aanzienlijk percentage van de bevolking dat vond dat "het land de verkeerde kant op ging". Nader onderzoek zal moeten uitwijzen waarom kiezers van partij zijn veranderd sinds de verkiezingen van 2023 en welke partijen hen hebben weten aan te trekken.

Ongeveer 39% van de kiezers was nog onbeslist slechts enkele dagen voor de verkiezingen, volgens een peiling die dinsdag werd gepubliceerd door Ipsos I&O. Op de verkiezingsdag zelf maakten honderdduizenden kiezers gebruik van online stemhulpen.

Meer dan 500.000 mensen vulden de StemWijzer in tussen maandagochtend en 13.00 uur 's middags, meldde een woordvoerder aan het ANP. Ongeveer een kwart miljoen mensen gebruikte ook de Kieskompas-tool in de ochtenduren, en dat aantal liep waarschijnlijk nog verder op in de loop van de dag.

Nederlands Ministerie van Defensie investeert ook in de veiligheid van het Caribisch deel van het Koninkrijk

De Nederlandse regering benadrukt dat de versterking van haar defensie in Europa ook zal bijdragen aan de bescherming en paraatheid van het Caribisch deel van het Koninkrijk, waaronder Aruba, Curaçao en Bonaire.

Dat verklaarden minister van Defensie Ruben Brekelmans en staatssecretaris van Defensie Gijs Tuinman in hun beantwoording van Kamervragen over het Europese defensiebeleid, waarin onder meer werd ingegaan op investeringen, energieverbruik en de inzet van innovatieve technologie binnen het ministerie.
Volgens de Nederlandse regering zal het Ministerie van Defensie verder worden uitgebreid vanwege de verslechterende mondiale veiligheidssituatie. Een deel van deze investeringen zal direct ten goede komen aan de activiteiten van Defensie in het Caribisch gebied, aldus de bewindspersonen. Dit betreft onder meer de aanwezigheid van militair personeel, de beschikbaarheid van materieel en de logistieke ondersteuning vanuit Nederland. Hoewel concrete details over nieuwe voorraden of uitbreidingsplannen nog niet bekend zijn, bevestigde Den Haag dat het hele Koninkrijk wordt meegenomen in de moderniseringsplannen.
Nederland beschouwt een sterke Europese defensie als essentieel voor de veiligheid van alle delen van het Koninkrijk. De bewindspersonen verklaarden dat binnen NAVO en de Europese Unie wordt samengewerkt aan een "geloofwaardige afschrikking en collectieve verdediging." Dat betekent dat Europese landen gezamenlijk investeren in moderne militaire capaciteiten, waaronder drones, cybercapaciteit en de defensie-industrie. De regering benadrukte dat deze versterking geen wapenwedloop is, maar een noodzakelijke reactie op de dreiging van Rusland.
"Een robuuste defensie in Europa draagt juist bij aan het voorkomen van escalatie," aldus de bewindspersonen in hun brief.
Een ander belangrijk aandachtspunt is de toenemende rol van technologie binnen Defensie. Kunstmatige intelligentie (AI) en quantumtechnologie worden steeds belangrijker voor training, informatieverwerking en cyberveiligheid. Dat leidt tot een groeiende energiebehoefte, met name voor datacentra die militaire informatie verwerken.
Het ministerie verklaarde dat in Nederland uitsluitend duurzaam opgewekte elektriciteit wordt gebruikt, en dat er geen afhankelijkheid is van Russische grondstoffen. Ook in het Caribisch deel van het Koninkrijk onderzoekt Defensie manieren om meer duurzame energie te gebruiken op militaire installaties, bijvoorbeeld op marinebases en bij lokale samenwerkingsprojecten.
Naast militaire investeringen heeft Defensie ook tot doel om de burgerlijke weerbaarheid te versterken. Burgers van het Koninkrijk kunnen deelnemen aan het programma Nationale Weerbaarheidstraining (NWT) — een tien weken durende opleiding waarin deelnemers basisvaardigheden leren die bijdragen aan de paraatheid van de samenleving.
De training staat open voor studenten, werknemers en anderen die willen bijdragen aan de nationale veiligheid.
Hoewel de huidige focus ligt op de Europese veiligheidscontext, blijft het Caribisch deel van het Koninkrijk een integraal onderdeel van de Nederlandse defensiestrategie. De regering bevestigde dat de aanwezigheid van Defensie in de regio behouden blijft en dat toekomstige investeringen daar eveneens effect zullen hebben.

Voor Aruba betekent dit een verdere versterking van de samenwerking op het gebied van maritieme bewaking, grenscontrole en humanitaire ondersteuning tijdens orkanen en noodsituaties.

